

Deltagande budgetgetering i Åbo

En fallstudie av Asukasbudjetti 2020

Tatu Teräväinen, 29486

Avhandling Pro Gradu i Sociologi

Fakulteten för samhällsvetenskaper och ekonomi

Handledare: Mikko Lagerspetz, Sampo Ruoppila och Robin Lybeck

Åbo Akademi

Våren 2022

ÅBO AKADEMI – FAKULTETEN FÖR SAMHÄLLSVETENSKAPER OCH EKONOMI

Abstrakt för avhandling pro gradu

Ämne: Sociologi	
Författare: Tatu Teräväinen	
Arbetets titel: Deltagande budgetering i Åbo – En fallstudie av Asukasbudjetti 2020	
Handledare: Mikko Lagerspetz, Sampo Ruoppila och Robin Lybeck	
<p>Under åren 2020 - 2021 genomförde Åbo stad för första gången ett deltagande budgeterings-projekt Asukasbudjetti 2020. Avhandlingen är en fallstudie av projektet och består av en analys av hur den deltagande budgeteringen mottogs och hur genomförandet lyckades. Den primära forskningsfrågan var ”På vilket sätt aktiverar deltagande budgetering medborgarna till samhällsdeltagande och hur ändrar den på uppfattningen om samhällsdeltagande?”. Året 2020 var ett speciellt år p.g.a. en global pandemi, vilket ändrade på hela deltagande budgeterings-projektet. I avhandlingen studeras även pandemins påverkan på projektets genomförande.</p> <p>Avhandlingens teoriram grundar sig på fyra olika synvinklar om stadsplanering och kommunikativt planerande. Jürgen Habermas teorier om deliberativ demokrati och Patsy Healeys teori om kommunikativt planerande representerar en optimistisk syn på stadsplanering genom generell diskurs mellan medborgarna och tjänstemännen. Den kritiska synvinkeln representeras av Michel Foucaults maktteorier samt av den agonistiska planeringsteorin, vilka båda lyfter fram problematiken som kan uppstå i diskursen mellan experter och medborgare. För att beskriva maktfördelningen inom projektet använde jag mig av Arnsteins trappstegsmodell.</p> <p>Det empiriska materialet består primärt av Asukasbudjetti 2020 webbplatsen och av tre expertintervjuer med stadens tjänstemän som var involverade i projektet. Hela materialet analyserades medelst kvalitativ innehållsanalys. I analysen användes två synvinklar på materialet. De handlade om medborgarnas och tjänstemännens deltagande i projektet, samt hur kommunikationen framskred och utvecklades.</p> <p>Resultaten visade att deltagande budgetering i början var svår att integrera med stadens beslutsfattande, men under projektets gång utvecklades den till ett fungerande deltagandeformat. Pandemin orsakade att projektet måste genomföras som ett helt och hållet elektroniskt projekt. Detta förorsakade i sin tur problem med anpassningen av projektet och utvecklandet av dess webbplats. Kommunikationen utvecklades likaså under projektets gång, men någon Habermasisk deliberation framkom aldrig. Förslagen som samlades in illustrerade väl Healeys tes om den gömda lokala kunskapen. Enligt Arnsteins trappstegsmodell förblev makten att besluta över projektets utformning hos tjänstemännen. Detta är också i enlighet med Foucaults maktteori. Å andra sidan kan de vinnande förslagen ses som representerande medborgarnas vilja, vilket stöder den agonistiska lösningsmodellen. Men någon tävling mellan förslagen framkom inte, i motsats till både den agonistiska teorin och projektets uttalade grundidé.</p> <p>Det kan konstateras att deltagande budgetering kan ändra på uppfattningen av samhällsdeltagande mot ett mer konkret och verkligt deltagande. Om transparens och jämställdhet uppnås mellan förslagen, kan deltagande budgetering bli ett etablerat funktionssätt inom stadens beslutsfattning.</p>	
Nyckelord: sociologi, stadssociologi, deltagande budgetering, Åbo, samhällsdeltagande, kommunikation	
Datum: 24.01.2022	Sidantal: 112

Innehåll

1. Inledning.....	1
2. Den teoretiska bakgrunden	6
2.1. Jürgen Habermas och det kommunikativa handlandet	8
2.2. Det kommunikativa planerandet.....	12
2.3. Michel Foucault och makt	14
2.4. Det agonistiska planerandet.....	18
2.5. Deltagande budgetering.....	20
2.5.1. Framväxten av den elektroniska deltagande budgeteringen	26
3. Asukasbudgetjetti 2020 – Åbo stads deltagande budgeterings-projekt.....	29
3.1. Webbplatsen för Asukasbudgetjetti 2020.....	37
4. Metod och material.....	41
4.1. Analysmetoderna.....	42
4.2. Materialinsamlingen	44
5. Analys.....	46
5.1. Deltagandet i Asukasbudgetjetti 2020.....	47
5.1.1. Förslagsfasen	49
5.1.2. Utvärderingen av förslagen	54
5.1.3. Planering, samarbete och utvecklandet av de slutliga projektförslagen	58
5.1.4. Kostnadsräkningen	62
5.1.5. Omröstningen	62
5.1.6. Resultaten och förverkligandet.....	64
5.2. Kommunikationen i Asukasbudgetjetti 2020	66
5.2.1. Förslagsfasen	67
5.2.2. Utvecklandet från förslag till färdigt projekt.....	72
5.2.3. Omröstningsfasen	76
5.3. Hur tjänstemännen upplevde Asukasbudgetjetti 2020	78
6. Diskussion och resultat.....	86
7. Slutsatser och Avslutning	95
Litteratur.....	100
Bilaga 1.....	104
Bilaga 2.....	106

1. Inledning

Under de senaste tjugo åren har det skett ett paradigmskifte i hur vi ser på städer och städernas roll i samhällsutvecklingen. De gamla stadsplaneringstraditionerna, som strävade till en allomfattande välfärdstanke med planplanering och strukturellplanering, har utmanats av en strategisk och selektiv planering. Det har skapat en ny, mer involverad planeringskultur vid sidan om den traditionella planplaneringen (Kanninen & Bäcklund i Bäcklund et al., 2017, 21–25). En orsak till utvecklingen har varit förhållandet till demokratin överlag. Medborgarnas förväntningar i demokratiska beslut har ökat med tiden, vilket i vissa fall har minskat på förtroendet till att få saker gjorda enligt de nuvarande demokratiska metoderna. Stadsaktivism och andra ”ta itu med sakerna”-rörelser har vuxit fram från en känsla av att de demokratiskt valda tjänstemännen inte kan uppfylla den lokala befolkningens förväntningar. Ett missnöje med expert ledd planeringskultur har således blivit påtagligt. Staten och de kommunala förvaltningarna har sökt olika lösningar till att förstärka medborgarnas känsla av att få påverka i samhället, men resultaten har oftast blivit tunna. Det har i sin tur medfört att städernas förvaltningar har börjat välja en aktiv roll i samhällsutvecklingen, samt börjat inkludera samarbetsmodeller i sin planering och beslutsfattning (Kanninen & Bäcklund i Bäcklund et al., 2017, 27–29).

Nya demokratimodeller och planeringsmodeller har vuxit fram. De nya modellerna stöder sig starkt på samarbete, dialog och kommunikation mellan alla de aktörer som tar del i beslutsfattandet. Det i sin tur skulle tyda på att demokratin inte har försvagats, utan ändrat form. Medborgarna har börjat delta, och kräva möjligheter till att delta, mycket mer aktivt än tidigare. Det är inte längre tillräckligt att få rösta på någon representant, som sedan fattar beslut för medborgaren. Lokala beslutsfattare har sett detta som en positiv utveckling. Då medborgarna introduceras som egna aktörer till det traditionellt representativa demokratiska beslutsfattandet, speciellt inom beslutsfattandet i den kommunala stadsadministrationen, stiger två stora frågor fram: frågan om hurdana former det samhälleliga deltagandet får, och hur kommunikationen mellan kommunala tjänstemän, experter, samt medborgarna lyckas. En modell som försöker kombinera och förstärka känslan av deltagandet i samhällsfrågor är deltagande budgetering (Kanninen & Bäcklund i Bäcklund et al., 2017, 21–30; Ganuza & Francés, 2012, 285–286).

Samhällsdeltagandet har varit en väsentlig fråga inom flera olika vetenskapsområden lika länge som demokratin har utvecklats. Varje uppfattning om vad deltagandet innebär är således bunden till den specifika tidpunktens kontext och tolkningsgrund. Nuförtiden kan samhället och medborgarskapet

inte ses som något enhetligt, utan mer som en samling av olika och mångfaldiga individer som lever sina liv med sina egna särskilda motiveringar och värderingar. Likaså kan inte heller den offentliga förvaltningen ses som någon enhetlig aktör, som skulle agera med en homogen rationalitet eller verksamhetsplan. På grund av att teknologin utvecklats vid sidan om demokratin, kan det moderna medborgarskapet dessutom ses allt mer som en global delaktighet. Speciellt framkomsten av internet och andra globala samfund har förstärkt den utvecklingen. I den moderna demokratiuppfattningen är det individen som väljer varför, till vad och med vilka grunder hen vill delta i de olika deltagandemöjligheterna (Bäcklund, Häkli & Schulman i Bäcklund et al., 2017, 5; Bäcklund et al., 2002; Healey, 2003).

Individens valfrihet och motiveringar reflekteras också på hur vi ser på deltagandet. Själva deltagandet kan definieras på många olika sätt. I sin bredaste form kan samhällsdeltagande betyda bara att individen röstar i riksdagsvalet, det vill säga hänvisa till de traditionella aggregerande demokratimodellerna. I en djupare tolkning tar samhällsdeltagandet i beaktande individens önskan att bli hörd och involverad i samhällsutvecklingen, det vill säga hänvisa till de deliberativa demokratimodellerna (se t.ex. Reese-Schäfer, 1995). Deltagandet i samhällsfrågor har alltid varit frivilligt, men i den moderna kontexten har gräsrotsdeltagandet och stadsaktivismen visat ett ökat intresse. Orsaken till det har varit en försvagad känsla av samhällsdeltagande i det politiska beslutsfattandet. En dåligt planerad eller utförd deltagandeform kan skapa problem i form av en försvagad tillit för planeringsarbetet i sin helhet. Därför blir transparens i både planeringsspråket och tillgängligheten till planeringsdiskursen väsentliga delar av ett lyckat medborgardeltagande (Andersen & Loftager, 2014, 516–518; Kuusimäki i Bäcklund et al., 2017, 80; Perote-Penã & Piggins, 2015, 93–94).

Deltagande budgetering är en del av de lösningsmodeller som utvecklades kraftigt inom stadsplaneringen på 2010-talet. I deltagande budgetering får medborgarna besluta hur en viss summa pengar används i stadsbudgeten. Summan bestäms och allokeras av staden. Medborgarna får således föreslå förbättringsidéer för ett bestämt område inom en budgetram. Senare ordnas det vanligt vis omröstningar, där både medborgarna och tjänstemännen röstar för vilka idéer skall vinna. Tanken är att ge medborgarna möjligheten att påverka sin omgivning, och att via det förstärka både delaktigheten i staden samt tilliten till stadsadministrationen (Cabannes, 2015, 257; Ahonen & Rask, 2019, 2–3).

Deltagande budgetering är ingen alldeles ny uppfinning. Den prövades för första gången 1989 i Porto Alegre i Brasilien (bl.a. Nabatchi, 2014), men sedan dess har olika versioner utvecklats med varierande resultat. På senare 2000-talet har deltagande budgetering vuxit igen i popularitet, främst

på grund av nya möjligheter som internet-lösningar hämtat med sig (Miller et al., 2019). Olika deltagande budgeteringsprojekt började experimentera med online-lösningar i början av 2000-talet. Den första från början till slut elektroniska deltagande budgeteringen genomfördes i Belo Horizonte, Brasilien, år 2006. Idén var att med hjälp av teknologin underlätta och stöda den dialog som tidigare förts personligen mellan deltagarna. Innovationen gav deltagarna möjligheten att delta via online-forum, vilka stadens tjänstemän erbjöd. Webbplattformen användes även för röstningen om vilka av de färdiga projekten skulle genomföras (Barros & Sampaio, 2016, 293). Hittills kan man säga att de två första elektroniska deltagande budgeterings-projekten som genomfördes i Belo Horizonte, hör till de bäst lyckade exemplen av den här modellen i Brasilien (Barros & Sampaio, 2016, 293).

Förflyttandet från den traditionella deltagande budgeteringen till den nyare elektroniska deltagande budgeteringen, eller förkortat eDB, har provat sig fram. Den traditionella deltagande budgeteringen har fram för allt lidit av det begränsade antalet medborgare som kan delta. Den elektroniska deltagande budgeteringen har i sin tur lidit av de tekniska kraven och den arbetsmängd som en massiv webbaserad deltagande process kan föra med sig. De komplexa och svåra budgeteringsprocesserna måste presenteras och förklaras åt alla deltagare på ett sätt som förenklar dem till den grad att alla förstår och på ett smidigt och betydelsefullt sätt kan delta i diskussionen. Information i text, bild, videon och grafer kan användas för detta (Rahman, 2014, 4,13). Oberoende har utvecklingen lett till att deltagande budgetering numera sker elektroniskt, eller åtminstone som en hybridlösning där elektroniskt deltagande ingår.

I Finland lyftes deltagande budgetering fram som en lösningsmodell först på senare 2000-talet, men sedan dess har cirka 20 deltagande budgeteringsprojekt genomförts fram till 2019. Antalet ökar varje år, men de flesta exemplen kommer fortfarande från huvudstadsregionen (Ahonen & Rask, 2019). Åbo stad har redan i flera år riktat sig mer mot nya samarbetspartners och önskat skapa villkoren för stadens befolkning och andra organisationer att aktivt delta i stadsutvecklingen. Åbo påbörjade sitt första deltagande budgeterings projekt i april 2020 (<https://asukasbudjetti.turku.fi/processes/budjetti-2020>). Med det följer Åbo modell av de andra stora städerna Helsingfors, Esbo, Vanda och Tammerfors, som genomförde sina deltagande budgeterings projekt under 2010-talet. Det senaste projektet genomfördes i Helsingfors, OmaStadi – projektet mellan 2018-2020 (Rask m.fl., 2019; Rask m.fl., 2020). Åbo stad hade som sin målsättning att genomföra Asukasbudjetti 2020-projektet som ett huvudsakligen traditionellt deltagande budgeterings-projekt, det vill säga med live möten med de deltagande medborgarna, samt öppna live informationskvällar och utvecklingsdiskussioner. Projektet kunde anses ändå som en hybrid, på grund av att alla förslag och omröstningen skulle oberoende ske via projektets egen webbplats. På grund av att Finland, såsom resten av världen, drabbades av Covid-

19 pandemin under år 2020, behövde de ursprungliga planerna för deltagande budgetering ändras i snabb takt. Åbo stad och projektledarna för Asukasbudgetetti 2020 beslöt att genomföra projektet huvudsakligen på nätet. I och med detta togs de traditionella delarna bort från det planerade projektet och den ändrades från en hybrid till ett helt elektroniskt deltagande budgeteringsprojekt.

I min magisteravhandling vill jag studera hur kommunikationen och deltagandet förverkligades, lyckades och upplevdes i Asukasbudgetetti 2020. I den moderna utvecklingen av demokrati har deltagande och kommunikation fått en mycket mer central roll. Det gäller även stadsplaneringen, vart deltagande budgeteringen är starkt kopplat. Jag kommer att diskutera Asukasbudgetetti 2020-projektet via fyra teoretiska synsätt som, i mitt tycke, skapar grunden till deltagande budgetering. Med hjälp av dem önskar jag belysa de bakgrundsprocesser och förhållanden som möjligtvis påverkade Åbo stads projekt.

Utöver den teoretiska analysen ämnar jag belysa Asukasbudgetetti 2020 med hjälp av en fallstudie om hur det elektroniska deltagande budgeterings projektet framfördes och hur deltagarna (medborgarna och tjänstemännen tillika) använde den digitala plattformen. Jag är intresserad av vilka typer av kommunikation som framkom i projektet och hur de kunde anses påverka projektet och dess resultat som helhet. Jag har utfört tre intervjuer med nyckelpersoner inom projektet. Intervjuerna belyser både dess praktiska genomförande och maktförhållandena i bakgrunden. Framförallt handlar min undersökning om hur deltagandet och kommunikationen lyckades i projektet och vilka faktorer som påverkade resultatet.

Den huvudsakliga forskningsfrågan jag söker svar till är:

På vilket sätt aktiverar deltagande budgetering medborgarna till samhällsdeltagande och hur ändrar den på uppfattningen om samhällsdeltagande?

För att kunna svara på det med min fallstudie måste jag även söka svar till:

Hur klarade sig Åbo i genomförandet av deltagande budgeteringen trots den globala pandemin? Kommunicerade medborgarna och tjänstemännen på en jämlik plan i deltagande budgeteringen, speciellt i online omständigheter? Uppstod det en diskussion mellan deltagarna för att hitta de bästa gemensamma lösningarna, eller förblev förslagen separata förbättringsönskemål till staden? Uppstod det tävling mellan de olika förslagen?

I kapitel två går jag igenom fyra olika teorier som ger olika synvinklar till deltagande budgetering. De diskuterar alla frågan om varför deltagande budgetering kan ses som ett bra sätt att motivera till samhällsdeltagande. För att kunna studera kommunikationsprocesser som pågår i den officiella

administrativa planeringsprocessen, börjar jag först med en generell genomgång av den utveckling som skett inom stadsplaneringen kring kommunikation och deltagande. För att kunna studera kommunikationsprocesser som pågår i den officiella administrativa planeringsprocessen, börjar jag först med en generell genomgång av den utveckling som skett inom kommunikation och deltagande inom finsk stadsplanering. Efter det fortsätter jag med de mer generella teorierna.

Jag börjar med Jürgen Habermas' teorier om det kommunikativa handlandet och om den deliberativa demokratimodellen. Båda teorierna är centrala när kommunikation lyfts fram som det väsentligaste i demokratiskt beslutsfattande (Rodríguez, 2011; Reese-Schäfer, 1995; Habermas, 1995). Från Habermas går jag vidare till Patsy Healey och hennes teori om kommunikativt planerande. Hennes teori introducerar en mer praktisk syn på Habermas' frågeställningar (Healey, 1999, 2002).

De två kritiska synvinklarna kommer från makt- och konfliktteorierna. Den ena är Michel Foucaults kritik mot Habermas, som riktade sig speciellt på dennes förment realistiska syn på förhållandet mellan kommunikation och makt (Foucault, 1980,1995; Mashhadi Moghadam & Rafieian, 2019; Rodríguez, 2011). Den andra kommer från den agonistiska teorin och bland annat Chantal Mouffe som kritiserade det kommunikativa planerandet för att förlita sig allt mycket på konsensus bland alla aktörer, samtidigt som det lämnar obeaktade de öppna konflikter som kan uppstå (Bäcklund & Mäntysalo, 2010; Laclau & Mouffe, 2001).

Utöver de fyra teoretiska synvinklarna går jag även igenom hur deltagande budgetering har utvecklats sedan den blev introducerad 1989. De fyra teoretiska synvinklarna har påverkat både utvecklingen av deltagande budgetering och den generella samhällsdiskursen om medborgardeltagande överlag. I min analys frågar jag, hur teorierna förstärker eller problematiserar deltagande budgetering som en demokratisklösningsmodell i ett kommunikativt och delaktigt samhälle.

I kapitel tre kommer jag att presentera Asukasbudjetti 2020 som en fallstudie. I kapitlet går jag igenom projektets livscykel och delarna som utgjorde hela projektet. Kapitlet ger en kontextgrund för själva analysen. I kapitlet skapar jag en tidslinje som följer projektets gång för att kunna använda den sedan i den fortsatta analysen.

I fjärde kapitlet presenterar jag mina analysmetoder och hur materialet för avhandlingen samlades in. Min studie är väsentligen en kvalitativ fallstudie där jag analyserar både deltagandet och kommunikationen i ett fall. Jag använder mig av innehållsanalys som metod i analysen. Materialet som jag samlat in består av tre huvudsakliga delar. Den första är det akademiska materialet som skapar grunden för teorin och forskningsfrågorna. Andra delen handlar om webbplattformen Asukasbudjetti 2020 och innehåller bakgrundsmaterialet samt egna observationer. Det sista

materialblocket består av tre intervjuer med nyckelpersoner inom Åbo stads projekt för deltagande budgetering. De semistrukturerade intervjuerna genomfördes under hösten 2020.

Det femte kapitlet består av analysen av deltagande budgeteringen som den presenteras på Asukasbudjetti 2020 webbplatsen. Webbplattformen ligger således i en central roll. I analysen går jag igenom materialet och ser på hur både deltagandet och kommunikationen förverkligades i projektet. Efter att ha analyserat både deltagandet och kommunikationen på webbplatsen, analyserar jag ännu mina intervjusvar för att upplysa tjänstemännens synvinkel i hela projektet.

Det sjätte kapitlet är diskussionen och resultaten från analysen. Här ställer jag mina resultat sida vid sida med den teoretiska bakgrunden och diskuterar beröringspunkterna. Här lyfter jag fram de mest centrala frågorna och försöker besvara dem på basis av mina resultat. Diskussionen är således starkt kopplat med analysen och den teoretiska bakgrunden.

I sjunde och sista kapitlet presenterar jag mina slutsatser från både analysen och diskussionen samt ger svar på mina forskningsfrågor. Till slut diskuteras undersökningen som helhet och de framtida utmaningar för forskningen.

2. Den teoretiska bakgrunden

Deltagande budgetering är en demokratisk lösningsmodell som stöder sig på en lång teoretisk diskussion om demokrati, medborgarnas samhällsdeltagande och kommunikationen inom samhället. För att kunna ställa deltagande budgetering som en teoretisk idé i rätt kontext, är det viktigt att gå igenom de viktigaste teorierna som inspirerat den. Innan jag går in på teorierna är det viktigt också att se hur stadsplaneringen har utvecklats överlag i Finland.

Efter det andra världskriget präglades Finlands stadsplanering av en toppstyrd planeringskultur, det vill säga ett omfattande-rationalistiskt tänkesätt. Det fanns en stark tro på att planerarna via noggrann datainsamling och samhällsanalys framgångsrikt kan kontrollera och planera samhällsutvecklingen. Datainsamlingen och samhällsanalysen framfördes av expertgrupper som bestod av stadsplanerarna och fullmäktigeledamöterna (Bäcklund & Mäntysalo, 2010, 338).

Den här typen av planering kritiserades för att vara alltför sluten och styrd av expertgruppens åsikter. År 1959 publicerade Charles Edward Lindblom "*The Science Of 'Muddling Through'*", som

kritiserade det etablerade omfattande-rationalistiska planeringstänkesättet. Hans kritik koncentrerade sig dock endast på planeringens utgångspunkter, det vill säga expertgruppens objektivitet. Enligt kritiken kunde en separat expertgrupp aldrig skapa de objektivt bästa lösningarna inom planeringen, utan alla beslut skulle egentligen vara baserade på politiska val och på politiskt inflytande. Kritiken öppnade en ny infallsvinkel i finsk planeringskultur. Planeringen skulle nu avgöras via en öppen politisk diskussion och politiskt övervägande, där man med partipolitik och annan, ibland utomstående expertkunskap försökte hitta kompromisslösningar. Den här typen av planeringspolitik kallades för inkrementalism och den strävade inte till någon öppen kommunikation mellan alla deltagare, utan tillät närmast ett ställningskrig mellan alla olika argument. Detta kunde emellertid även sätta stopp på hela planeringsprocessen och inkrementalismen blev därför starkt kritiserad, speciellt av de forskare och specialister som stödde kommunikationsteorier. De utvecklade senare den konsensusorienterade kommunikativa planeringsteorin för att utmana det gamla rigida beslutsfattandet (Bäcklund & Mäntysalo, 2010, 337–340; Lindblom, 1959).

Samhällsdeltagande som målsättning har vunnit växande stöd från de olika kommunikationsteorierna. Idag kan medborgarnas direkta engagemang i samhällsfrågor ses som en av de viktigaste delarna i vår demokrati. Deltagandet har utvecklats från passivt mot ett aktivt deltagande. Som koncept knyter det samman många olika vetenskapsområden och synsätt, och kan definieras eller tolkas på olika sätt (Bäcklund, Häkli & Schulman i Bäcklund et al., 2017, 5–6; Ganuza & Francés, 2012, 283–284). I den bredaste tolkningen innefattar deltagandet endast att delta i, att vara del av något och ha en känsla av att kunna påverka maktstrukturen. En skillnad görs mellan att delta i något och att engagera någon. Att delta handlar om en självvald aktivitet, medan i engagering önskar en aktör att den andra ska delta i en fråga eller diskussion (Kuusimäki i Bäcklund et al., 2017, 80).

Kommunikationen är en av de viktigaste delarna i samhällsdeltagandet. Miller et al. (2019) presenterade tre olika typer av kommunikation, vilka indikerar hur det offentliga deltagandet kan förverkligas. Första typen av kommunikation är envägskommunikation, som handlar oftast om informering och kommunikation från administrationen (avsändaren) till publiken (mottagaren) och ger föga utrymme för någon respons från mottagaren till avsändaren. Sådan kommunikation kan till exempel vara stadens webbsidor eller andra informationskanaler som huvudsakligen informerar medborgarna om vad som pågår i staden. En annan typ av kommunikation är tvåvägskommunikationen där individen tar en roll som både mottagare och avsändare, men oftast i kontext av en dialog mellan medborgare och administratör. Exempel på tvåvägskommunikation kan vara en fråga om någon specifik sak i staden, som riktas till en specifik administratör. Dialogen kan således gå fram och tillbaka mellan dessa två parter, eller involvera en tredje part, men

informationen rör sig huvudsakligen mellan två aktörer. Sista typen av kommunikation är den deliberativa kommunikationen, som är en mer strukturerad process för att nå specifika lösningar för specifika problem, eller frågor, i staden med en större grupp av aktörer. I den här typen av kommunikation deltar alla aktörer i en jämställd dialog med varandra och bidrar med sina åsikter till en rationell lösning för det offentliga problemet. Den här typen av dialog ställer stora krav på själva kommunikationen, vilket oftast kräver tränade moderatorer, strukturerade frågor och grundregler för att kunna garantera en jämställd diskurs mellan deltagarna. Oftast kan det leda till att de politiska besluten från diskursen blir ensidiga, för de involverar endast val mellan välplanerade utvecklingsförslag, istället för att egentligen diskutera om vad som skall utvecklas (Bäcklund, Häkli & Schulman i Bäcklund et al., 2002, 10-12; Miller et al., 2019).

2.1. Jürgen Habermas och det kommunikativa handlandet

Grunden till de kommunikationsteorier som utvecklade stadsplaneringen, från de strukturella och planstrategiska metoderna till det kommunikativa planerandet, kommer från Jürgen Habermas teori om det kommunikativa handlandet och deliberativ demokrati. Det kommunikativa handlandet är enligt sin tydligaste definition ”den språkliga förståelsen mellan språk- och handlingsdugliga subjekt” (Reese-Schäfer, 1995, 27). Det betyder att det kommunikativa handlandet förhåller sig indirekt till världen som sådan, men direkt till förståelsen och språket som används i kommunikationen. Habermas’ teori strävar till att skapa ett nytt offentligt forum där politiska samfund, medborgare och makthavare kunde kommunicera på ett öppet och jämställt sätt. Det skulle möjliggöra idéutbyte av alla slag, samt en pågående diskurs som kunde aktivt följa den mest väsentliga samhällsdiskussionen, vilka frågor är de mest väsentliga i stunden, och diskutera och söka lösningar till de olika problemen som framställs. Habermas delade samhällsdiskursen i två delar, varav den första var ”*livsvärlden*” och den andra ”*systemvärlden*”. Livsvärlden bestod av det sociala livet och de interaktioner som tillhörde den. Inom livsvärlden fanns alla människors uppfattningar och åskådningar om sitt eget liv och om samhället. Systemvärlden bestod däremot av den byråkratiska och den vetenskapligt-tekniska statsmakten och samhällsstrukturen, det vill säga allt det som skapade de mekanismer som gjorde staten och samhället (Healey, 1999, 117; Reese-Schäfer, 1995, 27-30).

Enligt Habermas är de diskurser och kommunikativa ansträngningar som förs bland medborgarna centrala i den samhälleliga och kulturella utvecklingen. Han påpekar att diskussionen och dialogen som förs i samhället är den normativt bästa lösningen för att driva en bra kommunikativ demokrati.

Enligt Habermas är det de allmänna principerna för en diskussion, vilka alla diskussionsdeltagarna måste acceptera, som gör det kommunikativa utbytet till den bästa lösningen. I sin teori om det kommunikativa handlandet söker han sätt att förstärka den offentliga diskursen, det vill säga samhällsdebatten, för att lyfta fram och diskutera de aktuella samhällsfrågorna. Samtidigt motsätter han sig den ensidiga envägskommunikationen, som han anser att dominerar diskursen i samhället. Han hävdar att den med sitt byråkratiska och vetenskapligt-tekniska språk försvårar en allmän och jämställd dialog. Med andra ord menar Habermas att samhällsdialogen måste grunda sig på en diskussionsfilosofi som baserar sig på livsvärlden och undvika att stelna i en diskurs baserad i systemvärlden (Habermas, 1995, 86-92; Healey, 1999, 117).

Teorin om den deliberativa demokratin grundar sig på insikter om det kommunikativa handlandet. Enligt Habermas kan rättvisa och förnuftiga resultat uppnås i de demokratiska processerna via ett samband mellan förhandlingar, självförståelse och rättvisediskurser. Han anser att de demokratiska processerna baserar sig väsentligen på diskursregler, argumentationsformer och den språkliga kommunikationens struktur. Han motsätter sig således de dominerande typerna av demokratimodeller, de så kallade aggregerande demokratierna, och hur de hanterar den demokratiska processen. De aggregerande demokratimodellerna hänvisar till demokratier som i grund och botten anser omröstningar i samhället vara det bästa möjliga sättet att uppnå rättvisa och jämställda beslut. Det finns olika varianter av aggregerad demokrati, varav de mest kända exemplen är representativ och direkt demokrati (Andersen & Loftager, 2014, 516–518; Perote-Penã & Piggins, 2015, 93–94; Häkli i Bäcklund et al, 2002, 112-113; Habermas, 1995, 82-85, 87-89; Reese-Schäfer, 1995, 27, 35-36).

Habermas bygger således den deliberativa demokratimodellen som en diskursteoretisk syn på demokrati, som baserar sig på en öppen dialog mellan alla medborgare och makthavare. Han anser att om alla deltagare i diskussionen deltar utan bakomliggande intressen, som skulle styra de allmänna uppfattningarna, skulle det leda till en aktivt pågående diskussion som skapar konsensus mellan deltagarna via principen av det bästa argumentet. Enligt honom är det den samhällsdialogen som kan både lösa konflikter, och styra val och åsikter på det mest rättvisa sättet. Det vill säga medborgarna betraktas som kollektiva aktörer som reflekterar helheter och handlar enligt dem, men på grund av att det inte kan existera några medvetna kollektiva beslut, är alla enskilda aktörer, med sina val, en del av de statliga maktprocesser som pågår konstant i samhället (Häkli i Bäcklund et al, 2002, 112-113; Habermas, 1995, 82-85, 87-89; Reese-Schäfer, 1995, 27).

Deliberativ demokrati blir ett delsystem specialiserat på att fatta kollektivt bindande beslut, medan offentlighetens kommunikationsstrukturer utgör ett nätverk av sensorer som reagerar på trycket från

samhälleliga problem. Det leder till opinionsskapande som sedan skapar grunden till den egentliga politiska diskussionen som vidare tar ett beslut i frågan (Habermas, 1995, 89-90). Förespråkare av deliberativ demokrati kritiserar således de omfattande-rationalistiska och inkrementalistiska planeringsteorierna, som båda baserar sig på den aggregerande demokratimodellen, och deras endimensionella toppstyrda syn på makt. I deliberativ demokrati är argumentationen och det övertygande språket i en central roll. Det betyder att en utsaga blir legitim endast om alla som är involverade i den specifika frågan har hörts och behandlats på ett jämställt sätt under hela diskussionen. Det gör att den deliberativa demokratins mest väsentliga uppgift är att presentera, upplysa och sammanföra alla argumenten för att kunna nå konsensus om vad som behövs göras i ett enskilt problem (Bäcklund & Mäntysalo, 2010, 340).

För att visa hur kommunikationen förverkligas i samhällsdiskursen, formulerade Habermas något han kallade för "den ideala talarsituationen". Det var en beskrivning på de krav som ställdes på diskursen, för att den skulle kunna uppnå de önskade resultaten. Det fanns fyra krav enligt Habermas, vilka alla tillsammans skulle skapa det mest objektiva utrymmet för en diskurs att ta plats i. Det första kravet är att alla deltagare skulle ha möjlighet till ett kommunikativt språk som möjliggjorde deltagandet i fullt. De måste kunna inleda diskurser, inlägg, motinlägg, ställa frågor och få svar på en jämställd nivå. Det andra kravet är att alla deltagarna måste kunna uttrycka tolkningar, påståenden, förslag, förklaringar och motiveringar utan att bli kritiserade eller fördömda för deras utgångsläge, innehåll eller motiveringsgrund. Det vill säga ett påstående skulle inte förkastas på grund av att någon specifik individ ställde den, eller baserat på en värdering om själva påståendet är giltigt. Kritiken mot andras påståenden skulle också hanteras lika. Diskursen skulle således grunda sig på argumentation för eller emot, och inte på en värdering om huruvida ett påstående har rätt till att bli uttryckt. Det tredje kravet är att i diskursen deltar endast sådana talare som är redo att uttala sig och kan uttrycka sina uppfattningar, känslor och önskemål. Deltagarna måste även ömsesidigt uppfatta utrymmet för diskursen, på vilken nivå diskussionen förs och vad som diskuteras, samt på vilka grunder som diskussionen förs och vilka målsättningar som den har. Diskursdeltagarna måste hållas sannfärdiga mot sig själva, vilket gör deras inre natur transparent. Det fjärde och sista kravet som Habermas ställer på den ideala talarsituationen är att deltagarna lämnar sina plikter, titlar och tilldelade privilegier utanför kommunikationsområdet. Vad Habermas menar med det är att alla ska stå jämlika i talarsituationen och ingen ska åtnjuta ett överläge utan argumentation. Det vill säga i den pågående diskursen är en president likvärd en medborgare och deras argumentation ses som jämställd på alla plan av uppfattat språk (Reese-Schäfer, 1995, 19-20).

Habermas teori om kommunikativt handlande har blivit kritiserad främst ur två synvinklar. För det första har den ideala talarsituationen kritiserats som omöjlig att förverkligas, på grund av de krav som den ställer på kommunikationen och diskursen (bl.a. Rodríguez, 2011; Bäcklund, 2017). För det andra har teorin blivit kritiserad för sin konsensusorienterade lösningsmodell. Kritiken mot den ideala talarsituationen påpekar att den kunskap som kunde skapas i en idealisk talarsituation är slutligen inte på något sätt en bättre kunskap än vad vi i andra situationer kunde skapa. Det vill säga den ideala talarsituationen skulle inte ge någon allomfattande ofelbar kunskap (bl.a. Bäcklund & Mäntysalo, 2010; Laclau & Mouffe, 2001).

Ur synpunkten av det agonistiska planeringstänkandet, som presenterades av Chantal Mouffe, har Habermas teori kritiserats för att alltid sträva till konsensus i alla frågor. I kritiken blir den mest väsentliga frågan hur resultatet och diskursprocessen hanteras. Enligt den agonistiska teorin är konsensus och konsensusökande en omöjlighet och därmed onödig, på grund av att offentlig argumentation aldrig kan uppnå de krav som ställs på den. Mouffe går vidare och konstaterar att konflikter och meningsskillnader i kommunikationen hör till den demokratiska diskursen, och till skillnad från den allmänna tron om att oenighet är något dåligt, ser hon att det egentligen endast förstärker den samhälleliga dialogen. Utan dessa skulle en pluralistisk demokrati förlora sin mening och bli omöjlig som tanke. Mouffe går till och med så långt att hon konstaterar att den deliberativa demokratin kan riskera, med sin blinda tro på konsensuslösningar, själva andan av demokrati och vad den innebär. Mouffe påpekar att vilken som helst form av konsensus är väsentligen en produkt av hegemonisk artikulation och att den alltid till slut är exkluderande, vilket hindrar konsensusen från att förverkligas fullständigt. I den agonistiska tankegången anses bristen på konsensuslösningar som en styrka inom demokratin, istället för att vara ett hinder (Bäcklund & Mäntysalo, 2010, 340-341; Healey, 1999, 117; Laclau & Mouffe, 2001, xvii-xviii).

Även om kritiken ifrågasätter Habermas teorier som praktiska demokratiska lösningar, innehåller teorin om det kommunikativa handlandet ändå eftersträvnansvärda ideal och förklaringskraft om hur den kommunikativa dynamiken fungerar. Han strävar till att skapa en ny förvaltningsmetod som inkluderar medborgarna bättre i samhällsfrågorna och samtidigt upplyser bättre om saker som hör till både livsvärlden och systemvärlden. Han argumenterar att endast via en öppen dialog med en mångfaldig deltagarskara, kan vi via diskussion och argumentation uppnå de sanningar och värderingar som skapar samhället. De är inte menade som några slutgiltiga axiom som kan testas via hård vetenskap, utan de är vägvisande och oftast skapade i samhällets sociala krets i någon specifik kontext. Enligt Habermas är det i kontexten som ”makten av det bästa argumentet” ligger. Således kan

Habermas teorier ses egentligen som idealtyper, som fungerar som en metodologisk hjälpreda till andra mer praktiskt inriktade demokratimodeller (Healey, 1999, 117; Reese-Schäfer, 1995, 141).

2.2. Det kommunikativa planerandet

Patsy Healey började skapa sin teori om kommunikativ planering på 1980-talet, efter att ha jobbat aktivt med empiriskt arbete inom planerings- och utvecklingsförvaltningen, med en målsättning att skapa nya metoder för utvecklingsprocesserna i England. Teorin tog inspiration från både Jürgen Habermas' tankar och från Anthony Giddens' teori om institutionalism, och fungerar som ett vidareutvecklat alternativ till de gamla planstrategiska och inkrementalistiska planeringstrategierna. Healeys ambition var att utveckla förvaltningskulturen genom att skapa nya praktiska verktyg och koncept, en ny kritikbas för kriterierna inom planeringen, samt att skapa exempel på öppna förvaltningsmodeller som grundas på medborgarnas deltagande (Healey, 2003, 102).

Patsy Healeys teori om kommunikativ planering utgår från tanken att stadsplaneringen är en interaktiv process. Healey insåg att stadsplaneringen, som en samhällelig arbetsprocess, involverade invecklade och dynamiska institutionella omgivningar, vilka är formade av bredare ekonomiska, sociala och miljörelaterade krafter. De skapar en tydlig struktur till specifika interaktioner, men bestämmer inte deras innehåll. Den kommunikativa planeringen ser med andra ord den offentliga förvaltningens verksamhet som huvudsakligen en social interaktion. Den kommunikativa planeringsteorin skapar således, i enlighet med Habermas' koncept om kommunikativ rationalitet, en normativ synvinkel, som grundar sig på observationer kring planeringsverksamheten. Tanken är att kunna skapa praktiska lösningar för utvecklandet av de interaktioner som ingår i planerandet och bättre kunna evaluera de konstant levande processerna. Den kommunikativa planeringsteorin strävar till att skapa kunskap om samarbete i stadsplaneringen och nå en mer djupgående och bredare förståelse av de lokala förhållandena, med hjälp av den lokala befolkningen, i de områden som ska planeras ut. Samtidigt önskar planerarna få fram och synliggöra de konflikter som kan framkomma, och hitta lösningar till dem tillsammans med den lokala befolkningen och tjänstemännen. Ambitionen med den kommunikativa planeringsteorin är att ändra förvaltningskulturen så att den lyfter bättre fram de interaktiva lösningsmodellerna (Healey, 1999, 105–106, 112, 116–117, 120; Healey, 2003, 104, 105–107).

Giddens teori om institutionalism däremot beskriver de egenskaper av det sociala livet som fått en mer ”institutionaliserad” betydelse och som styr individernas beslutsfattande och värderingar, utöver

den individuella beslutsfriheten. Sådana institutioner kan vara till exempel sätten på vilka vi uppfattar familj eller samfund. I sociologin har Giddens' institutionalism grundat sig på en tolkande och sambandssökande syn på det sociala livet. Teorin har fokuserat på hur människor aktivt och interaktivt skapar sina livsvärldar, både materiellt och som någonting meningsfullt, medan de samtidigt är bundna till samhällets regler och värderingar. Individernas beslutsfattande är bundet till ett brett maktförhållande som skapas av alla andra individer i samhället, uppfattandet och erkännandet av formella samhälleliga lagar, allokering av materiella resurser och slutligen från vilka referensramar individen ser på sin livsvärld. Giddens' teori om institutionalism hänvisar således till alla de osagda, osynliga regler och uppfattningar som styr individens beslutsfattande genom att fungera som en referensram eller värderingsmall för vad som känns som rätt eller fel, bra eller dåligt (Giddens, 1984; Healey, 1999, 105–106, 11, 116–117; Healey, 2002, 105–106).

Giddens teori om institutionalism belyser den kontinuerliga interaktionen hos individerna mellan struktur och medverkan. Vi som deltagande aktörer påverkas av våra sociala strukturer, men kan också aktivt forma dem. Enligt Giddens finns det tre väsentliga sociala strukturer. För det första *de auktoritära strukturerna*, det vill säga de formella och informella lagarna, för det andra *de allokativa strukturerna*, det vill säga hur de materiella resurserna fördelas, samt slutligen för det tredje *idéerna*. Med idéer hänvisar Giddens till de vetenskapliga och kulturella strukturerna, som ger grunden för och referensramen till legitimationen av de olika handlingarna. En konsekvens är att relationen mellan kunskap och handlande inte ska ses som lineär, utan som interaktiv. När tanken flyttas över till offentlig förvaltning och speciellt planeringsverksamheten, anser anhängarna av det kommunikativa planerandet att även dessa ska utvecklas enligt en interaktiv modell. Enligt dem borde utvecklandet av vetenskap och kulturella resurser, regel och regleringsverksamheten, samt allokeringen av resurser alla tillhöra en offentlig sfär, där interaktiva modeller är implementerade i beslutsfattandet, istället för de traditionella lineära beslutsprocesserna. Enligt Healey skulle det leda till att aktörerna blir synligare och interaktionen mellan dem ger den bredaste och bästa synen på frågorna (Giddens, 1984; Healey, 1999, 114–115).

Utvärderingen av de olika beteendena blir viktig i den kommunikativa planeringsteorin, eftersom den följer både Giddens' och Habermas' tankespår om hur "systemvärlden" opererar. Den dominerande samhällsdiskursen kan inte ses enbart som en interaktion mellan individer med sina specifika intressen och kunskaper. Samhällsdiskursen påverkas och präglas även av de institutionella strukturerna, samt av djupa uppfattningar och värderingar, som strukturerar de rutinmässiga sociala förhållandena och beteendemönstren. Förenklat betyder det att individerna aldrig kommer att vara

totalt fria från sin koppling till samhället, utan allt det som de upplevt och lärt sig styr deras uppfattning om verkligheten och därmed opinionsbildningen (Healey, 2003, 106).

Teorin om det kommunikativa planerandet blev ett dominerande planeringsalternativ på tio år mellan 1980- och 1990-talen. Populariteten hämtade med sig även kritik. I Europa hade olika versioner av det kommunikativa planerandet prövats, men ingen av dem hade lyckats skapa ett egentligt samarbetsförhållande mellan alla aktörer. Misslyckandena gav utrymme för en växande kritik mot de kommunikativa planeringsteorierna, med tanke på deras funktionalitet i praktiken generellt. De kritiserades för att vara kontextlösa i sitt sätt att diskutera praktiska lösningar. Den ansågs koncentrera sig på den generella planeringsprocessen, utan att ta i beaktande det väsentliga innehållet i varje skilda fall. Teorin kritiserades också för att inte ha någon egentlig grund i tidigare forskning, samt för att den i sin behandling av planeringsprocessen förbisåg betydelsen av makt (Healey, 2003, 108, 113).

Som ett svar till kritiken påpekade Healey att den kommunikativa planeringsteorin ger bra verktyg för att kritiskt se på planerings- och förvaltningspolitikens utveckling. Den fungerar som ett hjälpmedel för särskiljandet mellan dialoger som genuint breder ut diskussionen med olika nya åsikter, samt diskussioner där dialogen är endast baserad på sofistikerat språk som strävar till att behålla den dominerande tanken och elitens etablerade synpunkt. I det kommunikativa planerandet reflekterar dialogen på sig själv och på varifrån den kommer, och på så sätt har den en bättre möjlighet att få fram information om ”varför”- och ”hur”-påståendena i planerandet. Teorin understryker betydelsen av att förstå det komplexa och mångfaldiga samhället, på ett sätt som inte går ut på mikroskopiska studier av specifika perioder i historien eller enskilda individers prestationer. Den försöker inte heller undvika de maktfaktorer som påverkar olika beslutsfattanden. Det blir speciellt viktigt för planerarna och förvaltarna att inse hur den dynamiska interaktionen kan spela ut i specifika situationer, samt hur samarbetet med olika aktörer kan berika det slutliga planeringsresultatet (Healey, 1999, 119; Healey, 2003, 117).

2.3. Michel Foucault och makt

Kritiken mot de traditionella sätten att se på principer, förnuft, framgång och rationalitet hämtade med sig ett nytt sätt att utmana modernitetens teoretiska dominans. Michel Foucaults filosofi var ett av de mest utvecklade uttrycken för denna kritik. Den visade hur grundligt som modernitetens ”sanningar” egentligen var baserade på maktförhållanden och social dominans, i stället för universella lagar. Jämfört med Habermas’ rigida och teoretiska försvar för moderniteten, det vill säga den

kommunikativa rationaliteten och den strukturella rationaliteten, gav Foucault en mer flexibel syn på moderniteten, utan att förkasta vad den representerar helt och hållet (Mashhadi Moghadam & Rafieian, 2019, 2; Rodríguez, 2011, 140–141).

Trots att Foucault vägrade skapa någon enhetlig systematisk teori, kan man tyda två större tankar som styrde hans arbete. Den första handlade om uppfattningen av det moderna förnuftet som lade grunden till moderniteten. Den andra grundar sig på de politiska och praktiska problemen som stigit fram i det moderna samhället, mest på grund av de tankar och sanningsgrunder som det moderna förnuftet skapade åt det sociala beteendet, institutionerna och den moderna subjektiviteten (Rodríguez, 2011, 141–142).

Båda av de här tankarna kommer fram i Foucaults verk ”*Övervakning och straff*” (Foucault, 1995). Han visar, via exempel, hur straffsystemet i samhället har utvecklats från 1700-talets fysiska bestraffningar till det moderna fängelsesystemet. Via exemplen beskriver han hur själva idén av straff har flyttats från direkta, fysiska straff riktat mot den bestraffade, till mer mänskliga straff såsom fängelser och samhällstjänst. Det som Foucault egentligen vill påpeka är att trots att straffen blivit mer mänskliga, har inte betydelsen av straffet eller statens idkande av makt mot individen ändrats på något annat sätt än i sin definition. Foucault beskriver vidare maktförhållandet mellan stat och individ med att påpeka att makt existerar inte enbart i straff, utan också i den utbildning som skapar individen. Makt, som grundar sig på kunskapsfördelning och -användning, kallade Foucault för discipliner. Han ansåg att de här disciplinerna existerade inom alla institutioner i samhället och att de följde den hegemoniska uppfattningen om rationalitet. Därav kunde Foucault dra slutsatsen att den moderna rationaliteten i vetenskaperna är djupt rotad i de rådande maktstrukturerna (Foucault, (1995); Rodríguez, 2011, 140).

Maktens roll i samhället är en av de mest väsentliga frågorna som Foucaults filosofi behandlar. Foucault inspirerades i sin makttolkning av de klassiska sociologiska verken av Weber och Marx, men framför allt av Nietzsches syn på kunskapens och maktens obrutna koppling. Foucault ansåg att varje social relation har en korrelation med maktförhållanden. Det betydde ändå inte enligt honom, att varje social relation skulle handla om någon form av dominans. Vad det betydde enligt honom var att varje relation i moderna samhällen på ett eller annat sätt är beroende av kunskap, och kunskap skapas i maktförhållanden. Det leder till att varje individ påverkas av maktförhållanden konstant, oberoende om de är medvetna eller omedvetna om det. (Mashhadi Moghadam & Rafieian, 2019, 3–4).

Traditionellt har man sett makt som något som både styrs och kontrolleras uppifrån neråt i samhället. Foucault gick emot den här tolkningen och visade att makt egentligen stiger uppåt i samhället, från individernas övertygelser, och koncentreras dit var övertygelse och dominans behövs. Makt framkommer med andra ord i ställen där något måste bestämmas, planeras eller diskuteras. Foucaults syn på makt skilde sig således från den traditionella marxismens. Enligt Foucault är makt inget som någon kan äga eller samla åt sig. Det är inte heller något som kan ärvas eller fås, utan makt är närmast en strategi som uppenbarar sig som en resurs där den behövs. På grund av att makt egentligen är en strategisk resurs, menar Foucault att det leder till att makten inte per definition kan koncentreras till en statsmakt, utan makten genomsyrar hela samhället och innefattar alla och allting som tillhör det. Slutligen påpekade Foucault, inspirerad av Nietzsche, att makt skapar kunskap och kunskap skapas i effekt av makt, men den makten kan inte enkelt tillskrivas endast en ideologi. Den moderna maktstrukturen i samhället är beroende av sitt kunskapsskapande och de maktförhållanden som ligger bakom det. Foucault ser således samhället som disciplinärt, som något som med sina bakomliggande maktstrukturer och med sin maktanvändning egentligen begränsar det frihetslöfte som förespråkas av modernitetens rationalitet. Den fria rationalitet och objektivitet som moderniteten önskar uppnå, är enligt Foucault en utopi. Han påpekar att den vetenskapliga rationaliteten alltid kommer att vara kopplad till de rådande maktstrukturerna och hegemonin i samhället, och följer således en diskurs som är präglad av makt (Foucault, 1995; Foucault, 1980; Mashhadi Moghadam & Rafieian, 2019, 2; Rodríguez, 2011, 141–143).

Foucault fungerar som en bra motvikt till Habermas' teorier. Habermas baserade sin teori om det kommunikativa handlandet på en binär världsbild där livsvärlden och systemvärlden fungerar som två separata delar. Livsvärlden och systemvärlden kan inte blandas ihop, utan systemvärlden tolkas av experter som har kunskapen att göra det. Habermas bygger således sin teori på strukturerna och litar starkt på kommunikationens kraft och modernitetens uppfattning om obegränsad rationalitet, samtidigt som hans "ideala talarsituation" lovar ett maktlöst utrymme där alla individer kommunicerar jämlikt oberoende av sin bakgrund eller utbildning. Michel Foucault påpekade i sin kritik att kunskap inte kan skapas i en kommunikationsprocess, utan att hela processen är bunden och skapad av samhällliga och kulturella kunskapsstrukturer. Foucault fortsatte med att hävda att vid varje kommunikationssituation måste frågorna "vem är det som talar?", "från vilken position talar hen?" och "vilken institutionell bakgrund har hen?" ställas. Foucault avvecklar således samhällsstrukturen och visar att kommunikationen inte kan ses som något lösryckt från samhällets maktstrukturer. På ett förenklat sätt kan fenomenet ses i hur medborgarna legitimerar statsmakten; de gör det inte endast på basis av kunskapsbaserade fakta, utan också genom valideringsåsikter som

baserar sig på medborgarnas egen livssituation och erfarenheter. Det är med andra ord medborgarna som tillskriver staten den makt den har, inte tvärtom (Häkli i Bäcklund et al., 2002, 114,116-118; Bäcklund & Mänstysalo, 2010, 341; Rodríguez, 2011, 148–150).

I det kommunikativa planerandet ska makten fördelas i planeringsprocessen, så att medborgarna får en större möjlighet att påverka. Foucault motsatte sig den här typen av maktfördelning och ansåg att den inte kunde leda till resultat som kunde anses vara de objektivt bästa. Med att endast tilldela individen makt, garanterade det inte att individen förstår att använda makten. Enligt Foucaults logik kan makten inte vare sig fördelas eller förstärkas, utan den existerar överallt oberoende, men individernas vilja att söka kunskap är det som egentligen driver maktfördelningen framåt. Därför blir det viktigt att se en skillnad mellan "att fördela makt" och "att expandera makt". Skillnaden ligger i att när staten väljer att "fördela makt", är det staten som är i kontroll av valet. Det vill säga: det är i detta fall staten som väljer att använda sig av kommunikativt planerande, och därmed är också staten i kontroll över vem som får delta och vem som får bli hörd. Medan när makten expanderas handlar det mer om att en vilja till kunskapssökande förstärker en vilja till deltagande, vilket skulle göra medborgarnas samhällsdeltagande normaliserat och självklart. Enligt Foucault är en sådan expansion omöjlig så länge som staten är involverad i medborgarnas deltagande via lagar eller direkt påverkan (Mashhadi Moghadam & Rafieian, 2019, 11-12, 14-15).

Både Habermas och Foucault lyfter fram viktiga infallsvinklar till uppfattningen om kommunikation i stadsplanering. Habermas inspirerar optimism för utveckling och överenskommelse via förståelse, medan Foucault påminner oss om det ansvar som följer beslutsfattandet och om hur diskursen kan representera mera den rådande maktstrukturen än fria individuella åsikter. Foucaults maktteori fungerar som ett bra hjälpmedel åt planeringsteorierna, för att belysa och notera de olika maktrelationerna i samhället. Foucault påminner om att mellan aktörerna, deltagarna och organisationerna existerar det alltid någon form av maktrelation, som måste varje gång tas i beaktande när kommunikationen planeras och genomförs. Foucaults maktteori försöker inte generalisera den flexibla naturen av planering i ett komplext samhälle, utan främst skapa en kunskapsgrund åt alla de involverade om de bakomliggande maktstrukturerna (Häkli i Bäcklund et al., 2002, 118; Mashhadi Moghadam & Rafieian, 2019, 14–15).

2.4. Det agonistiska planerandet

Såsom jag redan tidigare konstaterat utvecklades stadsplaneringen från en omfattande-rationalistisk planeringsfilosofi till inkrementalism och vidare till ett konsensusorienterat kommunikativt planeringstankesätt. Den kommunikativa planeringsteorin påbörjade en långvarande diskurs om hur medborgarnas kollektiva röst, samt den abstrakta viljan att alltid sträva till det allmänna goda i samhället bemöts i praktiken. När det konsensusdrivna planeringstankesättet visade sig vara alltför problematiskt i situationer där ingen allomfattande konsensus var möjlig, började ett mer konfliktorienterat eller agonistiskt planeringstankesätt få utrymme. Chantal Mouffe, och senare Pia Bäcklund och Raine Mäntysalo, utvecklade den agonistiska planeringsteorin som ett svar till de problem som de kommunikativa planeringstankesätten stod inför. Trots att den agonistiska planeringsteorin väsentligen kritiserar det deliberativa tänkandet, kan det konstateras att den agonistiska och det deliberativa tänkandet är inte långt ifrån varandra i många punkter. Båda kritiserar den dominerande aggregerande demokratimodellen, vilken enligt dem reducerar den demokratiska processen till att representera alla medborgarnas intressen och preferenser endast med en röst till en politisk ledare som sedan förväntas uppfylla alla de önskade förbättringsförslagen. Både den agonistiska och deliberativa teorin anser också att den aggregerande demokratin är svag i att den inte beaktar att den politiska identiteten inte skapas i förhand, utan utvecklas konstant via debatter i den offentliga samhällsdiskursen. Politikens roll förblir inte att endast iakttä de redan existerande intressena, utan den spelar en väsentlig roll i att skapa nya politiska intressen. Slutligen anser både de agonistiska och deliberativa teorierna att i de demokratiska processerna måste alla röster komma fram och tas i beaktande, samtidigt som samhällsproblematiseringen breddas ut från de traditionella demokratiska frågorna, till mer interaktivt samhällsnära frågor. Det här liknar även det som Foucault påpekar, det vill säga att makt manifesteras i individens antaganden av och motiveringar till vad som är det rätta sättet att manövrera i de dagliga diskurserna och beteendekraven. Den största skillnaden mellan det kommunikativa planerandet och det agonistiska planerandet är uppfattningen om maktskillnaderna som ramar in planeringen och den konsensusdrivna lösningsmodellen. Parallellt har även demokratimodellerna utvecklats i liknande steg, från en aggregerande demokratimodell vidare till en mer deliberativ demokrati, och slutligen mot den nyaste agonistiska demokratitolkningsmodellen. Den agonistiska demokratitolkningen kombinerar både den aggregerande och deliberativa synen på demokrati, med betoning på hur konflikter kan ses som berikande och förstärkande element i samhället (Bäcklund, Häkli & Schulman i Bäcklund et al., 2017, 8; Bäcklund & Mäntysalo, 2010, 334; Laclau & Mouffe, 2001, xvii-xviii).

Det fanns stark kritik mot de gamla planeringsmodellerna, det vill säga de omfattande-rationalistiska och inkrementalistiska modellerna, som medförde att de kommunikativa planeringsteoretikerna ändrade sina demokratiideal. De gamla planeringsmodellerna behandlade stadsplaneringen som en process ledd uppifrån neråt, med oftast politiska motiveringar och en planering som var separat från medborgarnas egentliga krav och önskan. Däremot i den deliberativa modellen satt fokus på argumentation och övertygelse. Besluten kunde legitimeras endast om varje deltagande aktör hade deltagit i alla faser av planeringen och kunnat uttrycka sig i diskussionen på jämlik grund. Modellen koncentrerade sig på att hitta alla möjliga argument och skapa en konsensuslösning (Bäcklund & Mäntysalo, 2010, 340).

Problemet med den deliberativa lösningsmodellen fanns i själva argumentationen. Kritiken liknar mycket den kritik som Foucault ställde till Habermas om den ideala talarsituationen. Enligt Chantal Mouffe är varje argumentationssituation och varje utsago präglade av makt och politisk strategi. Därför blir en konsensusdriven planering endast en tillfällig lösning för att stabilisera de rådande maktförhållandena. För Mouffe är det här en väsentlig punkt. Enligt henne representerar den deliberativa modellen endast ett försök att i planeringen införa ett förnuft som överskrider verkligheten av de politiska maktkamperna. Hon går vidare och påpekar att den västerländska demokratin präglas av en spänning mellan två logiktolkningar. Den ena stöder sig på tanken om individuella rättigheter och den lagbundna staten, och den andra tolkningen argumenterar för ett jämställt medborgarskap i det offentliga förvaltandet. Den första tolkningen representerar således de aggregerande demokratimodellerna, medan den andra representerar den deliberativa demokratin. Mouffe hävdar att den agonistiska planeringsmodellen är det bästa alternativet för att hantera spänningen mellan de två logiktolkningarna (Bäcklund & Mäntysalo, 2010, 341–342; Laclau & Mouffe, 2001, xvii-xviii).

Enligt Mouffe ger den agonistiska modellen en möjlighet att aktivt söka fram och inkorporera alla de olika uttryck och åsikter som framkommer i planeringen, även de mest passionerade politiska synerna. Passionerade åsikter kan inte förkastas för att nå en konsensuslösning, utan de måste kopplas till diskursen på ett sätt som ger nytta åt demokratin. Den här typen av tolkning av planeringen möjliggör en mer tolerant planeringskultur, som accepterar existensen av konflikter mellan olika tolkningsvärldar. I en agonistisk syn kan aktörerna välja att vara av olik åsikt i en fråga, utan att förkasta samarbetet mellan deltagarna. I praktiken betyder det att i planeringssituationen inser alla aktörer och deltagare att ett beslut i frågan är mer viktig än att hitta en lösning till konflikten mellan vissa aktörer. Med ömsesidig respekt kan aktörerna förvandla sina synpunkter till agonism, genom

att se de begränsningar som en konsensuslösning har (Bäcklund & Mäntysalo, 2010, 342–343; Laclau & Mouffe, 2001, xvii-xviii).

Medan de kommunikativa planeringsteoretikerna kritiserade den svaga kommunikationen i de gamla planeringsmodellerna, likaså blev de kritiserade för sin orealistiska syn på kommunikationens realiteter. Det finns en stor skillnad, från en demokratisk synvinkel, om medborgarna får delta i lösningssökandet till ett samhälleligt problem eller om de är inkluderade i debatten där det bestäms vilka de samhälleliga problemen är som ska lösas? Den kommunikativa planeringen står inför ett riktigt dilemma, när medborgarna ifrågasätter den kunskapsbas som planerarna använder sig av för att hitta och lösa samhällsproblemen eller utvecklingskraven i planeringssituationerna (Bäcklund & Mäntysalo, 2010, 341).

2.5. Deltagande budgetering

Första gången som deltagande budgetering användes som en demokratisk lösningsmodell var år 1989 i Porto Alegre, Brasilien. Brasilien hade precis avvecklat en militärjunta som varit i makt sedan 1965. Landet sökte då aktivt lösningar för att aktivera befolkningen som tidigare blivit underkuvad av militärjuntan. De nya demokratiska lösningarna önskades leda medborgarna och tjänstemännen närmare varandra, samt underlätta den vitt spridda misstron på den statliga administrationen och minska på korruptionen. Deltagande budgetering utvecklades då som en lösning för att få medborgarna involverade och intresserade av både stadens stadsutveckling, samt utvecklandet av levnadsförhållandena överlag. Den sökte olika sätt hur kunskapen från gräsrotsnivån kunde implementeras i den lokala politiken. Det intressanta i det här fallet var att det inte var endast statsförvaltningen som önskade skapa något nytt, utan att det samtidigt hade även bland medborgarna vuxit fram ett krav på samarbete och möjligheter för deltagande i beslutsfattandet. Deltagande budgetering är således ett resultat av en samhällsprocess som fått sin början i både från topp till botten och från botten till topp initierade samhällsprocesser (Ahonen & Rask, 2019, 2-3; Sintomer et al., 2008, 166-168).

Deltagande budgetering kan från ett historiskt perspektiv anses ha utvecklats i fem faser och i två klara utvecklingsperioder. De tre första faserna kunde räknas som den primära utvecklingen, då deltagande budgetering som en demokratisk lösningsmodell ännu sökte sin form i samhället. Under den första fasen från 1989 till 1997 existerade deltagande budgetering endast som ett lokalt demokratiskt försök i Brasilien och Uruguay. Under den här tiden lyckades lösningsmodellen dock

samla ett brett stöd, vilket syntes i den andra fasen från 1997 till 2000, då modellen spreds ut över hela Brasilien. Den sista fasen i den primära utvecklingen kan anses vara tiden direkt efter 2000, när deltagande budgetering spreds till allmän kunskap och olika varianter av den började sprida sig utöver Syd Amerika, Nord Amerika och Europa. Den mest påtagliga förändringen under den tredje fasen var att deltagande budgetering började noteras inom olika akademiska kretsar, vilket ökade kunskapen och forskningen kring ämnet (Dias, 2014, 23-25).

Före 2005 har det inte funnits någon anmärkningsvärd mängd av vare sig artiklar eller forskning om deltagande budgetering. Men sedan dess har antalet ökat varje år. Den andra utvecklingsperioden kan anses vara tiden efter 2007, då den fjärde utvecklingsfasen började. Det var mellan 2007 och 2008 som deltagande budgetering etablerades i internationella vetenskapliga kretsar, och olika former av den började utvecklas runt i världen. Det mest väsentliga som utvecklades då var ett internationellt nätverk av forskare och medverkare som kunde dela information med varandra om de olika idéerna och experimenten som gjorts. Idag kan vi redan säga att deltagande budgetering är en välkänd del av direkt demokrati och samhällsaktiverande lösningsmodeller. Den femte och tills vidare senaste utvecklingsfasen kan sägas pågå i skrivande stund. Under den här fasen har forskarna börjat söka idéer för hur deltagande budgetering kunde implementeras i även mer komplexa och involverade samhälleliga system. Slutligen har den andra utvecklingsperioden resulterat i att deltagande budgetering tagit en väsentlig plats i den vetenskapliga forskningen om demokratiska lösningsmodeller. Speciellt i diskussionen om hur medborgarna kan aktiveras till samhällsdeltagande (Dias, 2014, 23-25; Miller et al., 2019, 1257-1259).

Deltagande budgetering kan konstateras vara ett rätt så brett koncept. Det som är allmänt accepterat för alla former av den, är att de är förebyggande projekt som påverkar planering och förbättring av stadsområden, samt inkludering och aktivering av medborgarna. Samtidigt strävar förvaltningen till att öka medborgarnas delaktighet och känsla av att kunna påverka utvecklingen av sin omgivning. Med lyckat genomförande av deltagande budgetering ökar kommunikationen i beslutsfattandet, vilket ökar transparens i stadsplaneringen. Transparens i stadsplanering har i sin tur konstaterats öka både tillit och förståelse hos medborgarna för stadens beslutsfattande i lokala frågor (Miller et al., 2019, 1255, 1257; Sintomer et al., 2008, 168).

Sitomer, Herzberg och Röcke har listat fem olika egenskaper för att kunna noggrannare rama in deltagande budgetering som en egen modell, och samtidigt särskilja den från andra liknande samarbetsprojekt och stadsplaneringsprojekt. För det första måste deltagande budgetering innehålla en diskussion om resurser och ekonomi. Det vill säga deltagarna måste ha makt över hur resurser fördelas i det bestämda området. För det andra måste stadens administration, förvaltning eller en

annan skild ledning av ett autonomt distrikt vara involverad i diskussionen. För det tredje måste projektet kunna upprepas eller genomföras kontinuerligt. För det fjärde måste deltagande budgetering innehålla deliberation mellan alla deltagare på ett sätt som är involverande. Det betyder att alla deltagare får delta i deliberationen genom projektets gång, och allas röster blir hörda. Vanliga medborgarkvällar där stadsplanerarna presenterar planer kan inte räknas som deltagande budgetering. Den femte och sista egenskapen som krävs är en nivå av ansvarsskyldighet för alla deltagarna i projektet (Sintomer et al., 2008, 168-169).

I praktiken har deltagande budgeterings-projekt sina noggrant bestämda gränser. Projektet leds av staden utsedda tjänstemän, vilka fungerar som kontaktpersoner. Deltagande budgeteringen inleds oftast med en idé-samlingsfas, vilket följs av en planeringsfas, varefter deltagarna röstar för vilka projekt som ska förverkligas. Slutligen genomförs de valda projekten och till sist utvärderas hela processen, innan en ny påbörjas. Deltagande budgeteringen kan involvera flera olika intressegrupper, på grund av att projekten och de områden som önskas utvecklas oftast berör en hel del olika aktörer. Därför kommer kommunikationen och dialogen mellan de olika aktörerna att ha en central roll. Deltagande budgetering erbjuder medborgarna en kanal och verktyg för att påverka beslutsfattandet i städer och kommuner. Trots att deltagande budgetering är en involverande och aktiv demokratiform, fungerar den oftast endast som underlag för det slutliga beslutsfattandet. De slutliga besluten och genomförandet av projekten är i de flesta fallen ändå i de yrkeskunnigas händer, ofta tjänstemännen och byggmästarna (Ahonen & Rask, 2019, 2; Fasilitoijan ja asiantuntijan käsikirja Turun osallistuvaan budjetointiin, 2020).

Som ett exempel kan fyra olika modeller av deltagande budgetering presenteras. Porto Alegre-modellen är den traditionella modellen för deltagande budgetering. I Porto Alegre-modellen ordnas det möten i olika stadsdelar, där idéer och förslag samlas för vart investeringarna borde riktas. Processen leds av budgetombudsmän som tar hand om de ytterliga förberedelserna. Utöver möten som ordnas i de olika stadsdelarna, ordnas det även olika tema-möten i hela staden. Besluten i Porto Alegre-modellen görs i fullmäktige och processen är direkt kopplad till stadens årliga budgetbeslut. I den andra modellen, den ekonomiska anslagsmodellen, tilldelas deltagande budgeteringen en bestämd summa pengar, som sedan kan användas till varierande mindre projekt. Summan tilldelas oftast till specifika områden eller specialprojekt. Medborgarna bestämmer dock genom förslag och omröstningar vilka idéer och projekt som ska genomföras. Kommunförvaltningen gör slutligen sina beslut enligt medborgarnas förslag. Fördelen med modellen är att den kan skapa tillhörighet i lokala samfund. Den ekonomiska anslagsmodellen ger inte medborgarna möjlighet att ta del i frågor som gäller större infrastrukturella eller generella planeringsfrågor som angår deras bostadsområde. Den

tredje modellen är deltagande budget enligt procentandel. I den här modellen tilldelas olika områden, stadsdelar eller förvaltningsråd en viss procentuell andel av stadens hela budget. Modellen förbinder då den deltagande budgeten direkt till stadens budgetprocesser och kräver en bindande involvering av de deltagande medborgarna. Modellen ger en chans till verklig påverkan i de demokratiska processerna eftersom den delar på den politiska makten i budgetfrågorna. Modellen kräver bra planering och struktur för att kunna förverkligas. Den fjärde och sista modellen är sammanslagna förvaltningsfonder (Pools). Den här modellen används för specifika projekt i specifika områden och centrerar sig på att nå ett gemensamt mål med att samla in resurserna från olika håll för att minimera överlappning på området. Den är riktad till att förbättra och effektivisera olika tjänster och tjänsteleverantörer. Området eller stadsdelen ses i modellen som den primära beslutsfattaren i frågorna (Ahonen & Rask, 2019, 5-6; Hurme, 2017, 30; Sillanpää, 2013).

År 1996 i FN-Habitat II (<https://pb.unhabitat.org/>) konferensen i Istanbul valdes den brasilianska varianten av deltagande budgetering till en av de bästa lösningsmodellerna för att aktivera och utveckla lokal demokrati. Porto Alegres modell har dock minskat i betydelse med tiden, speciellt efter att de andra modellerna introducerats och utvecklats. Samtidigt har idén av deltagande budgetering spridits och anpassats till olika behov runt världen. På senare 2000-talet, under den andra utvecklingsperioden, växte deltagande budgetering i popularitet, speciellt på grund av de nya möjligheterna som olika internetlösningar hämtade med sig. Nuförtiden kan deltagande budgetering räknas som en del av FN:s program för hållbar utveckling. En drivande målsättning är att öka på medborgardemokratin och därmed minska på ojämlikheten i samhället med hjälp av deltagande budgetering. Den förväntas öka välbefinnande för de kommande generationerna. (Ahonen & Rask, 2019, 2-3; Dias, 2014, 23-25; Sintomer et al., 2008, 166-168).

Trots att deltagande budgetering har ansetts hämta mycket nytt värde till förvaltning och det lokala samhället, har det också visat sig att den i vissa fall kan förstärka den existerande makt (o)balansen och skapa mer friktion bland befolkningen. Deltagande budgetering har blivit kritiserad för den omfattning och komplexitet som budgeteringsprocessen kräver. Med komplexitet menas här alla maktrelationer mellan medborgarna och tjänstemännen, samt maktförhållanden tjänstemännen sinsemellan. Det gör det svårt att tyda vem som har den egentliga makten i beslutsfattandet. Ett annat väldokumenterat problem som uppstått inom deltagande budgetering är en låg deltagarnivå. Projekten har i de flesta fallen haft det svårt att engagera en bred och varierande medborgarskara. Allt som oftast har deltagarna varit sådana som i varje fall skulle ha deltagit, de så kallade "superaktiva" medborgarna. Enligt Staffans (2002) är sådana "superaktiva" oftast färdigt politiskt aktiva och samhällsintresserade individer, som söker sig till olika möjligheter av påverkande. Hur deltagande

budgetering skulle nå den stora allmänheten är en fråga som måste bemötas i varje projekt skilt (Kahila-Tani & Kyttä i Bäcklund, 2017, 138; Staffans i Bäcklund et al., 2002, 180-199; Wilkinson et al., 2019, 1001-1003).

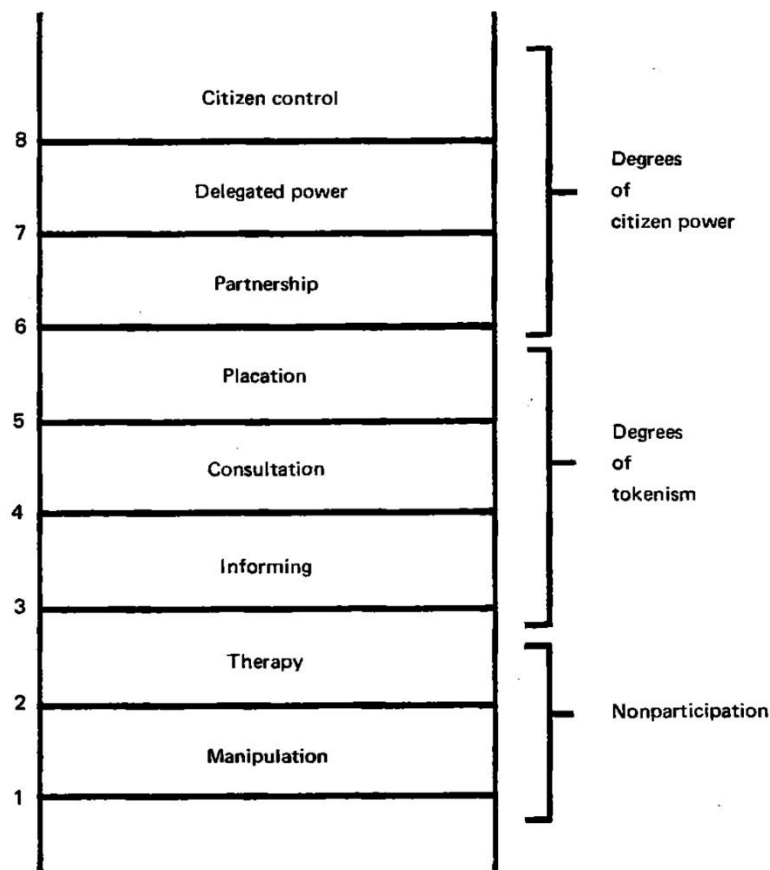
Inom stadsplanering i Finland har man utvecklat olika former för deltagande redan länge. Lokala invånarkvällar, nätfrågeformulär och olika planeringsverkstäder har inte endast på grund av lagbestämmelser (Markanvändnings- och bygglag, 132/1999, 1§), utan också utav praktisk nytta, blivit ett vanligt sätt att aktivera medborgare i samhällsdeltagandet. Markanvändnings- och bygglagen som trädde i kraft 01.01.2000, garanterade att alla har rätten till att delta, åtminstone på något plan, men specificerade inte hur deltagandet skulle genomföras. Det gav stadsplanerarna friare händer i att pröva olika alternativ och möjligheter för medborgardeltagandet.

Målet är också att tillförsäkra alla en möjlighet att delta i beredningen av ärenden och att säkerställa att planeringen är högklassig och sker i växelverkan, att det finns tillgång till mångsidig sakkunskap och att det ges öppen information om de ärenden som behandlas.

Markanvändnings- och bygglag, 132/1999, 1§

Stadsplanerarna är inte längre avlägsna byråkrater, utan involverade och diskuterande personer, individer med egna tankar och åsikter. Det har också visat sig att när medborgarnas känsla av att få delta i utvecklandet av sitt bostadsområde ökar, har det ökat även det sammanlagda sociala kapitalet i det området. Likaså som tjänstemännens roll har ändrats från byråkrat till individ, har det skett i planeringsarbetet en liknande förändring i hur medborgarna ses som delaktiga i samhället. Medborgarna ses inte mera som endast passiva användare av olika samhällsservice, utan som aktiva och närvarande samhällsmedlemmar med intressanta idéer (Kuusimäki i Bäcklund et al., 2017, 80; Tuurnas & Haveri i Bäcklund et al., 2017, 58–59).

Utvecklingen liknar mycket det som Sherry Arnstein diskuterade i sin klassiska artikel "A Ladder of Participation" år 1969. Hon påpekade att medborgarnas deltagande inte är värt något om deltagandet inte innehåller en verklig beslutsfattandemakt. I Arnsteins ord är "...deltagande utan maktfördelning en tom och frustrerande process för de maktlösa". Hon skapade en stege för deltagande som blev en av de mest inflytelserika beskrivningarna på medborgarnas deltagande i samhällsfrågor (Arnstein, 1969, 216-224).

Figur 1 "Trappstegen för deltagandet" kommer från den ursprungliga artikeln av Sherry Arnstein i Journal of the American Planning Association från 1969.

Arnstein (se *Figur 1*) delade den ursprungliga stegen i tre huvudgrupper, enligt hur väsentligt deltagandet var och hur makten fördelades i deltagandet, samt åtta trappsteg som representerar olika nivåer av deltagande i samhället. Modellen är gammal och den har blivit såväl kritiserad för sin endimensionalitet som vidareutvecklad till nyare, mer djupt-gående versioner. Originalversionen är representativ, även idag, för hur maktfördelningen påverkar meningsfullheten i deltagande. De två första trappstegen, "manipulation" och "terapi", hänvisar till sådana deltagandeformer som egentligen behåller medborgaren på sin plats, utan någon egentlig representativ makt. I manipulation går den förvaltande administrationen till och med så långt, att den försöker skapa en illusion av deltagande, medan alla besluten i verkligheten fortfarande görs inom administrationen (Arnstein, 1969, 216-224). I stadsplaneringen kunde den omfattande-rationalistiska planeringen samt den inkrementalistiska planeringen ses inneha den här typens deltagande former.

Arnsteins andra huvudgrupp representerar deltagande som är något mer meningsfullt än ingenting alls, men representerar ännu en typ av deltagande som existerar endast för att representera deltagande. Med andra ord hör all deltagande, som huvudsakligen endast representerar åsiktssamlade eller

deltagande för deltagandes skull, till den här huvudgruppen. De tre trappstegen är ”*informerings*”, ”*konsultering*” och ”*försonande*”. Till informeringen hör till exempel medborgarkvällar, där stadsplanerarna ställer upp och berättar hur de planerat ett område. Det handlar om envägs informering där medborgarna inte egentligen har någon påverkan på besluten. Likadant fungerar konsultering, med skillnaden att i konsultering frågas medborgarna en åsikt, som sedan tas i beaktande eller inte. Medborgaren har inte där heller någon egentlig makt. Deltagande som en försonande lösning handlar om att tillåta medborgarna delta i beslutsprocessen, till exempel i en delegation, men utan en egentlig röst. De får vara med, men deras åsikter endast noteras och förs inte vidare. Den här typen av deltagande kan anses som något en förvaltning gör för att kunna visa att de låtit medborgarna delta, medan förvaltningen ändå inte har varit beredd på att dela med sig den egentliga makten till besluten (Arnstein, 1969, 216-224).

Den sista av Arnsteins huvudgrupper representerar deltagande formerna ”*partnerskap*”, ”*delegerad makt*” och ”*medborgarkontroll*”. Alla av dem presenterar en egentlig deltagande makt, eller åtminstone en fördelad makt mellan deltagande medborgarna och de förvaltande tjänstemännen. I partnerskap deltar medborgarna i beslutsfattandet och planeringsdiskussionen som jämlika aktörer. Delegerad makt hänvisar till att makten har fördelats mellan tjänstemän och medborgare (eller medborgardrivna föreningar) på ett sätt där ingen kan besluta över eller ignorera den andra aktörens åsikt eller beslut. Planerandet blir alltså en förhandling mellan de olika aktörerna. I den sista deltagande formen har medborgarna total kontroll över ett område eller organisation. I den här modellen skulle till och med de budgeterade pengarna gå direkt under medborgarnas beslutsfattande. Om stadens tjänstemän önskade ändra på något, måste de förhandla med medborgarna, inte tvärtom (Arnstein, 1969, 216-224). Deltagande budgetering kunde ses som ett partnerskap med medborgarna. Stadens tjänstemän är i kontroll över hur projekten leds och hur de förvaltningsbundna frågorna förs vidare, men medborgarna har en riktig påverkan på de frågor eller förbättringsförslag som ställs.

2.5.1. Framväxten av den elektroniska deltagande budgeteringen

Det finns ett växande intresse hos akademiker och tjänstemän att studera och hitta nya modeller till samhällsdeltagande, där medborgarna aktiveras mera i samhällsdiskussionen. Ännu i början av 2000-talet fanns det ingen väsentlig forskning i hur de digitala verktygen påverkar samhällsdeltagande, men elektroniskt deltagande (e-deltagande) hade börjat väcka ett ökande intresse hos forskarna som en möjlig lösningsmodell (Bäcklund, Häkli & Schulman i Bäcklund et al., 2017, 5). Den här typen

av teknologiska lösningar har oftast setts som kompletterande verktyg till det egentliga samhällsdeltagandet. Men på grund av att mobiltelefonerna har utvecklats och spridits väldigt fort runt i världen, har e-deltagande blivit en av de mest betydande utvecklingarna i samhällsdeltagandet. Mobiltelefonen gav tillgång till internet när som helst, var som helst, vilket ökade användningen och utnyttjandet av resurser på ett helt nytt sätt. Det öppnade helt nya former av deltagande och kommunikation, vilka tidigare inte varit möjliga (Lybeck, 2018, 523-524). Idag kan internet och online-baserade lösningar redan anses vara delar av allas vardag. Kritiken som tidigare riktats mot den här typen av lösningar, främst diskussionen om den digitala klyftan, har minskat drastiskt speciellt i de nordiska länderna. Frågan i digitala lösningar har flyttats från tillgänglighetsfrågor till att handla om hur servicen kan planeras och verkställas på det mest inkluderande sättet. Internet har haft en stor inverkan på hur vi kommunicerar och sköter vår vardag. Den har påverkat vår syn på det sociala och politiska livet, samt förhållanden och hur vi ser oss som delar av samhället (Ertiö et al., 2020, 195; Lybeck, 2018, 523; Pozzebon et al., 2016, 85).

Den traditionella deltagande budgeteringen har oftast ordnats utan digitala lösningar. Deliberationen, diskussionen, modereringen och beslutsfattandet har ordnats oftast genom en serie av offentliga möten i stadshuset eller andra mötesställen. Framväxten av den digitala teknologin gav en perfekt chans åt de stadsutvecklare som förespråkade deltagande demokrati, att sträcka ut och försöka nå en ny och bredare publik till vem de kunde via nya teknologiska lösningar introducera deltagande budgetering som en demokratimodell (Pozzebon et al., 2016, 84; Rahman, 2014, abstraktet). Sociala medier har gett medborgarna mer effektiva möjligheter att uttrycka sina åsikter och framtidsvisioner om planeringen. Samtidigt har deltagandet blivit mer tillgängligt för medborgarna. Internet och sociala medier har visat sig vara ytterst bra resurser för att se vad som är mest aktuellt i staden enligt invånarna (Barros & Sampaio, 2016, 294; Bäcklund, Häkli & Schulman i Bäcklund et al., 2017, 7-8; Kahila-Tani & Kytä i Bäcklund et al., 2017, 138). Så som Patsy Healey konstaterade är den här typen av information ytterst väsentlig i stadsplanering, speciellt när stadsplaneringen grundar sig på kommunikativt planerande. Det har även påpekats att om en stad skapar ett digitalt online forum kan det underlätta tjänstemännens arbete. Teoretiskt skulle det minska på mängden av samtal och kontakt bud från medborgarna till tjänstemännen (Ahonen & Rask, 2019, 3-4). Via ett digitalt online forum kan olika frågor behandlas bättre kollektivt, vilket ger tjänstemännen möjligheten att svara på liknande eller samma fråga endast en gång, istället för att hamna svara på samma fråga på nytt varje gång någon ringer och frågar.

Deltagande budgeteringsprojekt började experimentera med online-lösningar i början av 2000-talet. Den första från början till slut elektroniska deltagande budgeteringen genomfördes i Belo Horizonte,

Brasilien, år 2006. Den representerade ett försök att använda de fördelar som teknologin kan hämta med sig till den traditionella processen. Idén var att teknologin skulle underlätta och stöda den dialog som tidigare förts personligen mellan deltagarna, speciellt genom att motivera nya deltagare, främst unga och medelklassens representanter, till projekten. De var sådana deltagare som inte i andra fall skulle ha deltagit i den mer traditionella processen. Det elektroniska deltagandet gav deltagarna möjligheten att delta via online forum, som staden erbjöd. I den inkluderades de olika faserna av idéinsamling, planering, implementation av projekt och evaluering, samt utvärdering av de olika processernas funktionalitet. Webb-sidorna användes också i röstningen för vilka projekt skulle genomföras. När deltagarantalet jämfördes i Belo Horizonte med de tidigare traditionella deltagande budgeterings-projekten, visade det sig att det elektroniska deltagande budgeterings-projektet var ytterst lyckad. Den främsta orsaken var att det representerade ett nytt, modernt och tilltalande sätt att delta i beslutsfattandet. En annan orsak var att staden planerade projektet med en lång livscykel, till exempel den spred aktivt information under en lång tid för att kunna garantera att alla hann delta som ville. Informationskampanjen som genomfördes hade en viktig roll i att få medborgarna aktiverade och intresserade av deltagande budgeteringen. Kommunikationen mellan medborgarna och staden spelade en central roll. Dessutom togs den digitala ojämlikheten till beaktande i projektet. Till exempel bibliotek som hade datorer med tillgång till internet, erbjöd en möjlighet att delta i projektet åt medborgare som i andra fall inte hade det. Webb-platsen för projektet planerades på ett sätt som var lätt att använda och det minskade vidare tröskeln att delta (Barros & Sampaio, 2016, 293; Pozzebon et al., 2016, 85-86; Rahman, 2014, 4, 9-10).

De digitala verktygens ankomst och användning i stadsplanering är ännu relativt nytt, men redan nu kan det konstateras att de kommer att utgöra en väsentlig del i framtidens stadsplanering. Via de här verktygen kommer medborgarnas preferenser, erfarenheter, värderingar och åsikter komma bättre och tydligare fram, och de kan integreras i en interaktiv planeringskultur. Med de digitala lösningarna försöker man få både planerarna och deltagarna intresserade av nya och olika lösningar till deltagandet. Samtidigt försöker man kombinera de gamla traditionella metoderna med nya elektroniska metoder på ett kommunikativt och till diskussion uppmuntrande sätt (Kahila-Tani & Kytä i Bäcklund et al., 2017, 155-158). Internet möjliggör en viss öppenhet till beslutsfattandet via transparens, på grund av att en stor mängd information kan göras tillgänglig och lättläst. Samtidigt öppnar den möjligheten att lättare göra beslutsprocesserna mer tillgängliga och lättare att delta i. Eftersom sociala medier och andra online-lösningar redan har visat en stor effekt på det sociala livet, är det väsentligt att se även på de möjligheter som internet öppnar inom stadsplanering och förvaltandet (Barros & Sampaio, 2016, 294).

De digitala verktygens framväxt har inte endast påverkat deltagandet, utan också kommunikationens och deliberationens form. När de sociala mediernas betydelse växer flyttas samhällsdiskussionen alltmer till elektroniska plattformar, såsom forum och andra kommentarsfält. Vid sidan om den traditionella stadsaktivismen, har ett digitalt deltagande vuxit fram. De här så kallade fjärde sektorns (Mäenpää, Faehnle och Schulman i Bäcklund et al., 2017, 252-255) medverkare använder sig av de verktyg som sociala medier erbjuder för att få uppmärksamhet och väcka diskussion i en gemensam fråga de anser viktig (Kahila-Tani & Kyttä i Bäcklund et al., 2017, 48).

3. Asukasbudjetti 2020 – Åbo stads deltagande budgeterings-projekt

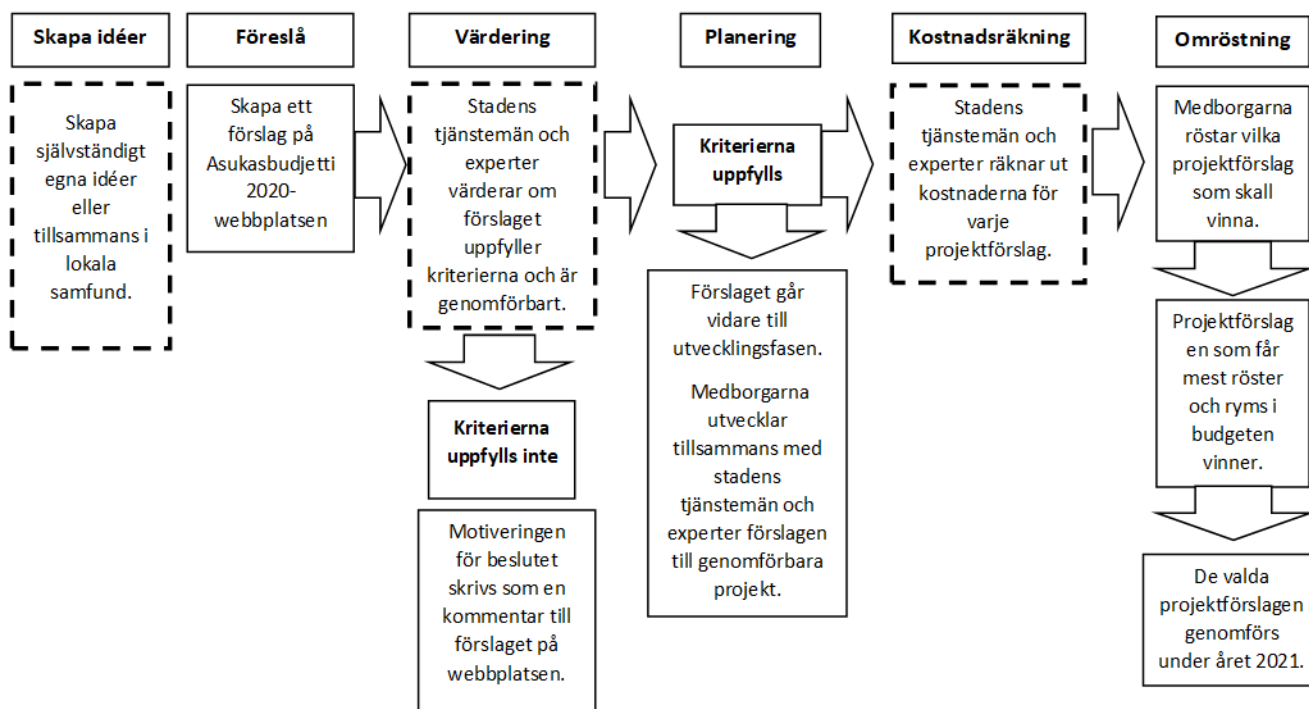
I det här kapitlet kommer jag att beskriva mitt studieobjekt Asukasbudjetti 2020 i större detalj. I min beskrivning kommer jag att presentera allmänt de grunder med vilka projektet genomfördes och hur webbplatsen för projektet såg ut. Med den allmänna presentationen av projektet önskar jag ge läsaren en uppfattning om hur projektet framskred och planerades konkret. I min genomgång av webbplatsen, presenterar jag den från en medborgares synvinkel, det vill säga precis så som den kan ses och läsas med en webbläsare. Med de här beskrivningarna skapar jag en stark kontextgrund till min analys.

Asukasbudjetti 2020 var ett deltagande budgeterings-projekt som Åbo stad genomförde under åren 2020 - 2021. Temat för projektet var medborgarnas generella välbefinnande och dess främjande. Vem som helst kunde föreslå en idé eller utvecklingsplan, oberoende av ålder eller bosättning. Sammanlagt deltog det i projektet 5 786 medborgare, som antingen deltog i projektet med ett inlämnat förslag, kommenterade på något förslag eller deltog i röstningen. Således det är alla de personer som varit på något sätt aktiva på webbplatsen för Asukasbudjetti 2020. Utöver medborgarna som deltog, arbetade cirka 50 tjänstemän från olika stads sektorer genomgående med projektet i de olika faserna. Således om medborgaren önskade att en park skulle städas upp för att höja på trivseln, riktades förslaget till stadens parksektor. I vissa fall hamnade tjänstemännen arbeta över stadssektorgränserna på grund av att förslaget involverade flera sektorer. I sådana fall fanns det oftast en ledande stads-sektor, som fick stöd av de andra involverade stads-sektorerna. Inom varje stads-sektor fungerade det en till två ansvarspersoner, som tog hand om alla frågor gällande Asukasbudjetti 2020.

Figur 2 visar hur deltagandet budgeteringen i Åbo var strukturerad och i vilken ordning som de olika faserna genomfördes. Det egentliga projektet, då medborgarna och tjänstemännen arbetade

tillsammans för att hitta och utveckla nya idéer, genomfördes under 2020. Förslagen som vann i den slutliga röstningen skulle sedan förverkligas under år 2021.

Hur deltagandeprocessen ser ut för medborgaren

Figur 2, Turku – Fasilitoijan ja asiantuntijan/Kaupunkilaisen käsikirja, Turun kaupunki, 2020 [översättning av skribenten]

Asukasbudgetti 2020 var en blandning mellan Porto Alegre-modellen och den ekonomiska anslagsmodellen, med vissa skillnader. Porto Alegre-modellen gav projektet den traditionella strukturen av deltagande budgetering. Det som var skillnaden mellan Åbos modell och Porto Alegre-modellen var hur förslagen hanterades efter att de samlades in. I Åbo skulle planeringen och genomförandet av de valda projekten förverkligas i samarbete med de medborgare eller föreningar som gett förslagen. Det vill säga deltagandet hade ännu kontinuitet efter att själva deltagande budgeterings projektet har tagit slut. Idéerna lämnades således inte enbart till en budgetombudsman som sedan skulle genomföra förslaget, utan alla förslag bearbetades gemensamt genom hela processens gång (Figur 2).

Enligt den ekonomiska anslagsmodellen bestäms det oftast färdigt en klumpsumma för deltagande budgeteringen innan den börjar. Klumpsumman är i de flesta fallen en separat summa som är specifikt avsedd till projektet, och således utanför den egentliga stadsbudgeten. I Asukasbudgeten 2020 fanns det en i för hand bestämd budget, en miljon euro, som var delad mellan de åtta olika storområden. Det som skiljde sig mellan Åbos modell och den ekonomiska anslagsmodellen var att de pengarna som allokerats till projektet var inte projektpengar, utan kom direkt ur den sektorns verksamhetsbudget dit den vinnande idén tillhörde. Till exempel om ett förslag, där medborgaren önskar att ett träd skall planteras i en park i Hallis, blir godkänt och vinner i valet, leder det till att parkservicesektorn i Åbo måste allokera den summa som krävs för att plantera trädet från sin existerande budget under 2021. Det här är en viktig punkt i Åbos modell av deltagande budgetering på grund av att i den får medborgaren påverka direkt vart hans skattepengar används.

Budgeten för deltagande budgeteringen var som nämnt sammanlagt en miljon euro, vilket fördelades mellan de åtta storområden. De åtta storområden i projektet var: Hirvensalo–Kakskerta, Västra Centrum, S:t Marie–Patis, Nummisbacken–Hallis, Pansio–Jyrkkälä, Runosbacken–Raunistula, Skansen–Uittamo och Kråkkärret–Laustis. I budgetfördelningen tog Åbo stad i beaktande segregationsprocessen och den positiva särbehandlingen mellan de olika distrikten då de bestämde hur pengarna skulle fördelas mellan storområden.

Segregationsprocessen hänvisar i det här fallet till förminskningen av polarisering mellan de olika stadsdelarna, medan med den positiva särbehandlingen hänvisar staden till de åtgärder de tar för att förminska polariseringen. Det ledde till att fyra av distrikten fick sammanlagt 150 000€ i budget, medan resten av områden fick 100 000€ i budget. Storområden som fick mera budgetpengar var Kråkkärret–Laustis, Nummisbacken–Hallis, Runosbacken–Raunistula och Pansio–Jyrkkälä (Åbo Stads Koncernförvaltning, beslutsprotokoll §262, 04.11.2020).

Det anmärkningsvärda i Asukasbudgeten 2020 var att Åbo centrum fattades helt och hållet från projektet. Orsaken till det var att det skulle ordnas senare en innovationstävling för centrumområdet, vilket hörde till ett av Åbo stads spetsprojekt för stadsutvecklingen. Innovationstävlingen således ersatte deltagande budgeteringen i Åbo centrumområde (Åbo Stads Koncernförvaltning, beslutsprotokoll §262, 04.11.2020).

Tidsramen för Åbos deltagande budgetering var kort. Beslutet för att genomföra projektet gjordes bland stadsledamöten 13.01.2020. På grund av att de första förslagen skulle börja samlas in redan 01.04.2020, betydde det att projektledarna hade cirka två och en halv månad tid att få projektet i gång. Under den här tiden måste projektledarna göra således färdigt alla administrativa förberedelser,

inkluderande webbplatsen. På grund av att Covid-19 dessutom bröt ut samtidigt som projektet skulle genomföras, orsakade även det en extra tidspress till projektet. Speciellt påverkade det webbplatsens funktionalitet och egenskaper. Tidspressen ledde också till att bland annat informationsfördelningen till både medborgarna och tjänstemännen i de olika stads-sektorerna blev ytterst minimalt. Slutligen genomfördes hela projektet på dryga 6 månader, från 01.04.2020 till 30.09.2020, med stadsarbetarnas sommarlov inkluderat. Det betyder att hela deltagande budgeterings-projektet genomfördes otroligt fort om det jämförs med den normala tiden som det tar för att genomföra diverse stadsadministrativa projekt.

Pandemins inverkan kunde ses konkret i att informationsfördelningen föll bort i det stora hela. Det betydde att planerade tillfällen, såsom medborgarkvällar aldrig ordnades, vilket i sin tur ledde till att medborgarna var tvungna att själv söka fram all information om projektet. Ursprungligen var det meningen att stadens tjänstemän kommer till varje storområde och förmedlar den nödvändiga informationen om deltagande budgeteringen och öppnar en diskussion kring förbättringsförslag innan medborgarna började planera sina egna förslag. Det här skulle ske i *Figur 2* under fasen ”Skapa idéer”. Men på grund av pandemin, hann Åbo stad ordna endast ett sådant tillfälle i S:t Marie – Patis distriktet. Tidsbristen tillät inte heller att ordna några alternativ eller ersätta de avbokade medborgarkvällarna, vilket ledde till att all den information som var meningen att delas ut i live möten nu endast fanns i de instruktionshäften och råd som fanns på Asukasbudjetti 2020 webbplats.

När projektet kom i gång började den med första fasen som pågick från 01.04.2020 till 17.05.2020. Under den här en och en halv månads tid skulle alla förslag samlas in för hela projektet. Förslagen kunde komma från enskilda individer, organisationer eller som samlingsförslag. Samlingsförslagen kunde vara till exempel grupper av medborgare från ett visst husbolag eller motsvarande intressegrupp. Förslagen ställdes direkt på webbplatsen och var synliga för alla intresserade. I *Figur 3* ser vi hur deltagandet skulle se ut i projektet under den här fasen. Figuren visar de instruktioner som gavs till medborgarna för hur de skall ställa sina förslag. I de nämnda instruktionshäften fanns det vidare mer detaljerade instruktioner för hur förslagen skulle formuleras och presenteras. Specifikt gavs det där noggranna kriterier för vad som räknades som ett godkänt förslag.

På grund av att Åbo stad ställde noggranna kriterier på vilka förslag som accepteras vidare till utvecklingen, och således behöll beslutsfattandemakten inför vad som kan diskuteras och vad som är utanför diskussionen, kan det konstateras att Asukasbudjetti 2020 var inte en helt och hållet ”fri” deltagande budgeterings projekt med tanke på hurudana förslag önskades. I Arnsteins trappsteg skulle Åbos deltagande budgetering således placeras under *partnerskap*. Deltagarna föreslog med andra ord direkt enligt kriterier och deltog i stadens redan existerande och etablerade beslutsfattningsstrukturer. Den här punkten blir speciellt intressant i analysen när vi ser på de förslag som blev avböjda direkt i första fasen.

Beskrivning av förslagsfasen och hur en deltar i Asukasbudjetti 2020.

Figur 3, Turku – Fasilitoijan ja asiantuntijan/Kaupunkilaisen käsikirja, Turun kaupunki, 2020 [översättning av skribenten]

I de två informationshäften som var tillgängliga på Asukasbudjetti 2020 webbplats summerades den mest väsentligaste informationen om vad hela projektet gick ut på och vad som förväntades av

medborgarna och tjänstemännen som deltog i den. Instruktionshäftena var dock skrivna med ett antagande att projektet skulle genomföras enligt de ursprungliga planerna, det vill säga med aktiva möten både innan förslagen skulle samlas in och under utvecklingen av de inlämnade förslagen. Trots det var webbplatsen ändå en väsentlig del av den ursprungliga planen, på grund av att alla förslag skulle oberoende ha lämnats in på webbplatsen, så informationen som medborgarna fick var inte slutligen felaktig eller missvisande (Åbo Stad, 2020, *Asukasbudjetti – Fasilitoijan ja Asiantuntijan käsikirja*; Åbo Stad, 2020, *Kaupunkilaisen käsikirja - Turun osallistuvaan budjetointiin*).

Instruktionerna till medborgarna var enkla och direkta. Det viktigaste som kom fram i informationen var modellen för hur Åbo stad önskade att förslagen skulle se ut. Samtidigt fungerade det som de kriterier som krävdes av varje förslag. Förslaget skulle skrivas i en öppen form, men så att den skulle vara så detaljerat som möjligt i vad det är som önskas och var den skall förverkligas. Förslaget skulle således innehålla endast ett förbättringsförslag och inte sprida ut en lista av förbättringar. Samtidigt måste förslaget följa stadens generella värden och planeringsstrategi. Idéerna fick inte involvera privatägda tomter, serviceverksamhet eller utrymmen, utan måste gälla de offentliga områden eller service som är under stadens kontroll. Alla förbättringar skulle riktas till medborgarnas bruk och vara både gratis samt öppna för alla. Förslagen fick inte heller kräva en ständig anställning av personal eller någon form av ständig verksamhet. Det vill säga allting skulle planeras som tillfälligt, och fortsatt verksamhet skulle avgöras som ett skilt beslut i efterhand. Slutligen fick förslagen inte överskrida den nämnda budgeten för det specifika storområdet (Åbo Stad, 2020, *Kaupunkilaisen käsikirja - Turun osallistuvaan budjetointiin*).

Deltagaren kunde pricka in sitt förslag på en stadskarta, så att det blev ytterst specifikt. Staden önskade också att förslaget skulle innehålla motiveringar för varför det var nödvändigt och bra. Senare skulle varje förslags genomförbarhet evalueras av staden. Evalueringarna kom alltid med en förklaring på hur staden bedömt förslaget (Åbo Stad, 2020, *Kaupunkilaisen käsikirja - Turun osallistuvaan budjetointiin*).

När förslagsfasen tog slut, flyttades projektet till värderingsfasen. I den läste stadens tjänstemän alla förslag och jämförde dem mot de kriterier som lagts upp. Det var under den här fasen som förslagen antingen accepterades som idéer som kunde utvecklas vidare till slutliga planeringsförslag, eller så blev de avböjda på grund av att förslaget inte motsvarade kriterierna. Värderingsfasen pågick från 18. till 31.05.2020, det vill säga i två veckor.

Efter värderingsfasen fortsatte projektet till en utvecklingsfas. Denna fas var viktig eftersom stadens tjänstemän nu kontaktade alla dem som deltagit med ett godkänt förslag och kommit vidare i

projektet. I den här fasen skulle deltagarna bearbeta förslagen till konkreta utvecklingsplaner som sedan lades fram till röstningsfasen. Utvecklingsfasen ordnades mellan 01.06. och 17.06.2020, vilket gav medborgarna och tjänstemännen cirka två veckor att planera tillsammans de slutliga förslagen.

Skillnaden mellan stadenstjänstemän och medborgarna instruktionerna till, var att tjänstemännen hade extra instruktioner till hur de skulle bemöta medborgarna och hur de skulle hantera interaktionen, samarbetet och samplaneringen tillsammans med medborgarna.

I instruktionshäften fanns det även önskemål hur utvecklandet av de insamlade förslagen skulle framskrida i utvecklingsfasen. Tjänstemännen hade extra instruktioner om hur de skulle bemöta medborgarna och hantera interaktionen, samarbetet och samplaneringen tillsammans med medborgarna. De önskades ta en ledarroll i planeringen och utvecklandet av idéerna samt påminna deltagarna om de ställda kriterierna och kraven. De skulle informera om den allmänna förvaltningsstrukturen inom staden, och om vad som var möjligt eller omöjligt vid förverkligandet av projekten. Tjänstemännen hade även ansvaret att se till att alla i utvecklingsgruppen visste om hur samarbetet förväntades flöda och vilka målsättningar utvecklingsmötet hade. De skulle hjälpa med utvecklandet av icke helt mogna idéer och med kombinerandet av idéer som liknade varandra, samt sträva till att få alla idéer inkluderade i helheten. De skulle också uppmuntra deltagarna till en öppen diskussion och leda den mot en överenskommelse, förståelse och en gemensam plan. Samtidigt skulle de se till att alla deltagarna får en möjlighet att uttrycka sig och ge sin åsikt. I konfliktsituationer måste tjänstemännen fungera som moderatorer och påminna deltagarna om de samarbetskriterier som är överenskomna och försöka lugna ner situationen. Utöver allt det här uppmuntrades tjänstemännen vara entusiastiska för samarbetet med medborgarna, visa sig vara insatta i hur deltagande budgetering fungerar, leda diskussionen och fråga fördjupande frågor när det behövdes (Åbo Stad, 2020, *Asukasbudjetti – Fasilitoijan ja Asiantuntijan käsikirja*).

Medborgaren förväntades ha en öppen inställning till utvecklandet och en positiv attityd i diskussionen. Det underströks att medborgarna skulle modigt försöka sträva till att kombinera sina egna idéer till större helheter om det var möjligt. Det betydde att de skulle i diskussionen vara intresserade av de andras idéer och förslag, för att sedan kunna skapa, genom integration av idéerna, så bra slutgiltiga projektförslag som möjligt. I instruktionerna påpekades också att idéerna och förslagen inte behövde sträva till perfektion, utan det viktigaste var att alla kommer till en konsensus om vad som skall framläggas (Åbo Stad, 2020, *Kaupunkilaisen käsikirja - Turun osallistuvaan budjetointiin*).

Av instruktionerna kan vi klart se att det var meningen att ordna större live möten, där medborgarna skulle presentera sina förslag och idéer i en öppen diskussion. Dessa förverkligades dock aldrig och tjänstemännens roll blev närmast att organisera, reda ut och lösa problem bakom en ”förvaltningsridå”, det vill säga utanför allmän diskussion.

I utvecklingsfasen ordnades det istället för de planerade större live möten privata utvecklingsmöten direkt med deltagarna. I de här utvecklingsmötena hade tjänstemännen en stor roll att diskutera med medborgarna direkt. Det vill säga varje möte och utvecklingssamtal som slutligen utfördes var direkta diskussioner om redan presenterade förslag med de personer som gett idén. Om det fanns mer än en medborgare i samma diskussion, hade de alla ställt i princip samma förslag till deltagande budgeteringen.

Efter att de färdigt utvecklade förslagen var inlämnade på webbplatsen, var de ännu öppna för alla intresserade att läsa, kommentera, tycka om eller följa. Alla som önskade rösta uppmuntrades till att bekanta sig med de olika förslagen innan röstningsfasen. De som hade skapat och utvecklat ett förslag däremot uppmuntrades till att föra kampanj för sitt förslag. Det önskades att de som deltog med förslagen skulle skapa en naturlig tävling mellan de olika idéerna i storområden innan själva röstningen ägde rum.

Innan röstningsfasen började, gjorde stadens tjänstemän och experter ännu en kostnads kalkyl för de planerade projekten. Fasen genomfördes internt och den gav en konkret summa för vad det skulle kosta att genomföra varje enskilt projekt. Det här ”priset på projektet” kunde sedan jämföras med den egentliga budgeten i storområdet. Kostnads kalkylen gjordes mellan 18.06. och 31.08.2020, det vill säga under två och en halv månad. Den långa tidsperioden i fasen förklaras med att stadsanställdas sommarlov inträffade samtidigt.

Röstningsfasen i Asukasbudgetti 2020 ordnades mellan 01.09 och 30.09.2020. Under den här perioden hade alla Åbobor, från och med de som fyllt 13 år under röstningsåret, rätt att rösta i deltagande budgeteringen. De röstade på vilket/vilka projekt som skulle vinna i det specifika storområdet de valt som sitt röstningsområde, på så många projekt som rymdes in i den bestämda budgeten. Röstarna behövde inte ha någon specifik kontakt med själva storområdet de valde att rösta i. Åbo stad förband sig till att under år 2021 förverkliga och genomföra alla de projekt som vann i omröstningen.

Omröstningen ordnades helt och hållet via Asukasbudgetti 2020 - webbplatsen, och det krävde en digital identifikation. Den ursprungliga planen, innan pandemin, var att underlätta deltagandet för dem som inte hade tillgång till internet eller digitalutrustning, med att ordna möjligheten att delta i bibliotek och andra allmänna samlings-salar. Där skulle det ha varit kunniga experter på plats för att

vid behov hjälpa med deltagandet. Men på grund av karantänåtgärder slopades planerna. Det betydde att deltagarna fick på egen hand gå igenom röstnings-processen på webbplatsen när denna fas började.

Eftersom röstarna inte behövde ha någon specifik kontakt med själva storumrådet de valde att rösta i, hade de således möjligheten att ”köpa” olika projekt inom ett storumråde och placera dem i en virtuell varukorg. Medborgaren kunde ”köpa” så många projekt som området hade råd med. Webbplatsen räknade in priset på varje valt projekt automatiskt och meddelade när budgeten överskreds. Det betydde i praktiken att en röstare kunde fördela sin röst till flera olika projekt, eller rösta på ett stort projekt som uppfyllde hela budgeten. Det här blir viktigt att komma ihåg när vi tittar på röstningsresultaten och speciellt antalet röster vissa projekt har fått.

Efter att alla röster var inlämnade och räknade, gick röstningsresultaten vidare till tjänstemännen som samlade ihop de mest populära förslagen till helheter som uppfyllde budgeten inom varje storumråde. Som ett exempel kan vi ta ett fall där distriktens budget är 100 000 €, där ett förslag som kostar 45 000 € får mest röster och vinner. Förslaget som fått näst mest röster i samma storumråde kostar däremot 100 000 €. Det skulle betyda att storumrådets helhetsbudget skulle överskrida med 60 000 €, om de två mest populära förslagen skulle förverkligas. I sådana här fall ansågs det förslaget som fått näst mest röster som omöjlig att förverkligas och därmed slopades den. Efter det uppskattades förslaget som samlat tredje mest röster och hur mycket den kostar. Processen fortsatte tills budgeten var mätt med förslag som fått mest röster och använde upp budgeten så gott det gick. Efter att rösterna hade räknats och tjänstemännen hade skapat de vinnande ”paketen” för varje distrikt, publicerades de på webbplatsen. När valet var slut och vinnarna var publicerade kunde ännu alla intresserade fortsättningsvis följa med hur det gick med de valda projekten. På webbplatsen uppehölls en progressionsmätare, som visade hur långt de specifika projekten framskridit under år 2021.

3.1. Webbplatsen för Asukasbudjetti 2020

Till näst kommer jag att se på hur den egentliga webbplatsen såg ut och hur den fungerade. På grund av att Asukasbudjetti 2020 projektet var ett av Åbo stads allmänna projekt, betydde det att projektets webbplats var inkluderad i stadens egentliga webbplats. Det i sin tur betyder att Asukasbudjetti 2020:s webbplats följer generellt ett liknande format och design som Åbo stads egna webbsidor gör. Webbplatsen skapades specifikt för det här projektet och enligt ursprungliga planen skulle den fungera i kombination med de traditionella livemöten som en insamlare för alla förslag och senare som en plattform där medborgarna kunde rösta vilka projekt som skulle vinna. Webbplatsens roll

dock utvecklades i snabb takt under projektets gång, och fick en allt större betydelse i all aktivitet inom projektet.

Jag kommer att fokusera på de olika egenskaperna som finns tillgängliga och hurudan information presenteras på sidorna. Skillnaden mellan en registrerad deltagare och en oregistrerad deltagare är att en inloggad person har tillgång till alla egenskaper på webbplatsen. Det inkluderar både möjligheten att delta på olika sätt och kommentera, samt följa eller tycka om olika förslag eller kommentarer. En oregistrerad medborgare kan endast läsa innehållet på webbsidorna.

Den allmänt tillgängliga informationen på webbplatsen presenterar allmänt vad deltagande budgetering är, på vilket sätt som projektet ordnas och vem som ordnar den, samt ger instruktioner hur en kan delta i projektet, det vill säga den mest väsentliga informationen om projektet. Den här informationen finns direkt på hemsidan och är lätt tillgänglig. På hemsidan syns också i vilket skede projektet infinner sig just nu, vilka stora faser som projektet gått igenom (Förslag – Utveckla – Rösta), och slutligen projektet som statistiska siffror.

Att registrera sig på webbplatsen var enkelt. Läsaren kunde använda sig av redan existerande konton på Facebook eller Google, eller skapa en egen profil (namn + e-postadress). När registreringen var gjord, kunde läsaren logga in på sidan och använda sig av alla de egenskaper som fanns, såsom möjligheterna för deltagande och interaktion, vilket var den huvudsakliga avsikten med hela webbplatsen. Främst gav det möjligheten att föreslå, kommentera och rösta i projektet. För att rösta krävdes det dock en mer strikt identifikation, en så kallad ”stark identifikation”. Sådana var till exempel identifiering med hjälp av bankkoder och elektroniska identifikationskort. Problem som uppstod med det här kommer jag att gå igenom i större detalj i analyskapitlet, men det var här som större missförstånd skedde. Ursprungligen stod det på webbplatsen att till exempel bibliotekskort eller Åbo stads arbetaridentifikation skulle räcka till för identifikation i röstningsfasen. Detta stämde ändå inte när röstningen genomfördes.

Utöver det vanliga kommenterandet fanns det en möjlighet att specificera de olika kommentarernas innebörd som antingen positiv, neutral eller negativ (grön tummen upp, neutral, eller röd tummen ner). Likaså kunde man rösta på de redan existerande kommentarerna med en ”tummen upp” eller ”tummen ner”, beroende på hur man upplevde att kommentaren motsvarade de egna åsikterna. Slutligen fanns det en möjlighet att följa något specifikt förslag eller projekt. För att kunna följa ett projekts vidare utveckling behövde läsaren endast trycka på en ”Följ det här” knapp, och då registrerades det specifika projektet på användarens egen profil. När något hände gällande projektet, fick användaren en anmälan. Utöver de här alternativen kunde varje deltagare också ”flagga” både

opassande förslag och kommentarer, vilket betydde att medborgarna kunde anmäla sådana kommentarer eller förslag till administratörerna av webbplatsen.

På webbplatsen finns det tre flikar högst upp på sidan som är huvudrubrikerna för hela webbplatsen. Flikarna är synliga oberoende på vilken av de enskilda webbsidorna läsaren befinner sig i. Huvudrubrikerna är ”Hem”, ”Dialoger” (Prosessit) och ”Hjälp” (Tietoa). ”Hem”-fliken tar läsaren alltid tillbaka till startsidan. ”Dialoger” – fliken leder läsaren till sidan där alla förslagen ställdes upp och kunde bli kommenterade. Där kunde läsaren följa med de olika processerna inom Asukasbudjetti 2020. Bild 1 visar vilka underrubriker hittas under ”Dialoger”. Sista, ”Hjälp”-fliken tar läsaren till sidan där hela projektet är uppdelat i tio olika kategorier och där varje skild kategori har en ”läs mera”-knapp. Här kan medborgaren hitta all väsentlig information om projektet.

När vi tittar noggrannare på Bild 1 av ”Dialoger”-fliken, ser vi att det längst till höger finns en ruta som visar i vilket skede deltagande budgeteringen är. De fem underrubrikerna leder läsaren till de olika faserna i projektet, bortsett första ”Information”-fliken. Den tar läsaren till sidan där hen kan hitta båda informationshäften som .pdf-fil. Det finns två underrubriker som är nämnda ”Förslag”. Den första av dem tar läsaren till de förslag som ställdes i första fasen av projektet, och den andra tar läsaren till de två förslag som tävlar mot varandra i omröstningsfasen.

Bild 1 ”Dialoger-fliken”

Om vi ser noggrannare under den första ”Förslag” -fliken, hittar vi en avancerad sökfunktion som hjälper oss att lätt komma åt alla de 339 förslagen som ställdes. Med sökfunktionen kan förslagen ordnas på fem olika sätt: slumpmässigt, senaste, mest kommenterade, mest följda eller förslag med de flesta skapare (eniten laatijoita). Utöver det kunde ordningen specificeras även till att visa endast valda storumråden.

”Röstning” – fliken tar läsaren till den delen av webbplatsen där den egentliga röstningen skedde. Då röstningsfasen var i gång, kunde en inloggad deltagare gå här via till röstningsområdet. Röstningsområdet bestod således av den redan nämnda röstningsprocessen med ”köandet av projekt till ett valt storområde”.

Den sista fliken i *Bild 1* är ”Genomförande”, den innehåller en lista av de projekt som blev valda efter röstningsfasen och omröstningsfasen, och visar i vilket skede de är i processen av att bli genomförda. Här kan medborgaren följa med hur långt de olika projekten har framskridit och vilka av dem redan blivit färdiga. Progressionen visades i procent från 0% till 100%. Egenskapen att kommentera, värdera och följa fortsatte ännu efter att de valda projekten fastslogs.

Slutligen kan vi se noggrannare på den sista huvudrubriken ”Hjälp”. Den består av tio kategorier var av sex beskrev de olika delarna av projektet. Av de övriga fyra, beskrev två de användningsvillkoren och informationssekretesslagarna som tillämpades i projektet. Av de återstående två var en ett ”Tillgänglighetsutlåtande” och den andra en ”Ofta frågade frågor” - flik.

Under de sex kategorierna som beskrev projektet hittar läsaren noggranna beskrivningar på alla delmoment i Asukasbudjeten 2020, information på kriterierna som ställs på förslagen, på vilket sätt som budgeten allokteras mellan de olika distrikten och prisexempel på vad olika förslag kunde kosta, samt slutligen vilka de förslag var som blev fastslagna av Åbo stadsledamöter. Här hittar läsaren även informationen om hur hen skulle gå till väga i röstningen under en flik nämnd ”Så här röstar du i deltagande budgetering”. Under fliken visas det i detalj hur medborgaren skall göra för att kunna rösta. Som stöd till texten används bilder från den egentliga webbplatsen, där medborgaren ser tydligt vilken knapp hen skall trycka på för att komma vidare till nästa steg. Det som är anmärkningsvärt i informationen är att det står till sist att röstaren måste komma ihåg att bekräfta sina val när hen skickar in dem, annars räknas inte rösterna. Senare i min analys kommer det här att spela en större roll på grund av att flera röstare hade glömt att göra det här innan de loggat ut, vilket nullifierade deras röst.

Ett problem som steg fram här var att Asukasbudjeten 2020 webbplatsen har tre språkalternativ som läsaren kan välja mellan. Sidorna kan läsas på finska, svenska eller engelska. Sidorna var översatta helt och hållet på de respektive språken, förutom på två ställen. Under ”Hjälp” – fliken fanns det två informationskategorier som inte var översatta till vare sig svenska eller engelska, de var ”Prisexempel för stadens service” (Hintaesimerkkejä kaupungin palveluista) och ”Så här röstar du i Asukasbudjeten 2020” (Näin äänestät Asukasbudjetissa). Det som var märkvärdigt och kändes speciellt konstigt var att instruktionerna för röstande inte var översatta. Personer som inte kunde finska hade således svårare att förstå hur omröstningen skulle ske.

Av de återstående fyra kategorierna är *”Tillgänglighetsutlåtande”* och *”Ofta frågade frågor”* - fliken de mest intressanta. *”Tillgänglighetsutlåtande”* – fliken leder läsaren till en sida där tillgängligheten för Asukasbudgetti 2020 webbplatsen har utretts. Rapporten är skriven av en utomstående expertorganisation och evalueringen av webbplatsen var gjord 03.03.2020. I rapporten beskrevs webbplatsen som att den uppfyller de mest kritiska kraven för projektet. Webbplatsen uppfyllde inte alla krav till att vara en väl funktionerande och tillgänglig sida, utan den hade flera problem. Rapporten går vidare och listar upp de problem och andra brister som hade hittats från webbplatsen. Främst påpekas att sidan fungerade generellt klumpigt och att alla sidor inte blivit översatta till de tre tillgängliga språken; finska, svenska och engelska.

Bland de *”Ofta frågade frågor”* fanns det också några intressanta frågor som tydde på att stadenstjänstemän var vana vid hur publiken tidigare har behandlat utvecklingsfrågorna. Utöver de vanliga *”Vad?, Hur? och Vem?”* frågorna, fanns det tre mer specifika frågor som *”Hur vet jag om något område tillhör stadens mark?”*, *”Hur kan saker kosta så här mycket när staden bygger dem? Till exempel en ny lekpark kostar 200 000€ eller att plantera ett träd 2000€!?”* och *”Varför förverkligas inte min plan, trots den fick mera röster än en annan plan som förverkligas?”*. Frågorna tydde på att tjänstemännen var redan från tidigare bekanta med den här typen av frågor. Det vill säga tjänstemännen tog direkt i beaktan sådant som de visste att skulle komma fram när medborgarna börjar ställa frågor.

4. Metod och material

I detta kapitel presenterar jag mina val av metoder för analys och materialinsamling. Mitt studieobjekt är ett enskilt projekt, vilket gör min studie till en fallstudie. Jag analyserar således hur projektet genomfördes och huruvida deltagandet och kommunikationen lyckades. En fallstudie är också ett bra sätt att kritiskt granska en redan existerande teori, på grund av att genom empiriskforskning kan granska användbarheten av etablerade teorier och begrepp (Repstad, 2007, 23).

Mitt huvudsakliga intresse ligger i att studera hur kommunikationen mellan de olika tjänstemännen, projektledarna och medborgarna lyckades. För detta ändamål analyserar jag materialet kvalitativt. På grund av Covid-19 pandemin år 2020 var det inte möjligt att samla material under möten mellan medborgare och planerarna. Därför valde jag i stället att analysera all den kommunikation som finns

på Asukasbudjetten 2020 – webbplatsen. Det betyder att jag analyserar förslagen, utvecklingen av förslagen och resultaten så som de presenteras på webbsidorna. Utöver det kommer jag att analysera även alla kommentarer till de olika förslagen. Webbplatsen erbjuder även andra egenskaper som kunde utnyttjas för kommunikation, men på grund av att de användes relativt lite, presenteras endast en kort genomgång.

För att stöda analysen har jag dessutom valt att göra strategiska expertintervjuer med personer som var involverade i själva faciliteringen av deltagande budgeteringen eller som idémottagande tjänstemän. Jag gjorde tre halvstrukturerade expertintervjuer med sammanlagt 18 frågor. Varje intervju räckte cirka en timme.

4.1. Analysmetoderna

Kvalitativa metoder används till studier som beskriver ”det som finns”, och i mindre grad till studier som försöker visa hur ofta något fenomen sker. Kvalitativa undersökningar ger således en bra grund för att förstå konkreta lokala skeenden, och är alltså ”undersökningar av avgränsade och specifika miljöer, där målet är att ge en helhetsbeskrivning av processer och särdrag i dessa miljöer” (Repstad, 2007, 23). Enligt Alasuutari består kvalitativ forskning essentiellt av två faser, för det första reducering och specificering av observationerna och för det andra ”att lösa gåtan” (Alasuutari, 1994, 30). I första fasen när observationerna och materialet reduceras till det mest väsentliga, jämförs materialet med en teoretisk-metodologisk synvinkel som är specifik för studien. Endast det väsentliga räknas med. Efter en första-filtrering kan observationerna vidare kombineras till grupper av liknande typer eller nämnare. Specificeringen görs för att bättre lyfta fram de specifika observationer en vill belysa (Alasuutari, 1994, 31, 34).

Den andra fasen, ”att lösa gåtan”, är enligt Alasuutari en analys av det observerade materialet. Väsentligen handlar kvalitativ forskning om studie och analys av handlingar. Individernas personligheter och egenskaper anses reflekteras via deras handlingar (Alasuutari, 1994, 34-36). Den här typen av tänkande är motsatsen till en mekaniskt-deterministisk syn på världen, det vill säga en syn med kausala effekter, till exempel ”om A är sann så leder det till B”. Men trots att det rationella handlandet följer de handlingsteoretiska grunderna, kan inte all interaktion förklaras endast med handlingar. I vissa fall behöver vi förstå både kontexten och meningsvärlden som ligger bakom uttalanden. I kvalitativ forskning är det här det väsentliga i att ”lösa gåtan” (Alasuutari, 1994, 36-37).

I min analys av webbplatsen för Asukasbudgeten 2020 kommer jag i främsta hand att koncentrera mig på huruvida den bemöter sådana krav som min teorigrund ställer på deltagande budgetering. Det vill säga framgick det från materialet på webbplatsen att projektet var lyckat och att medborgarna deltog i den utan problem. Jag kommer således inte att analysera webbplatsen från ett tekniskt perspektiv, utan från ett innehållsperspektiv. Det betyder i sin enkelhet att jag lyfter fram observationerna om hur informationen förmedlades på webbplatsen och om den var lätt tillgänglig och lättförstådd för de potentiella deltagarna. Samtidigt vill jag lyfta fram hur deltagarna deltog i projektet och hur mycket kommunikation som skedde på webbplatsen, samt se om maktfördelningen i projektet stiger fram i materialet.

Intervjumaterialet kommer jag att presentera som tjänstemännens synvinkel till projektet. Med de svaren jag fick, kommer jag att belysa de olika upplevelsorna och åsikterna hos tjänstemännen som projektet lyfte fram. Intervjusvaren behandlas således som berikande element till analysen och de ger en bra kontextgrund till hur Åbos deltagande budgeteringsprojekt slutligen förverkligades.

Jag analyserar mitt material med hjälp av två analysmetoder. För det första gör jag en vanlig innehållsanalys där jag kategoriserar materialet, analyserar den och skriver den till en berättande text. I en innehållsanalys är syftet väsentligen ”att identifiera mönster, samband och gemensamma drag eller skillnader” (Larsen, 2009, 101-102). På grund av att jag har skapat noggranna teoretiska ramar för studien, kommer jag dessutom att analysera materialet enligt en teoribunden analys. Till skillnad från den traditionella naturvetenskapliga analysmetoden som utgår ifrån att pröva sanningsenligheten av en teori med analysen av materialet, ger en teoribunden analys mycket större frihet i tolkningen av materialet och skapandet av analysenheter. Den teoribundna innehållsanalysen använder således teorin som ett stöd till analysen, med andra ord används teorigrunden i analysen som ett bollplank i tolkningen av materialet (Tuomi & Sarajarvi, 2002, 98-99).

Det här leder till att jag kan med innehållsanalysen beskriva och analysera materialet först, och sedan binda det som materialet lyft fram till min teoriram med den teoribundna analysen. Därefter kan jag göra en tolkning om hur specifikt min fallstudie liknar eller skiljer sig från det som tidigare sagts om deltagande budgeteringsprojekt. Min tolkningsgrund är således abduktiv och jag kombinerar den information jag observerat från det empiriska materialet med de tidigare teorierna och tankemönstren i ämnet. Med de här analysmetoderna anser jag att jag kommer att ge den bästa helhetsbilden på min fallstudie.

4.2. Materialinsamlingen

Det empiriska materialet består av Asukasbudgetti 2020 webbplatsen och alla de sidorna och egenskaperna som fanns på den, samt tre expertintervjuer. Intervjuerna var halvstrukturerade och lyfter fram projektledarnas samt tjänstemännens upplevelser av projektet. Orsaken till att tjänstemännens åsikter steg fram som ytterst väsentliga var på grund av pandemin som skedde samtidigt med deltagande budgeterings-projektet. Covid – 19 pandemin, som redan konstaterats, orsakade att de planerade öppna och offentliga utvecklingsmöten, genomfördes istället som privata virtuella möten. Det betydde att jag som forskare blev utesluten från en väsentlig del av projektet där jag skulle ha kunnat observera hur kommunikationen mellan medborgarna och tjänstemännen fungerade. Trots det anser jag att de tjänstemän som deltog i projektet har den bästa kunskapsgrunden och den bästa helhetsbilden av hur projektet framskred.

Det empiriska materialet av webbplatsen samlades i enlighet med observation som metod. Observation handlar i det här fallet om att jag iakttog ”det som är relevant för studien och registrerar iakttagelser som utgår från sinnesintryck” (Larsen, 2009, 89). Jag gjorde både icke-deltagande observationer och deltagande observationer. De icke-deltagande observationerna utgick från att följa med hur sidan användes och vilken typ av diskussion som pågick. Jag deltog varken med förslag eller kommentarer i projektet. Däremot gjorde jag deltagande observationer genom att delta i projektet som en röstare. Jag röstade i Nummisbacken – Halis storområdet på förslag som ställts till området. Det betyder att jag uppfyllde alla de krav som ställdes för varje medborgare som önskade rösta i Asukasbudgetti 2020. Både mina icke-deltagande observationer och deltagande observationer kan konstateras ha varit *dolda observationer* från de andra deltagarna (Larsen, 2009, 90-91).

De *kvalitativa intervjuerna* kännetecknas av att de intervjuade får uttrycka sig själv fritt, det vill säga diskutera öppet frågor i stället för att kryssa in svar i ett frågeformulär (Larsen, 2009, 83). På grund av att jag önskade avgränsa och koncentrera mina intervjufrågor till specifika teman, som kommunikation och deltagandet, behövde jag färdigt formulerade öppna frågor. Larsen kallar den här typen av intervju *intervju med intervjuformulär*. Fördelen med intervjuformulär är att forskaren då säkrar att samma frågor ställs till alla intervjuade i samma ordning. Detta gör att svaren lätt kan jämföras med varandra (Larsen, 2009, 84).

Mina frågor var således motiverade strategiska frågor som sökte svar på hur projektet framskred, hur deltagandet upplevdes och hur kommunikationen i projektet lyckades, speciellt mellan medborgarna

och tjänstemännen. Frågorna var skrivna i en specifik ordning för att kunna nå en djupare kunskap i hur den deltagande budgeteringen uppfattades av specialisterna.

Jag ordnade två virtuella tillfällen där intervjuerna genomfördes via Teams-programmet. Vid det första tillfället intervjuades endast en person, medan i det andra intervjuades två personer samtidigt. Båda intervjuerna räckte cirka en timme. I den andra intervjun med två personer, arbetade båda intervjuade tillsammans med projektet inom samma stads-sektor. Frågorna ställdes samtidigt till båda, men de svarade sedan skilt till frågorna.

Bilaga 1 visar hur intervjuformuläret ser ut. Den är skriven på finska eftersom de experter som intervjuades var finskspråkiga och intervjuspråket var finska. Intervjuformuläret består av 18 skilda frågor uppdelade i fyra olika frågebatterier. De fyra frågebatterierna är ”*Bakgrundsinformation och allmänt om deltagande budgetering*”, ”*Deltagandet*”, ”*Interaktion, informering och kommunikation*” och slutligen ”*Covid-19 och Asukasbudjetti 2020*”.

Det första frågebatteriet innehöll tre frågor; den intervjuade personens bakgrund, hens uppfattning om vad deltagande budgetering är och hur de upplever att Åbo stads deltagande budgetering har framskridit. Med frågorna önskade jag få fram specialisternas upplevelser om deltagande budgetering allmänt, samt om de hade några förhandsuppfattningar om liknande projekt.

Det andra frågebatteriet innehöll fyra frågor. Frågorna sökte svar på hur förväntningarna för deltagandet i projektet bemötte verkligheten, på vilket sätt som medborgarnas och tjänstemännens deltagande upplevdes, hur svårt eller lätt det var att delta i projektet, samt hur deltagandet kunde utvecklas i framtiden. Med frågorna försökte jag nå en uppfattning av hur deltagandet upplevdes allmänt och om deltagandet ansågs ha varit lyckad i projektet.

Det tredje frågebatteriet lyfte fram kommunikationen i projektet. Här ställde jag åtta frågor sammanlagt och sökte svar på det väsentligaste i min studie. Frågorna som ställdes var: hur samarbetsförmågan upplevdes av de deltagande aktörerna? Hur lyckades deltagarnas gemensamma kommunikation? Framkom det språk som skulle ha gjort deltagandet svårt för någon av deltagarna? Hur bemöttes aktörerna, både som deltagare som hämtar med sig idéer och som deltagare som ställer sina åsikter? Hur aktiva var alla deltagare genom projektet? Och slutligen om det framkom någon tävling mellan de olika förslagen?

I det fjärde och sista frågebatteriet koncentrerade jag mig på att lyfta fram de förändringar Asukasbudjetti 2020 tvingades göra på grund av de speciella omständigheterna som Covid-19

pandemin orsakade. Här önskade jag få reda på de steg som togs för att få deltagande budgeteringen överhuvudtaget genomfört efter de enorma förändringar som en global pandemi orsakade.

5. Analys

I följande kapitel presenterar jag min innehållsanalys av Åbo stads deltagande budgeteringsprojekt. Kapitlet består av tre delar, som behandlar helheten från olika synvinklar. I första delen analyserar jag deltagandet i projektet, i den andra delen analyserar jag kommunikationen i projektet och slutligen i den tredje delen analyserar jag de svar jag fick i mina specialistintervjuer. Projektet genomfördes huvudsakligen i online omständigheter, vilket gör att min analys kommer att centrera kring webbplatsen och hur den användes, samt vilken typ av interaktion framkom på den. Det väsentligaste i kommunikationen på webbplatsen blir således hur de olika förslagen presenterades och hur mycket annan sorts kommunikation, såsom kommentering av förslag, uppenbara sig på webbplatsen. Deltagandet i projektet analyserar jag genom att se på hur många förslag som ställdes och vilken typ av förslag som ställdes.

I första delen analyserar jag materialet således med en vanlig innehållsanalys, där jag kategoriserar och presenterar hur medborgarna deltog i Asukasbudgeten 2020 och hur aktiva de var genomgående projektet. Med analysen ser jag hur deltagandet utvecklades under projektets gång. Deltagande budgetering stöder sig främst på frivillig deltagande, vilket i sin tur leder till och bestämmer hur lyckad projektet är. I min analys koncentrerar jag mig på att se deltagandet via de olika förslagen som ställts på webbplatsen. Som tidigare forskning konstaterat (se Wampler & Touchton, 2019) kan förslagen i deltagande budgeteringsprojekt ses som kommunikativa metoder, med vilka medborgarna kan uttrycka sina önskemål om förbättringar på ett specifikt område. Därför blir det viktigt att se på vilken typ av förslag varje storområde fått, för att få en bild av vad som medborgarna anser som nödvändig förbättring på området. Vissa förslag kan dessutom lyfta fram lokala frågor, som stadsadministrationen har i andra fall svårt att se, vilket i sin tur följer det tankespår som Patsy Healey påpekade med det kommunikativa planerandet och den gömda lokalkunskapen hos medborgarna.

I den andra delen analyserar jag likaså projektets gång, men den här gången med fokus på den egentliga kommunikationen inom projektet. Jag analyserar således hur deltagarna kommunicerade på webbplatsen, både hur de presenterade sina förslag och vilka kommentarer som gavs till de olika

förslagen. Utöver det analyserar jag även de förslag som blev avböjda, för att se om det finns kommunikativa orsaker till att förslaget blev avböjt. Samtidigt ser jag också om det fanns andra egenskaper på webbplatsen som användes för att föra fram en möjligtvis icke-verbal kommunikation.

På grund av att deltagande budgetering egentligen är en tävling mellan förslag eller argument, så som den agonistiska teorin framför, blir det viktigt att se hur medborgarna och tjänstemännen diskuterar de olika förslagen. I projektet uppmanades alla deltagarna att aktivt läsa och kommentera på de olika förslagen i alla faser. Dessutom uppmanades de som förslagit att föra kampanj för sina förslag. Med det önskades det att en naturlig tävling skulle skapas mellan de olika förslagen innan själva röstningsfasen.

Slutligen i den tredje delen analyserar jag de intervju svaren jag fick i mina expertintervjuer. Här kommer jag att koncentrera mig på hur tjänstemännen upplevde hela projektet och hur de ansåg att deltagandet och kommunikationen lyckades både från medborgarnas och deras egen del. Senare i diskussions-kapitlet kommer jag att jämföra svaren med övriga analysresultat och med teoriramen. Intervju svaren representerar således tjänstemännens synvinkel i kontexten.

5.1. Deltagandet i Asukasbudgeten 2020

Yves Cabannes konstaterade att största delen av alla deltagande budgeterings-förslag berör sju huvudgrupper av basinfrastruktur i samhället. Hit hör allt från väguppehåll, vattenhantering, belysning och allmän trafik till avfallshantering. Storleken på den här typen av projektförslag varierar dock stort mellan olika städer (Cabannes, 2015). En annan väsentlig punkt är skillnaderna mellan rika och fattiga områden. Medborgare som bor på rika områden kan friare föreslå sådant som tillhör mer lyx- eller fritidsorienterade förbättringar, medan personer som lever på fattigare områden tenderar föreslå sådant som tillhör förbättringar till baskrav eller infrastruktur (Ahonen & Rask, 2019).

För att i Finland tar staten hand om största delen av den basutveckling och infrastruktur i städerna, som garanterar ett ”normalt” liv för alla, leder till att medborgarna har bättre möjligheter att föreslå saker som överskrider de mest grundläggande kraven, som till exempel rinnande vatten. Det leder också till att det inte finns några dramatiska skillnader mellan infrastrukturen i de ”rika” och ”fattiga” områden. Trots det kommer det att ändå vara intressant att analysera huruvida några skillnader ändå skulle existera och i så fall på vilken nivå. Som vi vet tog Åbo stad ett beslut (Åbo Stads Koncernförvaltning, beslutsprotokoll §262, 04.11.2020) där den planerade summan för budgeten

mellan de åtta olika storumråden, tilldelades medvetet och med beaktan till segregationsprocessen och den positiva särbehandlingen mellan de olika distrikten. Det ger en intressant jämförelse mellan och hurdana förslag som ställdes i de olika storumråden.

När jag analyserar hur medborgarna deltog i Asukasbudgeten 2020 börjar jag med att kategorisera alla de förslag som kom in under förslagsfasen i fem huvudkategorier; *service*, *parker*, *sport*, *infrastruktur* och *evenemang*. Jag skapade de här kategorierna efter en ytlig genomgång av förslagen där jag sökte liknande förslagstyper.

Till förslag som handlar om *service* i någon form, räknade jag in alla sådana förslag som inkluderar utbytesaktivitet mellan individer. Det kunde handla om en service som någon erbjöd en annan, eller en service som uppehölls av medborgarnas egen fortsatta aktivitet. Hit hörde alltså alla former av informationsutbyte, värdar/värdinnor till byföreningar, gatubibliotek och så vidare.

Till kategorin *parker* räknade jag alla förslag som gällde förbättringar, uppstädning eller plantering av träd/växter i parker. Med förbättringar till parker menar jag all den typen av infrastruktur som kan inkluderas eller förväntas vara i parker. Jag räknade hit även förslagen som önskade skapa nya parker.

Förslagen som tillhörde kategorin *sport* hade alla förslag på något sätt att göra med sport eller motsvarande hobby-aktivitet. Hit räknade jag således både sport och all form av friluftaktiviteter. Variationen var allt från bågskytte- eller mountainbikebanor till joggingspår.

Till kategorin *infrastruktur* har jag räknat alla förslag som önskade någon form av tillägg i redan existerande infrastruktur. Utvecklandet av ny infrastruktur hörde även hit. Den här kategorin är en av de intressantaste på grund av att den möjligtvis särskiljer områden där basinfrastruktur ses som mer nödvändig förbättring, än förslag till förhöjd livskvalitet. Till den här kategorin räknade jag således allt från strukturella förbättringar, bänkar, sanering av byggnader eller vägar, till skyltar och bättre belysning.

Slutligen, den femte och sista kategorin samlade ihop alla förslag som önskade någon form av *evenemang*. Hit räknade jag alla organiserade evenemangen som kunde variera från festivaler till pop-up evenemang.

Av de 339 förslag som ställdes i förslagsfasen, uppfyllde 238 förslag de kriterier som staden ställt. I andra fall avböjdes förslaget. Avböjningen skedde i en utvärderingsfas där stadens tjänstemän läste igenom alla inlämnade förslag och avgjorde huruvida de går att vidare-utvecklas. I varje fall där medborgarens förslag avböjdes gavs också en förklaring. Av de sammanlagda 339 förslagen avböjdes 102 i första fasen. Fjorton av dem var direkta avböjningar på grund av att de var riktade till Åbo

centrumområde. I kapitlet *Utvärderingsfasen* delade jag upp orsaken till avböjning i fyra stora kategorier.

Första kategorin var avböjning på grund av att *förslaget överskrider budgeten*. Det betydde att förslaget skulle ha överskridit det specifika storområdets givna budget, det vill säga antingen 100 000 € eller 150 000 €.

Andra kategorin av avböjning var på grund av att *förslaget inte hör till Åbo stads kompetens*, eller *innehöll andra restriktioner som inte kunde lösas inom deltagande budgeteringen*. Hit räknade jag alla förslag som skulle ha krävt privata ägarens lov, eller privata företagarens involvering. Hit hörde även all sorts vinstdrivande verksamhet. De andra restriktioner som kunde stiga fram var till exempel naturskyddslagar eller på annat sätt fridlysta ställen.

Den tredje kategorin var avböjning på grund av att projektets *tidsram överskrider den givna tiden för förverkligandet*. På grund av att alla förslag måste genomföras och bli färdiga under kalenderåret 2021, kunde inte förslag som i sitt genomförande skulle ha överskridit ett år accepteras.

Sista, och fjärde kategorin var avböjning på grund av att *förslaget hör till redan existerande planer* eller är inkluderad i *en aktiv stadsplan* i stadens beslutsfattning. Det här betydde att förslaget hörde redan till aktiv stadsplanering och därmed kunde det inte behandlas med deltagande budgetering. Det betydde till exempel förbättringsförslag till områden som redan fått beslut på eller var under utredning för att få beslut för större förändringar. I fortsättningen hänvisar jag till de här grupperna som ”*På grund av budget*”, ”*Hör inte till staden*”, ”*Tidsramen överskrids*” och ”*Redan aktiv plan*”.

5.1.1. Förslagsfasen

Förslagsfasen startade hela deltagande budgeteringsprojektet i Åbo. Under följande cirka en och en halv månads tid, från 01.04. till 17.05.2020, samlades in alla de förslag och idéer som deltog i projektet. Som tidigare nämnt, och som *Figur 3* visade, kunde ett förslag ställas på flera olika sätt i den här fasen. Förslaget kunde komma som ett individuellt förslag av en privat person, eller som ett förslag av en organisation eller förening. Det kunde även vara ett samlingsförslag av en grupp, till exempel ett visst husbolag eller intressegrupp. Alla förslag måste lämnas in på webbplatsen för Asukasbudgetti 2020 och slutligen samlades det sammanlagt 339 förslag under den givna tiden.

I samlandet av förslagen fanns det vissa problem som i förstahand orsakades av webbplatsens funktionalitet. När medborgaren lämnade in sitt förslag, skulle hen specificera till vilket av de åtta

storumråden förslaget tillhörde. Om medborgaren glömde att specificera området, försvann förslaget bland alla andra förslag. Specifikt kom det här fram då webbplatsens sök-funktion användes. Till exempel om en intresserad medborgare önskade se vilka förslag som ställts i storområdet S:t Marie – Patis, kunde hen söka på webbplatsen specifikt alla förslag för det området. Men om den som lämnat in förslaget glömt markera sitt förslag till det specifika området, syntes den inte här, utan endast då en såg på alla förslag.

Således i S:t Marie – Patis fall, betydde det att genom en sökning på de förslag som samlats in i det området, såg medborgarna sammanlagt 110 förslag. Men i verkligheten var summan 120. Tio förslag ”försvann” således bland alla de andra 339 förslagen på grund av att de inte blivit specificerade till storområdet. Sådana här försvunna förslag, vilka egentligen tillhörde någon av storområden men var inte specificerade till dem, fanns det i hela projektet sammanlagt 29 stycken. Det betydde i det stora hela att de här förslagen tappade en betydligt stor del av sin synlighet i hela projektet. Trots det hade alla dessa förslag ändå fått stadens tjänstemännens värdering i värderingsfasen, vilket betydde att tjänstemännen hade sett dem och övervägt om förslaget uppfyllde kriterierna för vidare utveckling. Anmärkningsvärt är att problemet av synligheten inte blev korrigerad med värderingsprocessen.

I *Tabell 1* har jag samlat alla de förslag som ställdes under första fasen. De är uppdelade enligt storområde och vilken typ av förslag det handlade om. Utöver de åtta storområden som var med, har jag också specificerat de förslag som någotdera hörde till alla storområden eller ingen av dem. Om förslaget hörde till alla distrikten, betydde det att medborgaren hade uttryckt specifikt i sitt förslag att det gör det. De fjorton förslag som inte tillhörde något storområde var däremot alla riktade till Åbo centrumområdet. Jag kommer att återkomma till de här förslagen i utvärderingsfasen.

I tabellen har jag tillagt två kategorier, utöver de fem analyskategorierna, för att klargöra speciella förslag. Den första kategorin visar alla de förslag som fördelades mellan flera olika kategorier (*Fl. kat.*). Med det här menar jag sådana förslag som tillhör två eller flera av de fem analyskategorierna. Den andra (*Spec.*), visar antalet specialfall eller förslag som inte passade in i något av de fem analyskategorierna. Förslagen som splittrades mellan flera kategorier delades i de flesta fallen mellan två kategorier. I ett fall tillhörde förslaget tre kategorier. Förslagen som delades mellan två kategorier delades mellan *Infra* och *Sport* (5), *Infra* och *Park* (4), *Sport* och *Park* (2) och *Service* och *Evenemang* (1). Förslaget som splittrades mellan tre kategorier, ett avancerat parkförslag i Skansen – Uittamo storområdet, fördelades mellan *Infra*, *Park* och *Sport*.

Tabell 1

Alla förslag under första fasen

	Budget (€)	Service	Parker	Sport	Infra	Eve.	Fl. kat.	Spec.	Sammanlagt
Hirvensalo–Kakskerta	100 000	2	6	19	9	2	1	0	38
Västra Centrum	100 000	2	4	14	5	1	2	0	26
S:t Marie–Patis	100 000	14	15	48	44	3	4	2	120
Nummisbacken–Hallis	150 000	5	14	10	9	6	2	0	44
Pansio–Jyrkkälä	150 000	4	3	6	2	2	0	0	17
Runosbacken–Raunistula	150 000	0	3	5	8	2	1	0	18
Skansen–Uittamo	100 000	3	7	11	13	1	3	1	34
Kråkkärret–Laustis	150 000	7	2	8	7	1	0	0	23
Gäller alla storområden	x	1	0	1	2	1	0	0	5
Gäller inget storområde	x	2	0	0	10	0	2	0	14
Sammanlagt	1 000 000	40	54	122	109	19	15	3	339

Från tabellen kan vi se två huvudkategorier som sticker fram, *Sport* och *Infrastruktur*. Såsom tidigare konstaterats, hade Cabannes kommit fram till att projekt som handlar om infrastruktur är det vanligaste projektförslaget i vilken som helst deltagande budgetering (Cabannes, 2015). Intressant i Åbos fall är att kategorin för *Sport*, steg förbi infrastrukturen. Dessutom, om vi tar i beaktan socio-ekonomiska problematiken som lyftes fram av Ahonen och Rask, kan vi se att endast i ena av de fyra storområden som tilldelats mer pengar, fanns det mer förslag till infrastrukturella förbättringar än till sportrelaterade förslag (Ahonen & Rask, 2019).

Utöver de infrastrukturella och sportrelaterade förslagen delades resten av förslagen något snarare jämnt mellan *Service* och *Parker*, med *Evenemang* som minst önskade projekt. De förslag som kom till *Service*-kategorin fördelades mest mellan önskningar till olika sorters ledd verksamhet, såsom parkgymnastik, ungdomsverksamhet och aktiviteter för olika åldrar. Det föreslogs också tillgång till diverse utrymmen där olika förenings- och hobbyaktiviteter kunde genomföras. Speciellt i S:t Marie – Patis området var det här en återkommande önskning.

Förslagen som kom till *Park*-kategorin var långt självförklarande. I de flesta fallen handlade om att sanera eller städa upp någon existerande park, eller bygga en ny hundpark på området. Frågan om hundparker steg fram i varje distrikt, och varje sådant förslag fick samma svar från tjänstemännen, nämligen att skapandet av hundparker har planerats enligt en tidigare plan och de skall byggas enligt den planen. I Nummisbacken – Hallis storområdet kan vi se att *Park*-kategorin fick mest förslag än något annat. Flesta av de förslagen önskade att Korois-området skulle städas upp och speciellt rutterna bredvid Aura å skulle generellt förbättras till bättre friluftsområden.

När jag analyserade *Sport*-kategorin noggrannare visade det sig att förslagen i de flesta fallen liknade varandra. Av de sammanlagt 122 förslagen, var till och med 119 som föreslog sport möjligheter utomhus. Endast tre förslag önskade någon form av inomhus sport, två av dem önskade grunda ett gym, och den sista önskade att en ny simhall skulle byggas till Pansio – Jyrkkälä storområdet. I *Tabell 2* har jag listat hur förslagen i *Sport*-kategorin fördelades enligt vad medborgarna önskade i sina förslag. Till kategorin "*Fixa sportplan*" har jag räknat in både skapandet av nya och sanerandet av gamla sportplan. I de flesta fallen handlade förslaget om att lägga konstgjordgräs på en gammal sandplan, så att medborgarna kunde spela bättre fotboll. Förslagen som önskade nya sportplan, önskade oftast nya tennisplan eller korgbollsplan. Det är viktigt att märka när en läser *Tabell 2*, att summan av de olika delkategorierna inte är den samma som totala mängden av förslag. Orsaken till det är att det fanns många förslag som hade flera än ett förslag inbakade i sig. Således ett förslag kunde till exempel önska både att fixa en sportplan och tillägga ett utegym bredvid planet. Antalet sådana förslag ses under *Flera kategorier*-spalten. De här förslagen skall inte blandas med de tidigare *Fl. kat.* förslagen som räknades i *Tabell 1* på grund av att de här förslagen inte överskrider de stora analyskategorierna.

Från tabellen kan vi läsa att "*Utegy*m" och "*Fixa sportplan*" var de mest önskade förbättringsförslagen i de olika storområden. Många av de här förslagen önskade att redan existerande material skulle förnyas, saneras, eller förbättras. Till exempel utegymmen skulle byggas längs med redan existerande jogginggrutter. Det var också intressant att notera att "*Motionstrappor*" önskades i varje storområde.

Tabell 2

Sport-kategorin uppdelad i de olika förslagstyper

	Antal förslag	Utegy	Fixa sportplan	Motionstrappor	Mini-/Frisbeegolf	Skatepark
Hirv.-Kaks.	19	1	7	6	0	1
Västra Centrum	14	6	5	2	0	0
S:t Marie - Patis	48	12	17	6	10	5
Nummi-Halis	10	4	2	1	1	0
Pansio-Jyrkkälä	6	1	3	3	0	1
Runos-Raunistula	5	1	2	1	0	0
Skanssi-Uittamo	11	5	1	1	1	2
Kråkkärret-Laustis	8	3	4	2	0	0
Sammanlagt	121	33	41	22	12	9
Andra än	10					
Flera kategorier	7					

Förslagen som inte kunde kategoriseras direkt till någon av de räknade kategorierna, räknades in i en ”*Andra än*”-kategori. Hit hörde alla de förslag som handlade om sport, men gällde möjligtvis lite mer sällsynta och speciellare grenar. Till exempel i Hirvensalo – Kaksuerta kom det förslag som önskade att skapa banor för bland annat traditionellt pilskytte, parkour för alla åldrar och en för mountainbike åkande. I både Nummi – Halis och i Runosbacken – Raunistula storområden förslags stora förändringar på ett stort område. I Nummi – Halis storområdet handlade förslaget om att bygga om och utveckla på nytt området mellan Studentbyn och Åbo vattenverk, som nu är en stor äng. I Runosbacken – Raunistula storområdet handlade förslaget däremot om att utveckla vidare och bygga om området bakom den gamla Leaf-fabriken till ett friluftsområde. I båda fallen kunde en tyda att medborgaren önskade förmedla med sitt förslag till staden, att det finns stora fina områden som inte utnyttjas till sitt fullo på stadens områden. Det här kunde vara ett bra exempel om vad Healey kallade för ”gömd lokalkunskap” som kan hittas från lokalbefolkningen.

Den andra stora förslagskategorin i Asukasbudgeten 2020 var förslag om infrastruktur. Det kom sammanlagt 97 förslag i första fasen som tangerade olika infrastrukturella frågor i storområden. I *Tabell 3* har jag delat upp *Infra*-kategorin i de vanligaste förslagstyperna. Vi kan se att *vägar* och *sanering av olika byggnader*, samt *byggandet av nya strukturer* var de mest vanliga infrastrukturella förslagen. Överlag kan det konstateras av infrastrukturförslagen det samma som det konstaterades av förslagen som tillhörde *Park*-kategorin, nämligen förslagen var självförklarande och inte på något sätt oväntade. Här kan vi se dessutom att de förslag som Cabannes ansåg vara populäraste inom deltagande budgetering, steg även i Åbo fram som de normalaste förslagen (Cabannes, 2015).

I infrastrukturens *Andra än*-kategori finns sju förslag. Flesta av dem önskade konst till de olika storområden. Det handlade inte endast om att skapa offentliga konstverk, utan också om att möjliggöra lediga ytor för graffitimålning. Lik som Sport-kategorin hade även *Infra*-kategorin några förslag, sammanlagt sju, som tillhörde flera av de specifika kategorierna. Flesta av de här förslagen var kombinationer av förbättring till vägar och belysning, eller tillägga bänkar vid rutterna. I vissa fall önskades det även informationsskyltar med samma som rutten/vägen förbättrades.

Till slut om vi återgår ännu till *Tabell 1* och ser på de förslag som gällde alla storområden, ser vi att det fanns fem förslag som räknades hit. Men det finns ett specifikt fall som stiger fram utöver dessa. De fem förslagen som räknades till *Tillhörde alla*-kategorin var sådana där medborgaren eller organisationen önskade att förslaget skulle tas i beaktan i varje storområde, men riktade inte förslaget till något av dem. Därmed blandades de här förslagen in i den stora massan av alla förslag. Det fanns däremot ett förslag som inte gjorde det, nämligen Åbo Konsthalls förslag.

Tabell 3

Infrastruktur-kategorin uppdelad i de olika förslagstyperna

	Antal förslag	Väg	Belysning	Soptunnor och parkbänkar	Info-skyltar	Grillplats, utkikstorn el. dylikt	Sanering el. bygg
Hirv.-Kaks.	9	2	0	2	1	0	4
Västra Centrum	5	2	0	2	0	0	1
S:t Ma. - Patis	44	18	7	6	1	6	8
Nummi-Halinen	9	0	2	0	3	2	2
Pansio-Jyrk.	2	0	0	1	0	0	1
Runos-Raunistula	8	2	1	0	0	1	3
Skanssi-Uittamo	13	3	1	4	2	1	1
Kråkkärret-Laustis	7	2	1	1	2	0	1
Sammanlagt	97	29	12	16	9	10	21
Andra än	7						
Flera kategorier	7						

Det som var anmärkningsvärt med Åbo Konsthalls förslag var att de gjorde sitt förslag av en konstverkstad pop-up evenemang i varje storområde enskilt. Således till skillnad till de fem som endast skrivit ett förslag, där de föreslår sin idé till alla storområden, gjorde Åbo Konsthall ett separat förslag på sin idé till varje storområde. Det betyder med andra ord att i kategorin *Evenemang* i *Tabell 1*, finns det alltid ett evenemang per storområde, som föreslagits av Åbo Konsthall. Det här är viktigt att komma ihåg när vi slutligen ser på resultaten av Asukasbudgeten 2020, och hur väsentlig roll som den här taktiken slutligen spelade.

5.1.2. Utvärderingen av förslagen

Efter att alla förslagen hade samlats under förslagsfasen, flyttades projektet till utvärderingsfasen. I den här fasen läste och utvärderade stadens tjänstemän alla förslagen, och jämförde dem mot de kriterier som lagts upp. Utvärderingsfasen pågick mellan 18.05.-31.05.2020, det vill säga i två veckor. Om förslaget uppfyllde kriterierna och var möjlig att föras vidare till utveckling, så godkändes den. Alla förslagen som godkändes fick ett liknande svar där det konstaterades att förslaget uppfyller kriterierna och är möjlig att föras vidare till utvecklingsfasen. Svaret skrevs som en kommentar under det egentliga förslaget på webbplatsen. I vissa fall kunde svaret, speciellt då förslaget hade innehållit flera förbättringsförslag, ge godkännande till endast en del av allt det som medborgaren förslagit. I

de godkännande svaren, där tjänstemännen ansåg att förslaget innehöll element som kunde utvecklas vidare, önskade de även att medborgaren skulle komma med i utvecklingsfasen för att vidare diskutera sina idéer. Således medborgaren eller organisationen som hade ställt förbättringsförslaget önskades alltid fortsätta utvecklandet av idén i samarbete med stadens tjänstemän. I vissa enskilda fall kunde tjänstemännen konstatera att förslaget var så tydlig och klar, att den behövde inte vidare utvecklas. Då förbigick förslaget hela utvecklingsfasen och deltog i röstningen som sådan. De här besluten gjordes alltid av tjänstemän som tillhörde den specifika sektor som förslaget var riktat till.

Förslagen som inte fick godkännande till nästa fas avböjdes under utvärderingen. Efter varje avböjning följde även en förklaring, som berättade åt medborgaren varför hans förslag blev avböjt. Det gjorde det intressant att se på vilka grunder avböjdes de olika förslagen.

Sammanlagt avböjdes det 102 förslag av de 339 som samlades i första fasen. Av de här 102 kan vi direkt avdra de fjorton förslag som inte tillhörde någon av de involverade storområden. Alla av dessa förslag, förutom en, var riktade till Åbo centrumområdet, vilket orsakade en automatisk avböjning, med hänvisningen till att Åbo centrum hörde inte till Asukasbudgetti 2020 projektet. Förslaget som inte var riktad till Åbo centrumområdet var ett generellt protestförslag som önskade att staden kunde använda stadsbudgeten bättre än till deltagande budgetering.

Förslagen som däremot var riktade till Åbo centrumområdet, kunde även de anses som främst proteströster där medborgarna uttryckte sig i varierande grad om varför också centrumområdet borde inkluderas i deltagande budgeteringen. I förslagen blev det klart att medborgarna visste att de kommer att bli avböjda, men de valde ändå att uttrycka sig för att bli hörda. De använde således chansen att via deltagande budgetering uttrycka sitt missnöje om bland annat att inte få delta. De flesta av de fjorton förslagen var riktiga förslag med en uttänkt idé. De var alltså inte endast klagomål till staden, utan ett genuint försök till förbättringsförslag, vilka på grund av områdesrestriktionerna ändå inte kunde räknas med.

Utöver de här fjorton förslagen, avböjdes 88 av de andra förslag som gällde de olika storområden. Jag analyserade alla de avböjda förslagen och delade upp dem i de redan tidigare nämnda fyra analyskategorierna. *Tabell 4* visar hur de avböjda förslagen fördelades mellan kategorierna.

Från tabellen kan vi se att den vanligaste orsaken till avböjning var antingen att förslaget inte passade in i den tillgivna budgeten eller att frågan som lyftes fram, det som förslaget berörde, inte tillhörde stadens kompetens. I budgetfrågorna fanns det inte några speciella fall som skulle ha skilt sig från det självklara, det vill säga förslag som klart överskred den givna budgeten. Hit räknade jag dessutom alla hundparksförslag.

Tabell 4

Orsaken till avböjning

	Budgeten överskrids	Hör inte till staden	Tidsramen överskrids	Redan aktiv plan	Specialfall	Sammanlagt
Hirvensalo-Kakskerta	8	4	3	1	0	13
Västra Centrum	4	0	0	2	0	6
S:t Marie – Patis	11	17	1	8	4	35
Nummi-Halis	4	6	1	3	0	12
Pansio – Jyrkkälä	2	0	0	1	0	3
Runosbacken-Raunistula	1	1	0	2	0	4
Skanssi – Uittamo	3	2	0	0	1	6
Kråkkärret – Laustis	1	4	0	2	1	7
Förslag som gällde alla distrikt	0	2	0	0	0	2
Sammanlagt	34	36	5	19	6	88
Avböjdes i flera kategorier						12

Förslaget att grunda en ny hundpark var ett populärt och genomgående förslag som kom fram i de flesta storområden. I fem av de åtta storområden önskades nya hundparker, i vissa storområden fanns till och med flera sådana förslag. Placeringen av hundparken kunde dessutom variera inom storområdet. I ett specialfall i S:t Marie – Patis storområde, handlade det till och med om att skapa en ”hundskog”, det vill säga ett skogsområde där hundarna kunde löpa fritt. Alla av de här förslagen avböjdes konsekvent på grund av att de skulle ha överskridit budgeten för området. Förutom det hänvisade tjänstemännen till en förfrågan som gjorts i Åbo 2019, där efterfrågan för hundparker kartlagdes. Resultatet av kartläggningen ledde till ett beslut där Åbo stad fastslog bygget av fem nya hundparker, ett per år, till Vätti, Samppalinnaparken, Övre S:t Marie, Raunistula och Kohmo-Svalberga områden. Det här beslutet var således orsaken till att alla hundparksförslagen avböjdes i deltagande budgeteringen.

Det intressanta med de flesta förslagen var att se hur optimistiskt som medborgarna såg på kostnaderna av olika förbättringsförslag. Till exempel i S:t Marie-Patis storområde önskades det att med de resurser som tilldelats deltagande budgeteringen, skulle områdets brist på avloppsvattenhantering kunna lösas. Bland förslagen som inte tillhörde stadens beslutsfattande, handlade det vanligen om att involvera privata tomter eller privatverksamhet i genomförandet av projektet vilket inte var tillåtet. Dessutom om förslaget skulle kunna leda till fortsatt privat företagsverksamhet följde det inte heller de givna kriterierna.

Bland de avböjda förslagen fanns det även sådana förslag som tillhörde flera olika kategorier. I *Tabell 4* ser vi att de var sammanlagt tolv. De flesta avböjdes på grund av både budgetöverskridning och av att de var utanför stadens kompetens eller att de skulle ha överskridit tidsramen för projektet.

I *Tabell 4* kan vi också se att det fanns två förslag som gällde alla storområden. Båda blev avböjda på grund av att de inte tillhörde stadens kompetens. Det ena föreslog ett gym enkom till ungdomar någonstans i staden medan det andra handlade om fler plastinsamlingsställena i staden. Gymmet kunde inte förverkligas på grund av att staden inte har sådana utrymmen tillgängliga åt verksamheten. Plastinsamlingen, likaså som allt avfall, sköts av privata företag i Åbo, med skilda kontrakt; därmed hör det inte heller till enbart stadens beslutsfattande. Ingenting av förslagen kunde inkluderas i deltagande budgeteringen.

Överlag kan det konstateras att största delen av förslagen var genomförbara och uppfyllde kriterierna som ställts. Deltagarna följde i det stora hela bra de instruktionerna som givits för projektet. Det fanns dock vissa förslag som helt klart var omöjliga, och som påminner mera om kommentarer om något specifikt område eller sakfråga. I vissa förslag kunde en även tyda att deltagaren hade missförstått vad deltagande budgetering innebär. Exempelvis kunde deltagaren formulera sig som om det här var en önskelista åt staden där medborgaren listade alla de saker hen önskade att staden skulle ta i beaktan i de nya utvecklingsplanerna.

Några bra exempel på sådana här förslag kan hittas bland de olika specialfallen som räknades upp i *Tabell 4*. Till exempel i S:t Marie–Patis storområde fanns det ett klart missförstånd hos medborgaren som deltog. Hen hade trott att ett specifikt område i storområdet används som snösamlingsplats, när så i verkligheten inte var fallet. Förslaget grundade sig således på felaktig information och därför avböjdes det. Lika så fanns det i Skansen–Uittamo storområdet ett fall där medborgaren hade skrivit förslaget så pass otydligt att stadens tjänstemän inte kunde tolka innehållet. Förslaget blev avböjt således på grund av att den inte var specifik med sin sak. I Kråkkärret–Laustis storområde fanns det däremot ett bra fall där medborgaren uttryckte sin oro för sitt hemområde. Medborgaren önskade i sitt förslag att en skola och ett bibliotek skulle ha grundats i Laustis med motiveringen att det skulle förbättra livskvaliteten på området. Förslaget blev dock avböjt på grund av det skulle ha krävt anställning av fastpersonal i verksamheten, vilket även det stred mot kriterierna som ställts. Dessutom skulle det ha varit alldeles för omständligt att genomföra förslaget inom den planerade budgeten.

Det fanns dessutom några deltagare som drog tillbaka sina förslag efter utvärderingsfasen på grund av att de missförstått vad involverande deltagande budgetering innebär. De hade konstaterat att de inte har tid att desto mer delta i projektet. Det fanns slutligen sammanlagt sex avbokade förslag.

5.1.3. Planering, samarbete och utvecklandet av de slutliga projektförslagen

Efter värderingsfasen ordnades det en planerings- och utvecklingsfas, där projektledarna önskade att deltagarna skulle tillsammans med stadens tjänstemän bearbeta sina förslag vidare till kompakta utvecklingsplaner. Utvecklingsfasen ordnades mellan 01.06.-17.06.2020. Förslagen hade delats upp färdigt under värderingsfasen enligt till vilken specifik stads-sektor de hörde. Det betydde att förslagen i utvecklingsfasen hanterades av tjänstemän med sakkunskap om det som förslaget gällde. Det var också tjänstemännens uppgift att ta kontakt och komma överens om möten med medborgarna som kommit vidare till utvecklingsfasen. Under utvecklingen skulle bland annat förslag som var överlappande eller nära liggande slås ihop till större enhetliga koncept. När det fanns flera liknande förslag strävade tjänstemännen till att ordna möten så att alla medborgare med liknande förslag, i samma storområde, skulle diskutera frågorna tillsammans. Det var också under den här fasen som de mindre utarbetade förslagen kunde finslipas till mer exakta och genomförbara idéer med hjälp av tjänstemännens specialistkunskap. Tjänstemännen fungerade således i projektet som både initiativ tagande mötesplanerare och som experter.

På grund av de gällande omständigheterna under projektet, ordnades alla möten mellan medborgarna och tjänstemännen med hjälp av olika virtuella- och andra distansverktyg. I de här virtuella mötena deltog endast de som lämnat in förslaget och de involverade tjänstemännen. Mötena hade således ingen publik. Deltagarna kunde själv komma överens på vilket sätt som de skulle bli kontaktade, men de vanligaste metoderna var via Teams-palaver eller direkta telefonsamtal, antingen direkt mellan deltagaren och tjänstemannen eller som gruppsamtal. I vissa fall användes även e-post som diskussionskanal.

I den ursprungliga planen för den här fasen skulle det ha ordnats ett antal livemöten där alla involverade deltagare skulle ha träffats för att diskutera tillsammans de olika förslagen. Mötena skulle ha således haft en mer forum-liknande struktur med öppen diskussion om idéerna. Resultaten från bearbetningen blev konkreta förslag som presenterades inför omröstningen.

I *Tabell 5* kan vi se hur planerings- och utvecklingsfasen påverkade antalet av förslag som fortsatte till omröstningsfasen. Som tidigare beskrivits var det meningen att slå ihop alla de förslag som handlade om samma sak, eller tangerade varandra i varje storområde. Idén var att lika förslag inte skulle tävla om röster i omröstningsfasen.

Tabellen är uppdelad i tre huvudkategorier och två beskrivande kategorier. De tre huvudkategorierna är startläget för varje storområde, det vill säga hur många förslag kom in per storområde sammanlagt,

hur många förslag som kom vidare till utvecklingsfasen och slutligen antalet förslag som gick in i omröstningsfasen. De två beskrivande kategorierna är antalet sammanslagna förslag och specialfallen.

Tabell 5

Förslagsutvecklingen

	Antal förslag sammanlagt	Förslag vidare	Förslag till omröstningsfasen*	Antal sammanslagna förslag	Specialfall
Hirvensalo–Kakskerta	38	25	22	1	1
Västra Centrum	26	20	19	1	1
S:t Marie–Patis	120	86	74	12	4
Nummisbacken–Hallis	44	33	33	2	1
Pansio–Jyrkkälä	17	13	16	0	1
Runosbacken–Raunistula	18	13	15	0	1
Skansen–Uittamo	34	28	29	1	2
Kråkkärret–Laustis	23	17	19	1	1
Sammanlagt	320	235	227	18	12

* Till varje slutsumma har jag tillagt de tre förslag som var riktade till alla storumråden.

I ”*Antal förslag sammanlagt*”-spalten har jag räknat alla de förslag som samlades in under *Förslagsfasen*, delat mellan de olika storumråden. Jag har således lämnat bort från räkningen de fjorton proteströsterna som var riktade till Åbo centrumområdet och de fem allmänna förslagen som var riktade åt alla storumråden. Därav blev slutsumman 320 inlämnade förslag.

Av de här 320 förslagen godkändes 235 förslag sammanlagt till Utvecklingsfasen. Det betyder att 85 av de förslag som var riktade till ett specifikt storumråde blev avböjda. De 235 förslag som kom till Utvecklingsfasen var sådana förslag som tjänstemännen och medborgarna utvecklade vidare på. Nästa spalt, ”*Förslag till omröstningsfasen*”, visar hur många av de här förslagen kom vidare till den egentliga omröstningsfasen. När vi subtraherar ”*Förslag till omröstningsfasen*” från de förslag som kom vidare från Förslagsfasen får vi summan av förslag som blev ihop slagna under utvecklingsfasen. Summan kan ses i ”*Antal sammanslagna förslag*”-spalten.

Anmärkningsvärt i spalten ”*Förslag till omröstningsfasen*” är att den innehåller de tre förslag som var riktade till alla storumråden som kom vidare till utvecklingsfasen. Det betyder att varje storumråde har tre ”extra” förslag, det vill säga den sammanlagda summan har 24 ”extra” förslag. De slutliga sammanlagda förslagen får vi således av att minska 24 från 227, vilket ger oss 203. När vi sedan subtraherar 203 av 235 får vi summan 32, vilket betyder att efter alla sammanslagningar och

utvecklandet av de olika förslagen minskade den slutliga summan av förslag slutligen ganska lite. Det i sin tur betyder att största delen av förslagen som kom till Utvecklingsfasen godkändes vidare till Omröstningsfasen mer eller mindre som sådana.

De flesta förslagen som slogs samman tillhörde *Sport*-kategorin, och oftast gällde de antingen motionstrappor eller sportplan i storområdet. I fem fall ledde utvecklandet till att förslaget splittrades till två nya förslag, där båda gick vidare till omröstningsfasen. Tre av de här fallen fanns i S:t Marie – Patis storområde. Alla sådana här fall räknade jag till specialfall spalten.

Utöver förslagen som splittrades till flera förslag räknade jag i ”*Specialfall*”-spalten också de andra specialfall som steg fram. Det fanns tre förslag som bytte storområde under utvecklingsfasen och tre förslag som togs direkt in i stadens utvecklingsplaner, vilket betydde att de inte gick vidare till omröstningsfasen, utan implementerades direkt till den ansvariga sektorns arbetsplaner.

Första av förslagen som bytte storområde, en där det önskades ett utegym till Herdeparken, var ursprungligen registrerad till Runosbacken – Raunistula storområdet. Den flyttades under utvecklingsfasen till Nummisbacken – Halis storområdet, sannolikt på grund av linjedragningar till vilket storområde som Herdeparken tillhörde. Likadant, men antagligen via en diskussion mellan tjänstemännen och medborgaren, ändrades en idé om en ”Stadsverkstad” i Skansen – Uttamo storområdet till Kråkkärret – Laustis storområde. I det tredje fallet av storområdesbyte var det svårt att tolka hur utvecklingen egentligen gick till. Förslaget handlade om generell förbättring av Pansios sportplan men omvandlades sedan till att handla om en motionstrappa i Hammarbacken. Det vill säga från Pansio – Jyrkkälä till Skansen – Uttamo storområdet. På grund av omständigheterna var det omöjligt att få reda på vilka motiveringar som styrde beslutet.

De tre förslag som togs direkt in i stadens utvecklingsplaner, förbi deltagande budgeteringens omröstningsfas, kom från Skansen – Uttamo, Runosbacken – Raunistula och Västra Centrum. I de två första fallen handlade det om trafiktrygghet, antingen om byggandet av, eller synligheten i skyddsvägar. Förslaget i Västra Centrum handlade om att fixa upp en park, vilket parkavdelningen ansåg kunde genomföras direkt, utan att den skulle gå vidare till Omröstningsfasen.

Det fanns ännu två specialfall som var värda en notering. I Hirvensalo – Kakskerta storområdet kom ett förslag vidare men initiativtagaren önskade inte föra det vidare. Förslaget slopades därmed. Däremot i S:t Marie – Patis storområdet fanns det ett liknande fall som ändå gick vidare till omröstningsfasen. Skillnaden mellan de här två förslagen var att den första skulle ha krävt en större satsning från medborgaren för att kunna genomföras, medan det andra fallet handlade om att bygga en ställning för armhävning.

Trots att Utvecklingsfasen hade som avsikt att diskutera, sammanföra och utveckla förslag som tidigare samlats in, visade det sig att de flesta förslagen redan från början ansågs tillräckligt specifika. Det finns överraskande få fall där deltagarna diskuterade fram en gemensam idé. Det fanns förslag som var exakt lika, som till exempel de sex förslagen som önskade bygga en motionstrappa till Hirvensalo slalombacke, vilket jag inte skulle direkt räkna som sammanslagning genom diskussion.

När vi läser *Tabell 5* kan vi se att största delen av idéerna gick vidare som sådana. Utvecklingen eller förbättrandet av förslagen hände således mellan medborgaren och tjänstemannen. Men de förslag som slutligen kom vidare till Omröstningsfasen ansågs av de involverade tjänstemännen vara tillräckligt bra. Det fanns en stor variation i förslagen. Att ha många förslag kvar i omröstningsfasen skapade dock ett överflöd. Röstarna hade allt för många alternativ att välja emellan, vilket spred ut rösterna. Marknadsföringen av de specifika förslagen blev således viktigt.

Efter utvecklingsfasen och före, samt under omröstningsfasen, önskade projektledarna att medborgarna som deltog med förslag som kommit vidare till omröstningen, skulle tänka på hur de marknadsför sina förslag. Alla deltagare uppmuntrades således till att tala på egen hand om sina utvecklingsidéer i sina strområden och försöka uppmuntra andra medborgare till att delta i omröstningen. Staden koncentrerade istället på att marknadsföra Asukasbudgeten 2020 som helhet, och lät således deltagarna själva att ta hand om sina idéers synlighet.

Som tidigare nämnt så fanns det även i *Medborgarnas handbok till deltagande budgetering* en del frågor som deltagaren skulle tänka på för att förbättra sina chanser i omröstningsfasen. Där lyftes fram frågor som till exempel: Hur talar jag till andra om mina planer? Hur kan jag få andra aktiverade och rösta på min plan? Vilka föreningar, grupper eller andra medverkande kunde hjälpa mig att sprida informationen till en större publik? och så vidare.

Projektledarna påpekade också att i fall där medborgaren varit med i att utveckla en enhetlig plan från flera liknande förslag, skulle det vara lättare att koordinera en marknadsföringsplan för sina idéer om de involverade kunde vara i kontakt med varandra. Det här grundade självklart totalt på frivillighet från deltagarnas sida. Likaså om projektet hade blivit halvfärdigt under utvecklingsmötet, skulle en ansvarsperson bli vald, som i sin tur skulle koordinera det fortsatta arbetet. I min analys kom det inte fram att något av projekten skulle ha förblivit halvfärdigt.

I min analys och i intervjuerna blev det inte heller klart om något av den medborgardrivna marknadsföringen någonsin realiserades. På grund av omständigheterna år 2020 är det osannolikt att några livekampanjer någonsin genomfördes. All marknadsföring borde alltså ha gjorts virtuellt, men jag hittade inget bevis på sådant.

5.1.4. Kostnadsräkningen

Innan omröstningsfasen började, gick stadens tjänstemän ännu en gång igenom de planerade och utvecklade projekten, och gjorde en kostnadsräkning. Den här fasen gjordes av experterna och gav varje projekt ett konkret pris, som kunde jämföras och räknas med i budgeten för varje storområde. Om medborgaren eller föreningen hade presenterat en budget för sitt förslag i utvecklingsfasen, togs den i beaktning här. Sådana fall där förslaget handlade om ett evenemang eller där den som gjort förslaget själv skötte genomförandet av förslaget, användes den budget som föreslagaren själv räknat ut. Kostnadsräkningen gjordes mellan 18.06. och 31.08.2020.

I *Bilaga 2* finns alla projekt uppräknade, som gick vidare till omröstningsfasen, med en budget enligt stadens kostnadsräkning. De är ordnade enligt storområde och enligt hur många röster som varje enskilt projekt fick. Förslagen som vann och därmed genomfördes är märkta med grönt.

5.1.5. Omröstningen

Omröstningsfasen för Asukasbudgeten 2020 ordnades mellan 01.09.-30.09.2020. Omröstningen genomfördes på Asukasbudgeten 2020 webbplats som krävde digital identifikation. I omröstningsfasen deltog slutligen 2389 åbabor (Åbo Stads Koncernförvaltning, beslutsprotokoll §262, 04.11.2020).

I *Tabell 6* ser vi rösternas fördelning mellan storområden. I tabellen ser vi befolkningsantalet för varje storområde och hur budgeten på 1 miljon euro fördelades, samt hur många förslag som det fanns per storområde i omröstningsfasen. ”*Röster sammanlagt*”-spalten visar hur många individuella röstare som deltog per storområde. Under spalten ”*Röster per förslag sammanlagt*” ser vi hur rösterna fördelades bland projekten. Exakta röstantal per projekt kan hittas i *Bilaga 2*. Sista spalten visar hur många projekt som blev valda från varje storområde.

Orsaken till att det finns en stor skillnad mellan antalet röstare (*Röster sammanlagt*) och antalet givna röster (*Röster per förslag sammanlagt*) är på grund av hur omröstningen var ordnad. När medborgaren skulle rösta fick hen, som tidigare beskrivits, från en lista välja så många alternativ som rymdes i det valda storområdets budget. Det betyder att en röstare kunde dela sin röst mellan flera projekt. Ett bra exempel ser vi i Nummisbacken-Hallis storområdet där det fanns 515 röstare vilkas röstningseffekt var 1630 röster. Det tyder på att de i medeltal röstade på fler än tre projekt. I storområdet fick det mest populära projektet, ”*Stadens gränsområdets omvandling till naturliga*

Tabell 6

Röstfördelningen och antal valda projekt

	Befolkningsantal	Reserverad Budget €	Antal Förslag st.	Röster Sammanlagt	Röster per förslag sammanlagt	Antal valda projekt
Hirvensalo–Kakskerta	11 425	100 000	22	374	730	4
Västra Centrum	22 965	100 000	19	250	418	1
S:t Marie–Patis	9 233	100 000	74	412	897	6
Nummisbacken–Hallis	22 023	150 000	33	515	1630	11
Pansio–Jyrkkälä	9 270	150 000	16	97	349	11
Runosbacken–Raunistula	14 783	150 000	15	242	690	6
Skansen–Uittamo	23 759	100 000	29	317	559	6
Kråkkärret–Laustis	18 231	150 000	19	182	489	7
Sammanlagt	131 689	1 000 000	227	2 389	5762	52

ängar”, 174 röster, medan de två näst populäraste, ”Förvandla Korois udden till friluftsområde” och ”Nummis centralpark”, fick 117 respektive 107 röster. Kostnadsberäkningarna för de här projekten var 5000, 70 000 och 10 000 euro. De tre populäraste projekten kom således att kosta sammanlagt 85 000 €, vilket lämnade dessutom ännu 65 000 € kvar i budgeten för andra projekt.

I S:t Marie och Patis storumrådet kan vi också se en intressant effekt i omröstningen. I storumrådet fanns det 74 förslag som de 897 röstarna skulle välja mellan. Det ledde till att det vinnande förslaget fick sammanlagt 58 röster. Rösterna spreds således brett bland förslagen. Som ett exempel på den motsatta effekten kan tas från Pansio – Jyrkkälä storumrådet som hade näst minst av förslag bland alla storumråden och minst av röstare, men det vinnande förslaget fick 36 röster. Dessutom valdes elva av de sexton förslag i storumrådet, vilket betydde att i Pansio – Jyrkkälä storumrådet förverkligades största delen av de projekt som medborgarna föreslog. Det intressanta mellan de här två storumråden är att se att det var endast en 22 rösters skillnad mellan de projekt som fått mest röster i varsitt storumråde. Med tanke på den stora skillnaden mellan antalet förslag och antalet röstare i de här två storumråden, kan vi konstatera att ett större antal av förslagsalternativ i valet inte fungerade till en fördel för storumrådet.

När omröstningsfasen tog slut, visade sig att i Västra Centrums storumråde fick två förslag exakt lika många röster (43 röster). Det ledde till att stadsfullmäktigeledamöterna beslutade med projektledarnas önskan 06.10.2020 (Åbo Stads Koncernförvaltning, beslutsprotokoll §262, 04.11.2020) att en skild omröstning skulle ordnas i storumrådet, där endast de två förslagen som fått

lika röster skulle vara med som valalternativ. Den skilda omröstningen tog plats mellan 12.10.-18.10.2020.

Situationen var intressant, inte endast på grund av de jämna rösterna, utan också på grund av hur kostnadsräkningen fungerade i storområdet. De två projekt som fick lika röster var ett förslag till ”*Motionstrappor till Kalmasvuori i Västra Centrum*” och ett förslag att skapa en ”*Västra-Åbos hälsokiosk*”. Det första av förslagen skulle kosta hela storområdets budget, det vill säga 100 000 euro. Däremot det andra förslaget hade en beräknad kostnad på 45 000 euro, vilket skulle betyda att även fyra andra projekt skulle förverkligas tillika.

Resultatet i den skilda omröstningen blev också otroligt jämt, med 621 röster sammanlagt. Förslaget för motionstrappor till Kalmasvuori vann omröstningen marginellt med 313 mot 308 röster. Det betyder att förslaget som upptog hela budgeten vann med 5 röster, och därmed kommer inga andra projekt att genomföras på området (Asukasbudjetti 2020 webbplatsen).

När den skilda omröstningen räknas med i det totala röstantalet i Asukasbudjetti 2020, stiger den sammanlagda mängden röster till 3010.

5.1.6. Resultaten och förverkligandet

Efter omröstningsfasen gick stadens tjänstemän ännu en gång igenom de förslag som fått mest röster. De skapade helheter i alla storområden enligt deras budget och de kriterier som styrde valet. Det vill säga det var tjänstemännens uppgift att plocka ihop, från de förslagen som fått mest röster, de förslag som passade in i budgeten, och fylla budgeten så exakt som möjligt. När arbetet var gjort, presenterades alla vinnande förslag till Åbo stadsfullmäktigeledamöter samt till stadsdirektören, vilka bekräftade de vinnande projekten 04.11.2020 (Åbo Stads Koncernförvaltning, beslutsprotokoll §262, 04.11.2020). Det var slutligen 52 projekt som blev valda i Asukasbudjetti 2020 och Åbo stad förband sig till att förverkliga varje vinnande projekt under året 2021. *Tabell 7* visar hur de vinnande projekten fördelades i de tidigare huvudanalyskategorierna.

Tabell 7

De valda projekten delade upp i analyskategorierna

	Service	Park	Sport	Infra	Evenemang	Sammanlagt
Hirvensalo–Kaksikerta	1	1	0	1	1	4
Västra Centrum	0	0	1	0	0	1
S:t Marie–Patis	2	2	0	2	0	6
Nummisbacken–Hallis	2	3	0	3	3	11
Pansio–Jyrkkälä	4	2	0	2	3	11
Runosbacken–Raunistula	2	2	0	1	1	6
Skansen–Uittamo	0	2	0	2	2	6
Kråkkärret–Laustis	3	1	0	2	1	7
Sammanlagt	14	13	1	13	11	52

I Tabell 8 jämför jag de sammanlagda resultaten i de fem huvudanalyskategorierna från Tabell 1, det vill säga från förslagsfasen, med de slutliga resultaten från omröstningsfasen i Tabell 7. Jag räknade procentuellt hur många av de olika kategoriernas förslag blev slutligen valda. Här kan vi se en anmärkningsvärd skillnad i resultaten.

Tabell 8

Procentuella antalet av förslagen som förverkligades, enligt kategori

	Service	Parker	Sport	Infra	Evenemang	Sammanlagt
Förslagsfasen	40	54	112	96	19	339
Valda	14	13	1	13	11	52
Procent av förslagen	35 %	24,07 %	0,89 %	13,54 %	57,89 %	15,34 %

I förslagsfasen och i utvecklingsfasen var förslag i *Sport*-kategorin populära och väckte många idéer och önsknings. De var till och med mer populära än de infrastrukturella förslagen som traditionellt är i toppen av vilken som helst deltagande budgeterings projekt. Men när omröstningsfasen kom, och valet gjorts, rasade kategorins popularitet. Slutligen var det endast ett förslag som klarade sig till förverkligandet, Västra Centrums motionstrappor, vilken även den hamnade gå igenom en extremt jämn extra omröstning. Det är spekulativt att överväga vilka motiveringar som medborgarna möjligtvis har haft i omröstningstillfället, när de valt bort sport alternativet, men en av de mest avgörande orsakerna har säkert varit kostnadsfrågorna. Generellt var alla förslag som tillhörde *Sport*-kategorin beräknade att kosta någotdera hela storområdets budget, eller väldigt nära det. Det skulle betyda att om en röstade på något av de här förslagen, skulle det högst antagligen blivit det enda

förslaget en röstade på, vilket i sin tur kanske inte var så tilltalande när en kunde få ”mer för sin röst” med att rösta på ett annat sätt.

Den stora vinnaren i omröstningen var däremot *Evenemang*-kategorin och specifikt Åbo Konsthall, som fick sitt förslag ”*En Pop-Up konstverkstad*” igenom i sex av de åtta storumråden. De hade gjort ett enskilt eget förslag till varje storumråde redan från början, vilket betydde att de var synliga genom hela deltagande budgeterings-projektet. Dessutom hade de förslagit en budget för sitt förslag på 1000 €, vilket i sin tur gjorde det var möjligt att tillägga projektförslaget i nästan vilken som helst budgethelhet. Förslaget fick i varje storumråde åtminstone 23 röster och som mest 76 röster. Det var endast Västra Centrum och S:t Marie – Patis storumråden som inte valde det här förslaget.

Efter att resultaten annonserades, skapades det en egen webbsida på Asukasbudjetti 2020 webbplatsen, där medborgarna kunde följa med hur genomförandet av de valda projekten framskred under året 2021. På webbsidan kunde medborgarna se i vilket skede varje projekt var med en mätare som visade ett procenttal. Det fanns även en möjlighet att bekanta sig närmare med varje vinnande projekt. Om medborgarna önskade, så kunde de också ännu kommentera på varje projekt.

5.2. Kommunikationen i Asukasbudjetti 2020

I det här kapitlet kommer jag att gå igenom Asukasbudjetti 2020 processerna, såsom jag gjorde med deltagandet, men den här gången med kommunikation i fokus. Med andra ord, när jag i ”*Deltagandet i Asukasbudjetti 2020*”-kapitlet analyserade vad medborgarna önskade att ändra i sin vardagsmiljö, ser jag nu på hur de uttryckte sig för att nå sina önskemål. Med kommunikation menar jag i det här fallet den direkta kommunikationen som antingen tjänstemännen riktat mot medborgarna, eller hur medborgarna har själv uttryckt sig i projektet. På grund av de omständigheter som gällde under projektet, skedde det mesta av kommunikationen i online format. Därav kommer jag att koncentrera mig på hur kommunikationen framskred, vilken typ av kommunikation det fanns och hur omfattande saker diskuterades på Asukasbudjetti 2020 webbplatsen.

Det fanns två huvudtyper av kommunikation i Asukasbudjetti 2020, vilka jag kommer att analysera sida vid sida. För det första analyserar jag hur förslagen var skrivna generellt, och om det påverkade att förslaget gick vidare eller inte. Åbo stad hade skapat, via bland annat de nämnda instruktionshäften, klara kriterier på hur förslagen skulle skrivas och vad de skulle innehålla. Den officiella kommunikationen på webbplatsen hade således klara utskrivna krav. Om förslaget kom

vidare till utvecklingsprocessen, skulle medborgarna och tjänstemännen samarbeta fram en slutlig variant av förslaget, som sedan fördes vidare till röstningsfasen. Även här hade instruktionshäftet klara råd till hur kommunikationen skulle framskrida i utvecklingsfasen från både medborgarnas och tjänstemännens synvinkel. Trots att inga livemöten ordnades, kan jag ändå analysera resultatet av diskussionerna från de egentliga förslagen som ställts på webbplatsen, det vill säga på vilket sätt som strukturen av förslaget ändrats från det ursprungliga till den färdiga versionen. Jag kommer att visa förändringen med hjälp av valda exempel.

För det andra tänker jag se på den allmänna diskussionen på webbplatsen, det vill säga vilka reaktioner på förslagen som uppstod, huruvida det fanns kommentarer och i så fall hurdana. Här tänker jag se på alla de egenskaper som webbplatsen erbjöd medborgarna för att föra en allmän diskussion och marknadsföring av sina förslag. Det som gör kommunikationen intressant är att deltagande budgetering är väsentligen en tävling mellan idéer och förslag, så som den agonistiska teorin framhäver. Trots att instruktionshäften lyftes fram samarbetet i både förslagsfasen och utvecklingsfasen, handlade det slutligen om att medborgarna förde fram sina idéer och diskuterade dem i en anda att få sitt eget förslag vald och förverkligad. Det verkliga samarbetet skulle ske mellan de medborgare som önskade likadana förändringar.

Under hela projektets genomförande uppmuntrades alla deltagarna att läsa och kommentera de olika förslagen i projektets alla faser och de som förslagit något uppmuntrades att föra aktivt en kampanj för sina egna förslag. Det är också något jag kommer att analysera och se huruvida det förverkligades i praktiken.

5.2.1. Förslagsfasen

Som jag redan tidigare presenterat, samlades alla förslag till Asukasbudgeten 2020 under förslagsfasen. *Tabell 1* visade hur de sammanlagt 339 förslagen delades mellan de olika storområden. Förslagsmängden fördelades mellan fem storområden relativt jämt, medan S:t Marie – Patis storområdet samlade överlägset mest förslag, 120 sammanlagt. De två minst aktiva storområden var Pansio – Jyrkkälä och Runosbacken – Raunistula med 17 respektive 18 förslag. Orsaken till att det kom så mycket mer förslag till S:t Marie – Patis storområdet kan ses vara att det var det enda området där staden hann ordna ett live informationstillfälle. Utöver det hittade jag åtminstone en medborgare som agerade som en ”superaktiv” medborgare på området. Med en ”superaktiv” medborgare menar jag samma som Aija Staffans beskrev som en medborgare som blivit insatt i planeringsprocesserna

och agerar bland sitt lokalsamfund som en proaktiv och motiverad deltagare (Staffans, 2002). De här personerna agerar på egen hand och kan till exempel samla in andra medborgares idéer, som i andra fall inte skulle komma i kontakt med projektet, och hämtar dem fram. Superaktiva medborgaren som agerade i S:t Marie – Patis storområdet lämnade in sammanlagt 25 olika förslag till Asukasbudgeten 2020 och fortsatte vara aktiv i många av kommentarfälten genom hela projektet.

Förslagen som samlades in i förslagsfasen kom direkt från medborgarna eller organisationerna som önskade delta i projektet. Det ledde till att formuleringen kunde bli ytterst personlig och varierande. De flesta av dem som deltog hade läst instruktionerna om hur förslagen skulle skrivas och följde de kriterier som staden ställt dem. I sina förslag presenterade de ett förbättringsförslag, pekade ut till vilket område den hörde och oftast gav en motivering till varför precis den här idén skulle vara en bra sak för området.

Som sagt förslagen kunde variera väldigt mycket i hur de presenterade sin idé. Förslaget kunde till exempel vara väldigt minimalistisk till sin natur:

”En frisbeegolf-bana till Övre S:t Marie – Moisio området”

I förslaget kommer det fram det mest väsentligaste, utan något extra förklarande.

Alternativt kunde förslaget vara mycket mer uttänkt och formulerad. Det här kommer bra fram till exempel i Åbo Konsthalls förslag som ställdes i alla storområden:

”Åbo Konsthall projektarbetargruppens Pop-up konstworkshop är en mobil och smidig helhet, som hämtar konstworkshoppens material och professionella handledare på plats på beställning! (...) Förslaget är, att det allokeras en summa från deltagande budgeterings anslag för att finansiera Pop up-konstworkshopkonceptets produktion under året 2021: planering, koordinering och marknadsföring, handledarens/-ledarnas belöning, samt material och resekostnaderna. Förslaget kan genomföras i vilka som helst av storområden.”

Citatet är en förkortad del av det egentliga förslaget. I den presenterades, utöver den egentliga idén, även Åbo Konsthalls verksamhet, idén bakom förslaget, hur de skulle genomföra programmet, hur mycket det skulle kosta och hur det kunde förbättra områdets trivsel.

Skillnaden mellan de här två exemplen visar hur stor variationen kunde vara. Visserligen var det första exemplet skrivet av en privat medborgare, som sannolikt inte hade någon tidigare erfarenhet i att skriva ansökningar eller andra idéförslag. Medan i det andra exemplet handlade det om en välkänd förening som ansökte om stöd till sin redan existerande verksamhet och var alltså van vid att skriva liknande ansökningar. Båda förslagen gick vidare till utvecklingsfasen.

Bland de förslag som avböjdes, hittade jag endast ett som kunde konstateras ha blivit avböjd på grund av att det inte var tydligt skrivet. Resten avböjdes på grund av att de inte uppfyllde någon av de ställda kriterierna. Orsakerna till avböjning såg vi redan i *Tabell 4*, men det som blev intressant, från en kommunikationssynvinkel var de fjorton förslag som riktades till Åbo centrum-område. De var skrivna medvetet och oberoende av kriterierna, oftast i en kritisk ton mot deltagande budgeteringen och speciellt på grund av att den inte inkluderade centrumområdet. En av förslagen börjar till exempel så här:

*”Mitt förslag verkar inte fylla alla kriterier, men jag skickar in det ändå!
(...)”*

I förslaget önskar medborgaren en bilfri Åbo och går vidare med att ge idéer hur trafiken kunde styras runt centrumområdet. Ett annat förslag var direkt kritik mot hela deltagande budgeteringsprojektet:

*”Satsa mera på åldringarnas hemvård, mera personal och bättre löner.
Skolelever och barn behöver mera anslag för studier och
hobbyutrustning. Ordentliga skolbyggnader.”*

Hen önskade att pengarna som användes till deltagande budgetering hellre skulle ha satsats dit hen ansåg de behövdes mera. Väsentligt med den här kommentaren var att personen egentligen hade missförstått varifrån budgeten i Asukasbudgeten 2020 kom ifrån. Som tidigare konstaterats hade Åbo deltagande budgeteringsmodellen inget separat anslag som budget, utan det var medvetet och önskat

att medborgarna skulle få bestämma för en del av den egentliga budgeten som varje stads-sektor redan har, det vill säga i deltagande budgeteringen fanns det inga ”överlops” pengar som skulle ha tagits från andra projekt eller budgeter.

Som vi såg i *Tabell 1* fanns det 15 förslag som tillhörde flera av de analysens huvudkategorier. Det betydde att förslaget uttryckte flera idéer på en gång. Dessutom, utöver de här förslagen, fanns det i de flesta av de enskilda huvudanalyskategorierna vidare förslag som innehöll flera förbättringsförslag. I de flesta av de här förslagen önskade medborgaren två olika saker till samma plats, som till exempel en hundpark och ett utegym i samma park. I vissa förslag ledde medborgarens idé till en annan idé i texten. För att exemplifiera detta lyfter jag fram ett förslag där medborgaren skrev upp alla sina idéer i ett och samma förslag. I det kan vi dessutom se hur tankeströmmen gick från en idé till en annan.

”Förbättringar till Moisio.

Moisio behöver ett ordentligt utegym, det som finns redan vid motionsspåret är uselt och behöver faktiskt en uppgradering! Det finns inte parkbänkar någonstans i moisio/övre s:t marie området, DE BEHÖVS. Motionstrappor skulle också vara ett bra tillägg... Och det skulle ju kunna finnas ett riktigt gym här också, till exempel vid moisio skolan.”

Här kan vi se hur tanken strömmar från en idé till en annan i förslaget, men allting hör ihop. Problemet som uppstår med sådana här förslag när det gäller deltagande budgetering, är att det blir inte klart vad som exakt skall göras. Om medborgaren skulle exakt ha följt anvisningarna skulle hen ha separerat varje idé till ett eget förslag, vilket skulle ha lett i exemplet till fyra separata förslag.

Den här typens förslag var dock förväntade av tjänstemännen. Det som överraskade dem var att det slutligen inte fanns så många av sådana här förslag, som blandade ihop flera olika ansvarsområden inom staden eller listade upp alla saker som upplevdes behövliga. Det underlättade tjänstemännens arbete i och med att de kunde lättare plocka ut det som kunde genomföras och därmed värdera om förslaget kunde gå vidare. Exempelförslaget gick vidare till utvecklingsfasen med ett meddelande att alla idéerna i förslaget var möjliga separat, men de ryms inte i den tilldelade budgeten som en helhet.

Den generella bilden jag fick efter att ha läst de olika förslagen var att de i de flesta fallen uppfyllde de givna kriterierna och att medborgarna i allmänhet visade en positiv attityd mot hela projektet. Förslagen var skrivna med en utvecklingsorienterad och positiv attityd, och oftast hade de en klart genomtänkt idé bakom sig. Ytterst få av de inlämnade förslagen hade en negativ ton, där medborgaren skulle ”klaga” på staden eller tjänstemännen. Till och med de fjorton protestförslagen hade egentligen en positiv eller neutral ton.

I *Tabell 9* ser vi hur medborgarnas kommentarer till de olika förslagen fördelades i första fasen. Det kom sammanlagt 244 kommentarer till de 339 förslagen under den här perioden, vilket är det mesta under hela projektet. Tabellen visar dock att kommentarerna fördelades ojämnt, endast 121 förslag fick åtminstone en kommentar, medan endast tio förslag fick fyra eller fler kommentarer. Den mest kommenterade förslaget fick sammanlagt 24 kommentarer. De tio mest kommenterade förslagen är färgade med grönt i tabellen.

Tabell 9

Förslag med antal kommentarer

Antal kommentarer	1	2	3	4	5	6	7	10	24
Antal förslag	71	22	18	4	1	1	2	1	1
Sammanlagt kommentarer	244								
Sammanlagt förslag	121								

Som vi kan se från tabellen fick de tio mest kommenterade förslagen sammanlagt 75 kommentarer, det vill säga ca 31 % av alla kommentarer i den här fasen. Förslaget som fick 24 kommentarer handlade om att lägga konstgjordgräs på Hallis sandplan. I kommentarerna aktiverades den lokala befolkningen och alla kommentarer var stödjande för idén. Flesta kommenterade endast med ett ”Bra förslag!” eller ”Det här stöder jag!” kommentar, men vissa tog upp att om projektet genomförs skulle den förbättra områdets trivsel, och speciellt ungdomarnas trivsel, med att möjliggöra trevligare sportalternativ. I kommentarerna lyftes det fram till och med möjligheten till att större sportevenemang kunde ordnas, om sportplanet hade konstgjordgräs.

Ett annat exempel på intressant diskussion handlade om ett förslag om ett friluftsområde vid Leafs gamla fabriksområde. Det intressanta var att en av deltagarna representerade en lokalförening, som på 2010-talet hade vunnit en planeringstävling för området. Enligt hens kommentar hade de tidigare planerna förblivit oförverkligade på grund av penningbrist. Hen höll ännu med att området skall

utvecklas och önskade nu att föreningen även denna gång skulle bli involverad i förslaget om det gick vidare till utvecklingsfasen.

I vissa fall blev kommentarerna intressanta på grund av att de kritiserade förslaget. I ett fall önskade medborgaren en joggingrutt i Friskala – Sommelo – Kaks Kerrantie området, men i kommentarerna kom det fram att sådana redan fanns på området. Enligt kommentarerna skulle en ny rutt således endast slösa pengar. Kommenteraren fortsatte med att istället föreslå att de redan existerande rutterna skulle åtgärdas och förbättras. Personen som hade skapat det ursprungliga förslaget försvarade sig i kommentarerna med att konstatera, trots det finns rutter redan på området är de huvudsakligen krävande och inte tillgängliga för alla. Hens idé var således att skapa rutter som var lätt tillgängliga för alla, speciellt barn och funktionshindrade personer.

På webbplatsen fanns det, utöver kommentarerna, även en möjlighet att följa de olika förslagen under hela projektets lopp. När jag analyserade hur mycket de olika förslagen följdes av andra, visade sig att alla förslagen hade åtminstone 33 följare och som mest hade förslagen 44 följare. Det här gällde således precis alla 339 förslagen, vilket verkade konstigt. En möjlig förklaring varför antalet följare var så konstant är att det fanns en grupp ”superaktiva” medborgare, som följde med allting som lades upp i Asukasbudgetti 2020. Ett annat alternativ är att stadens tjänstemän själv följde alla förslag och därmed syntes det på webbplatsen som en konstant. I fortsättningen kommer jag inte att lägga någon större vikt på hur många följare något förslag har.

5.2.2. Utvecklandet från förslag till färdigt projekt

Som tidigare konstaterat tänker jag analysera kommunikationen i den här fasen via de förslag som ställdes, och hur de såg ut efter utvecklingsfasen. Det vill säga, jag jämför originalet med slutliga projektet och ser om det finns några väsentliga skillnader. Lika så, såg vi tidigare att största delen av de förslag som gick vidare, utvecklades som enskilda individuella förslag. Det betyder att några större virtuella konferenser, där flera olika medborgare skulle ha träffats, har inte ordnats. Däremot har tjänstemännen strävat till att diskutera direkt, i sådana fall där de ansåg det nödvändigt, med medborgaren som gjort förslaget. Det fanns vissa förslag som kombinerades med andra eller ändrades väsentligt från det som de ursprungligen föreslog. Slutligen blev resultatet från den här fasen de projekt som gick vidare till omröstningen. Jag använder som ett exempel ett förslag från Hirvensalo – Kaks kertta storområdet där medborgaren önskade en energisänkning till ”Kaks kerttahuset”. Exemplet, *Bild 2*, visar hur ett typiskt exempel av ett förslag såg ut och hur den var formulerad.

Bild 2

Ett exempel på hur ett förslag såg ut

Kakskertatalon energiaremontti

16.05.2020 10:30

Mahdollinen Kakskertatalo on Satava-Kakskerta -alueen asukkaiden oma "kylätalo", jolla on valtava yhteisöllisyyttä vahvistava voima. Sen säilymisellä alueen yhteisöjen käytössä on erittäin merkittävä vaikutus ihmisten hyvinvointiin saarilla. Alla tehty ehdotus alentaa talon ylläpitokustannuksia ja mahdollistaa toiminnan jatkumisen harrastus-, kokoontumis- ja perhejuhlien pitopaikkana saarelaisten hyväksi.

Kakskertatalon energiatalouden kehittämiseksi Kakskertaseura esittää asukasbudjetista varattavaksi varat talon lämmitysjärjestelmän muuttamiseksi maalämmöllä toimivaksi. Tämä tarkoittaa luopumista öljyn käytöstä. Muutos kohdistuu kaupungin omaan kiinteistöön, alentaa sen hiilidioksidipäästöjä ja tukee siten kaupungin päätöstä olla hiilineutraali vuonna 2029, kun Turku täyttää 800 vuotta. Tämä tavoite ja kaupungin jo toteuttamat toimenpiteet nostivat Turun maailman kaupunkien joukossa ylimpään A-luokkaan ilmastokaupunkina.

Kakskertaseuran hankkiman konsulttiselityksen mukaan maalämpöratkaisu vähentäisi CO₂-päästöjä 10500 kg vuodessa.

I Bild 3 kan vi se det färdiga projektförslaget efter utvecklingsfasen. Bilden visar även den modell som alla förslag som utvecklades följde. Bilden visar således hur de typiska projektförslagen såg ut. Skillnaderna mellan det egentliga och det slutliga projektförslaget kan hittas under rubrikerna "Sammanfattning av planen" (Suunnitelman tiivistelmä) och "Målsättningen" (Tavoitteet). I exemplet följer projektplanen nästan ett i ett det som förslaget lyfte fram.

I fallen där förslag slogs ihop handlade det utan undantag om att slå ihop nästan identiska förslag. Som ett bra förslag på det här kan tas från Hirvensalo – Kakskerta storområdet där det kom sammanlagt sex förslag som önskade att bygga motionstrappor i Hirvensalo slalombacke. Alla dessa förslag slogs ihop för att skapa ett enhetligt projektförslag. Slutliga förslaget tog ett ytterst enkelt format, där sammanfattningen kristalliserades till "motionstrappor skall byggas i Hirvensalo slalombacke" med motiveringen "det ökar lokalbefolkningens samhörighet och förebygger ett hälsosamt och välmående liv via näraliggande motion möjligheter". Det slutliga resultatet således simplificerade alla de motiveringar varför motionstrappor skulle vara viktiga för området, till ett kort och precist förslag. I slutet av projektförslaget fanns alla de förslag listade som hade blivit sammanslagna, med länkar till de ursprungliga förslagen.

Bild 3

Ett exempel på hur förslaget formulerades efter utvecklingen

Kakskertatalon energiaremontti

Valittu Suunnitelman tiivistelmä

Kakskertatalo on Satava-Kakskerta -alueen asukkaiden oma "kylätalo". Tehty ehdotus alentaa talon ylläpitokustannuksia ja mahdollistaa toiminnan jatkumisen harrastus-, kokoontumis- ja perhejuhlien pitopaikkana saarelaisten hyväksi.

Suuralue/Tarkka sijainti

Hirvensalo-Kakskerta, Vapparintie 118, 20960 Turku

Kohderyhmä

Entisen Kakskerran kunnan alue; Kakskerta, Satava, Kulho ja n. 20 muuta ympäröivää saarta.

Tavoitteet

Kakskertatalon lämmityskustannusten alentaminen, jotta taloa voidaan käyttää edelleen saarten asukkaiden ja yhteisöjen tarpeisiin. Kakskertatalo on saarten ainoa tarkoitukseen soveltuva kokoontumispaikka. Merkittävä lisätavoite on uusiutuvan energian käyttö tukemaan kaupungin tavoitetta hiilineutraaliudesta vuoteen 2029 mennessä, jolloin Turku täyttää 800 vuotta.

Toimenpiteet

Maalämpöpumpun asentaminen talolle. Edellyttää n. 200 m syvän porakaivon tekemistä riittävän lämpöenergian saamiseksi.

Toteutukseen osallistuvat yhteisöt ja ihmiset

Turun kaupungin ohjauksessa, pääosallisina Kakskertatalon nykyiset vuokralaiset Kakskertaseura ry ja Partiolippukunta Kakskerran Kaksoispiste ry. Käytännön toimijana näiden yhteinen talotoimikunta, jossa puheenjohtajana Seppo Muurinen ja Jarkko Koskinen Kakskertaseurasta sekä talon isännöitsijänä toimiva Outi Kauppi ja Jani Eteläkoski partiolippukunnasta.

Det fanns också fall där man istället för att slå ihop lika idéer från olika medborgare splittrade upp ett förslag som innehöll flera idéer av en medborgare. Ett typiskt exempel:

”En skatepark och en pulkabacke till Övre-S:t Marie och Moisio området för barn och unga”

Det här förslaget, i sin enkelhet, splittrades till två separata projekt; en för att skapa en skatepark och andra för att skapa en pulkabacke. I de här fallen antar jag att diskussionen mellan medborgaren och tjänstemännen har närmast handlat om att informera medborgaren om att det ursprungliga förslaget innehöll två skilda projekt, vilka måste separeras och presenteras enskilt inför omröstningen. Det är också fördelaktigt att göra så på grund av budgeten. Oftast handlade sådana här förslag om att alla idéer tillsammans överskred budgeten utan tvekan, medan något av de enskilda förslagen ändå hade en möjlighet att förverkligas.

Utöver de förslag som antingen splittrades upp eller slogs ihop, fanns det även sådana som krävde en mer avancerad diskussion mellan medborgaren och tjänstemännen. Sådana var oftast förslagen som hade varit ytterst ambitiösa eller väldigt omfattande till en början, men innehöll ändå en idé som kunde genomföras. Ett bra exempel på ett sådan förslag var:

”Toaletter borde ordnas i varje lekpark till förfogandet av användarna”

Idén godkändes vidare till utvecklingsfasen, men den fick en kommentar där tjänstemannen påpekade att bygga en allmäntoalett till en stadspark kostar nästan hela budgeten för ett storområde, vilket betyder att alla parker inte kan få en allmäntoalett. Efter utvecklingsfasen hade idén reducerats till att handla om en parktoalett i en specifik park:

*”En allmän-wc byggs i närheten av Kirveenpuisto lekpark.
Förverkligandet är begränsat till en toalett på grund av kostnaderna.”*

Som vi kan se, utvecklades idén från att ha önskat något allmänt och genomgående till hela staden, till att slutligen handla om ett specifikt och enskilt projektförslag. Utvecklingen framskred således enligt kriterierna för projektet. I det här fallet förekom det onekligen en dialog mellan tjänstemännen och medborgaren, där det diskuterades allmänt om att ”toaletter till varje park” inte är på något sätt möjligt inom de givna budgetramarna. Däremot kom diskussionen fram med vart medborgaren önskade en allmäntoalett allra mest, och där med kunde de utveckla den specifika slutliga projektförslaget. Det som är märkvärdigt är att tjänstemännen ändå valde att anmärka att den ursprungliga idén inte kunde förverkligas till fullo på grund av kostnaderna.

Under utvecklingsfasen hade ingen utomstående, sådan person som inte förslagit något, möjlighet att påverka diskussionerna som pågick. Det vill säga under den här fasen fanns det ingen möjlighet för kommentering eller annan form av allmän kommunikation kring de olika förslagen och diskussionsämnen.

5.2.3. Omröstningsfasen

Efter utvecklingsfasen flyttades projektet till omröstningsfasen där alla resultaten presenterades som en lista av förslag på webbplatsen. Förslagen var ordnade under de enskilda storumråden och hade ett pris på hur mycket de skulle kosta om de blev valda. Priset hade räknats ut av stadens tjänstemän och var därmed utanför medborgarnas makt att påverka. Varje förslag hade dessutom en egen webbsida där förslaget presenterades i större detalj (se *Bild 3*). Som jag tidigare konstaterat fanns det i varje projektförslag även länkar till den eller de ursprungliga förslagsidéerna som var kopplade till projektet.

Under den här fasen fick medborgarna återigen kommentera de olika förslagen. Tanken var att ge alla chansen att ännu en gång påverka omröstningen genom stödjande kommentarer eller vidare marknadsföring och motivering till varför precis den egna idén var den bästa att rösta på. Det resulterade i att under omröstningsfasen skrevs det sammanlagt 125 kommentarer till de olika projektförslagen.

Tabell 10 visar hur kommentarerna fördelades mellan projektförslagen. Av alla de 227 förslagen som var med i omröstningsfasen, fick endast 69 förslag kommentarer. Endast tretton av de kommenterade förslagen fick tre eller mera kommentarer. De två mest kommenterade förslagen var ”*Kakskertahusets energiremont*” med åtta kommentarer, respektive ”*Vi grundar ett By-hus [Kylätalo] till S:t Marie*” med sju kommentarer. De flesta av alla kommentarerna var stödjande utrop, som till exempel ”Bra idé!”, ”Det här stöder jag!” eller ”Vi behöver precis det här på vårt område!”. Således någon utvecklad diskussion kunde jag inte hitta. Det var ytterst sällsynt att medborgarna ens svarade till varandra i kommentarerna.

I en noggrannare analys av de tretton mest kommenterade projektförslagen kunde jag se att det även här fanns flest kommentarer som endast stödde förslagen, men i vissa fall gick kommenteringen lite längre än så.

I projektförslaget ”*Kakskertahusets energiremont*” diskuterades främst hur viktigt själva huset var för alla som bodde på området och hur bra det skulle vara för både klimatet och lokalbefolkningen att huset fick ett nytt värmesystem. Medborgarna diskuterade således i samstämmighet om hur viktig och betydelsefull plats Kakskertahuset är, istället för att endast kommentera själva projektförslaget. I både Nummisbacken – Hallis och i Skansen – Uttamo storumråden väckte ett förslag en annan sorts gemenskap hos medborgarna. I första fallet handlade om en Pump Track-bana där medborgarna enades om att den skall byggas ordentligt direkt. Med andra ord kunde kommentarerna tolkas som

Tabell 10

Hur kommentarerna fördelades i omröstningsfasen

Omröstningsfasens kommentarer	Antal Förslag	Antal Kommentarer	Antal förslag som fick kommentarer
Hirvensalo - Kaksकर्ता	22	22	9
Västra Centrum	19	3	3
S:t Marie - Patis	74	24	13
Nummisbacken - Halinen	33	24	14
Pansio - Jyrkkälä	16	9	5
Runosbacken - Raunistula	15	8	7
Skanssi - Uittamo	29	24	13
Kråkkärret - Laustis	19	11	5
Sammanlagt	227	125	69

både misstänksamma till att projektet inte skulle bli grundligt gjord från början, men samtidigt hoppfulla att de blir hörda och att projektet blir gjort bra från början. I det andra förslaget, där ett utegym skulle byggas till Uittamo trakten, tog området seniorer en aktivroll med att kommentera hur viktigt det var att få möjligheten för muskelträning i sitt närområde. Kommenteringen blev främst en vädjan till de andra för att de skall inse att det här förslaget är viktigt åt den lokala seniorbefolkningen.

Några av projektförslagen väckte en samhällsdiskussion. Speciellt i Kråkkärret – Laustis storområdet där ett förslag önskade att mer information om hjälp till rusmedelmissbruk och mentalhälsa skulle tilldelas åt medborgare med invandrarbakgrund. I kommentarerna diskuterades hur det skulle förebygga en långvarig stabilitet hos invånarna, vilket i sin tur skulle medverka till att göra Kråkkärret – Laustis området mindre oroligt. I Pansio – Jyrkkälä storområdet var medborgarna också oroliga för främst vandalism. I kommentarerna för ett förslag där det önskades nya parkbänkar vid en hundpark påpekades det att på stället, som förslaget pekade ut, hade det funnits parkbänkar tidigare, men de hade blivit vandaliserade flera gånger och därför tagits bort. I kommentarerna presenterades det till och med en lösning till vandalismen; staden kunde möjligtvis bygga parkbänkarna av sten eller järn, så att de skulle bli närmast omöjliga att förstöra.

Slutligen fanns det ännu en diskussion som avvek sig markant de andra. I kommentarkedjan diskuterades stadens kostnadsberäkning till förslaget i fråga, det vill säga priset som stod vid förslaget i omröstningen. Förslaget handlade om att bygga en frisbeegolf-bana i Nummisbacken – Halis storområdet:

Medborgare 1: *”Det här borde definitivt förverkligas. Mera, med allmäntrafik tillgängliga, möjligheter åt entusiaster för att kunna delta i sporten. 100 000 € som budget kan till och med vara i överkant.”*

Medborgare 2 svarar: *”Kan hända att det är väldigt i överkant, beroende förstås på vad det är som önskas skapas. T.ex. på DiscgolfPark-hemsidan skrivs det: ”En av de mest väsentliga förmånerna med att skapa en DiscGolfPark är hur förmånlig den är. Helhetskostnaderna för en DiscGolfPark är en bråkdel av traditionella motioneringsplatser. Till exempel en medelmåttig 9-håls golfbana kostar under 10 000 euro.”*

Det känns som om en diskussion om kostnaderna inte har genomförts i utvecklingsfasen. Om medborgarna kan hitta själv information om att en bana kan göras med kring 10 000 € och staden värderar bygget till att kosta 100 000€, måste det finnas någon informations-svacka. I en öppen diskussion skulle de här sakerna kommit säkerligen fram och blivit åtminstone argumenterade från båda sidorna. Nu verkar det som att staden har gjort kostnadsberäkningen efter utvecklingsfasen, utan att medborgaren har kunnat påverka den med sin åsikt. Det vill säga planen har beräknat in kostnader som medborgarna har ingen kunskap av.

Slutligen efter att omröstningen hade genomförts och resultaten kom in, hade medborgarna ännu möjligheten att skriva kommentarer under varje valda projekt. Trots att möjligheten fanns, använde ingen den. Det vill säga under resultatfasen kom det inga kommentarer på webbplatsen. Det verkade som att alla involverade efter omröstningsfasen konstaterat att det inget mer fanns att göra.

5.3. Hur tjänstemännen upplevde Asukasbudjetti 2020

I det här kapitlet går jag igenom de svar jag fick i mina specialistintervjuer och analyserar dem likadant som jag gjorde med webbplatsen. Mina ursprungliga intervjufrågor var uppdelade i fyra stora block som alla representerade en synvinkel i frågan om hur deltagande budgeteringen upplevdes. I min analys kommer jag att uppdelade svaren i de tre bekanta kategorierna, det vill säga *”Hur lyckades Asukasbudjetti 2020 som ett deltagande budgeterings projekt generellt?”*, *”På vilket sätt upplevde tjänstemännen deltagandet i projektet?”* och *”Hur upplevde tjänstemännen att kommunikationen*

lyckades i projektet?”. Min analys kommer att ge ett perspektiv på projektet från tjänstemännens synvinkel. Speciellt beskriver den hur de upplevde sin egen och medborgarnas deltagande i ett beslutsfattande som avviker från de mer traditionella offentliga beslutsfattandena. Den här synvinkeln kan sedan jämföras med analysen av webbplatsen. På grund av att jag gjorde endast några intervjuer, kommer jag att analysera svaren på ett generellt sätt för att säkra anonymiteten av de intervjuade.

Den första deltagande budgeteringen i Åbo hade från början en svår start. Det kom fram i intervjuerna att idén till projektet ursprungligen presenterades till stadskansliet av två olika aktörer i två olika skeden. Det första förslaget kom som ett politiskt initiativ från stadsfullmäktigeledamöterna, och det andra kom från Åbo stads utvecklingsinitiativ, det vill säga från de projektledare som slutligen ledde hela projektet. Projektledarna som presenterade idén till stadskansliet var inte medvetna om det politiska initiativet som gjorts tidigare. Det här skapade direkt en konflikt i hur projektet skulle genomföras. I projektledarnas förslag skulle deltagande budgeteringen ha först prövas som ett litet och kontrollerat program, till exempel som ett beslut över 100 000 € i en stadsdel. Men i det politiska initiativet önskades att projektet direkt körs igenom i sin helhet. Åbo stad beslöt slutligen i enlighet med det politiska initiativet att deltagande budgeteringen i Åbo ordnas direkt som ett stort projekt, med en miljon euro som budget. Projektledarna hade således efter det inte något annat alternativ än att försöka förverkliga projektet så gott det gick.

Samtidigt med omfattningen bestämdes också tidtabellen. Som tidigare nämnts blev tidsramen väldigt knapp. För att få igång och genomföra ett sådant här projekt, i den bestämda omfattningen, på två och en halv månaders förberedande tid samt sex månader av egentlig projekttid var minst sagt ambitiöst. Dessutom ledde de förändrade omständigheterna på grund av Covid-19 till att genomförandet blev även mer utmanande. På grund av dem nådde inte bland annat de olika elektroniska lösningarna och främst projektets webbplats den potential de kunde ha haft under projektets gång. Orsaken låg helt enkelt i den takt som besluten och förverkligandet behövde göras. Dessutom visade det sig att samarbetet mellan tjänstemännen och webbplatsenskodare inte fungerade optimalt.

Tidspressen ledde också till att bland annat informationsfördelningen till både medborgarna och tjänstemännen i de olika stads-sektorerna blev ytterst minimal. I praktiken betydde det att tjänstemännen behövde göra stora justeringar och ändringar till planerna under projektets gång. Till exempel var de flesta av tjänstemännen beredda på att projektet skulle inkludera olika forum i bostadsområdena, det vill säga live möten där de kunde ha presenterat sina tankar och förväntningar i en öppen diskussion med intresserade medborgare.

”...vi var ganska nervösa om hur det skall gå till i något skede, när alla närkontakter med medborgarna föll bort ...att å ena sidan hittar den generationen av medborgare, som är vana vid och regelbundet på internet, oss alls... å andra sidan kommer de aktiva äldre medborgarna, trots att manövrerandet på webben inte är deras starkaste sida, att hitta oss heller...”

På grund av att de föll bort, orsakade det att tjänstemännen bland annat behövde hitta nya sätt att få online kontakt med medborgarna. Det betydde allt från att förmedla information till att ordna utvecklingsdiskussioner, samt marknadsföringen av hela projektet. Det ledde också till andra mer dolda problem. När projektet flyttades till online lösningar, visade det sig att de nya verksamhetsmodellerna ställde nya krav. Största delen av kommunikationen mellan tjänstemännen sker redan nu via e-post. På grund av att det inte fanns några alternativa metoder för kommunikation inom projektet, ledde det till att antalet e-post som skrevs i vanliga fall mellan tjänstemännen ökade. Det ökade antalet e-post ledde i sin tur till att det blev svårt för avsändaren att avgöra om den skickade e-posten gick fram till mottagaren och om den blev noterad av hen. I all enkelhet ökade e-post skickandet till en sådan nivå, att den normala arbetsmängden med den tillagda projekthanteringen, blev både ytterst svår att hantera och krånglig att lösa med de tillgängliga verktygen. Utan sådana här problem spekulerade tjänstemännen kunde det ha funnits ännu mer deltagande och kommunikation i projektet. Trots att det här gjorde genomförandet av projektet ytters utmanande, upplevde tjänstemännen ändå att de hittade lösningar till de flesta av problemen. Problemlösningen gav vidare nya insikter om existerande gamla vanor och hur vissa saker kunde göras bättre på ett annat sätt.

”...vi skötte kommunikationen primärt via e-post, och på grund av att e-post skickandet är redan ganska livligt [mellan tjänstemännen] ... så blev det i vissa fall oklart om informationen faktiskt kom fram till rätt plats. Vi kunde ha ett förslag som först kom till oss, men vi skickade den vidare till nästa stads-sektor på grund av att förslaget inte hörde till vårt ansvarsområde... den nästa stads-sektorn kunde sedan skicka förslaget ännu vidare om de ansåg samma som vi... att visst var det på riktigt ganska utmanande att få förslagen till rätt myndighet... men också

intressant... [projektet och de olika förslagen] öppnade en helt ny värld åt oss...”

Det var inte endast kommunikationsmetoderna som skapade problem mellan tjänstemännen. Även om en del av tjänstemännen upplevde att de kunde kringgå och utmana sina gamla vanor under projektets lopp, var det precis de gamla vanorna som slutligen skapade de största problemen hos de flesta tjänstemännen. Deltagande budgetering bröt det normala beslutsfattandet och de gamla verksamhetsmodellerna med sin tidsram och direkt bindande beslut. Förslagen som kom från medborgarna måste skötas direkt och utvecklas vidare på ett meningsfullt sätt. Samtidigt måste de valda förslagen genomföras utan några extra röstnings- eller behandlingsmöten inom stads-sektorns eget beslutsfattande.

Normalt har Åbo, utanför deltagande budgeteringen, en öppen responskanal där medborgarna kan föreslå förbättringar till staden. Den är således den vanliga åsiktssamlade kanalen som tjänstemännen var vana vid. I den kunde medborgarna skicka sina förslag med e-post eller genom ett samtal direkt till stadens kundservice. Efter det hanteras förslaget enligt det normala administrativa beslutsfattandet och tidsram. Det kan betyda att det tar flera år för ett förslag att gå igenom den här vägen.

Det var precis skillnaden mellan den nya deltagande budgeterings-modellen och det gamla behandlingssättet som orsakade protester hos vissa tjänstemän. I intervjuerna syntes det mest som en frustration hos de som ordande deltagande budgeteringen:

”...det är nog spännande med Åbos sätt... att när staden har en 800 år gammal historia, så syns det och känns det... det som förr planerades och föreslogs av en tjänsteman och som beslöts av en styrelse, ändrades nu till att en medborgare föreslog och resten av åboborna bestämde... det ansågs som en enorm förändring i offentliga förvaltningen...”

Det fanns även skepticism bland tjänstemännen angående deltagande budgeteringen generellt. På grund av att vissa tjänstemän upplevde att deltagandet i samhället utvecklas konstant och att deltagande budgetering är endast ett sätt att involvera medborgarna i stadens beslutsfattning, kan den

inte direkt ses som någon bestående lösning. Det som konstaterades var att samhällsdeltagande borde redan generellt anses som:

”...ett grundvärde i samhället. Medborgarnas delaktighet i stadens beslutsfattande borde inte behöva vara bakom extra projekt eller andra krångligheter, utan delaktigheten borde vara redan inbakat i alla samhällsnivåer och beslutsfattanden...”

Slutligen krävdes det en specifik föreläsning om deltagande budgetering och hur den har utvecklats internationellt, för att Åbo stads egna tjänstemän slutligen förstod att projektet inte handlade om något som hittats på internt för att endast försvåra deras arbete. Intressant nog, så kom det även här fram att den roll som tjänstemännen ställdes i, för att bryta det normaliserade beslutsfattandet, ansågs ändå välkommen och uppfriskande. Det kan således konstateras, och vilket kom tydligt fram i intervjuerna, att trots att deltagande budgetering upplevdes som något konstigt och i vissa fall till och med som en börda, hämtade det med sig ändå önskvärd utveckling mot öppnare och friare dialog mellan tjänstemännen och medborgarna. Medborgarnas introduktion till beslutsfattandet upplevdes således generellt som en positiv sak.

När medborgarnas förslag samlades in i projektets första fas, blev tjänstemännen positivt överraskade av hur hög kvalitet de flesta av förslagen var. Dessutom förväntade sig tjänstemännen att många av förslagen skulle handla om de så kallade normala förslagen, som till exempel ”mera parkbänkar!” eller ”vi behöver soptunnor i våra parker!”. Men det visade sig att medborgarna ställde mycket mer varierande och nya förslag än de vanliga infrastrukturella förslagen, vilka kommer oberoende till stadens responskanal. Det här var något som tjänstemännen upplevde som positivt överraskande i Asukasbudgeten 2020. Medborgarna ansågs dessutom hämta mervärde till beslutsfattandet och inneha en unik lokalkunskap som hjälpte planerarna att hitta nya synvinklar på stadsplanerandet.

Ett bra exempel på en sådan idé, som nämndes i intervjuerna, var att skaffa skolgångsbiträden till Pansios ME-hus för att hjälpa barn och unga. En annan överraskning bland förslagen var antalet sportrelaterade förslag, och speciellt motionstrappor. I intervjuerna spekulerade tjänstemännen att orsaken till det måste ha att göra med de omständigheter som gällde när deltagande budgeteringen genomfördes. På grund av omfattande karantänåtgärder var det helt logiskt att medborgarna sökte sig till uteaktiviteter.

”...och covid betonade dessutom hur viktigt det är för människor att röra sig utomhus och hur viktig naturen är, och som vi kunde läsa från alla medier, var det ett överlevnadssätt [åt många] då samhället var i mer eller mindre lockdown...”

Föreningar och andra, speciellt inom kulturbranschen fungerande aktörer, hade också hittat Asukasbudgeten 2020 och föreslog aktivt. Det var i och för sig inte någon större överraskning för tjänstemännen, på grund av att samma aktörer även tidigare deltagit aktivt i stadens olika projekt. Förslagen som föreningarna ställde var oftast färdigt uttänkta och genomförbara idéer med en välskriven plan. De behövde således egentligen ingen vidare diskussion eller utveckling, utan kunde flyttas till omröstningsfasen mer eller mindre som sådana. Vissa av medborgarnas förslag var lika tydliga och konkreta. Det ledde till en sorts nackdel i deltagande budgeteringen, för att vissa av stadssektorernas tjänstemän kunde självmant anse att förslaget var så tydligt och klart i sin presentation, att ett möte var onödigt. Det ledde till att betydelsen av utvecklingsfasen blev åsidosatt, på grund av att medborgaren som ställt förslaget blev aldrig kontaktad.

Utöver de väl uttänkta och färdigt genomförbara förslagen, fanns det också mycket sådana förslag som behövde mer arbete och hjälp för att komma till omröstningsfasen. Det som visade sig vara speciellt utmanande åt tjänstemännen, var de förslag som involverade flera olika stads-sektorer i beslutsfattningen. I och för sig kom det fram i intervjuerna att sådana här förslag var förväntade på grund av att tjänstemännen visste att medborgarna inte fått tillräckligt med information om hurdana förslagen skulle vara. Orsaken till att det var så, spekulerades vara att inga live-möten mellan tjänstemännen och medborgarna kunde ordnas innan förslagsinsamlingen. Under live-möten upplevde tjänstemännen att de skulle ha kunnat agera mycket bättre i att hämta fram informationen som var nödvändig för att skriva ett förslag. Men alltid handlade det inte om hur medborgaren hade presenterat sitt förslag, utan i vissa fall blev utmaningen mellan tjänstemännen själva. Ett bra exempel på det var de nämnda motionstrapporna.

I förslagen som överskred flera stads-sektors ansvarsområden, tog tjänstemännen i en av de i fråga varande stads-sektorerna det huvudsakliga ansvaret för utvecklandet av idén, medan de andra stads-sektorerna stödde dem med sin expertkunskap. Det ledde till att tjänstemännen hamnade aktivt diskutera och konsultera sinsemellan, vilket visade sig vara tidvis utmanande på grund av att verksamhetsmodellerna i de olika stads-sektorerna var olika. De här förslagen visade att

tjänstemännen var oftast i en lika ny situation som medborgarna. Det tvingade alla deltagande parter, medborgare och tjänstemän tillika, att under projektets lopp hitta sina roller. I intervjuerna konstaterades att det här upplevdes som utmanande till en början, men det var något som alla blev bra på till slut.

Under utvecklingsfasen förde tjänstemännen kring 200 olika utvecklingsdiskussioner kring de olika förslagen. Det fanns en stor variation på hur de slutligen lyckades. Dialogen mellan de olika deltagarna ansågs generellt som lyckat och berikande och i flesta fallen välkommet i de vanliga byråkratiska diskurserna, trots att i vissa fall framkom det att kommunikationen mellan de olika tjänstemännen i de olika stads-sektorerna inte alltid förstod varandra. Till exempel tjänstemän med en ingenjörsutbildning kunde ha svårt att förstå vad en tjänsteman med socialvetenskaplig utbildning menade i diskussionen. Främst handlade det om betydelsen av specifika termer.

”...till exempel i planeringen av något evenemang eller motsvarande... så ordet planerande betydde i byggprocesserna något mycket större... så vi måste utreda där i början att en ”preliminär plan” betyder endast att vi går lite igenom olika idéer och skriver en kort plan, istället för en genomgående utredning...”

”...de upplevde att ordet plan betydde en 17 sidor lång rapport om saken... men vad jag menade var att vi skriver några rader på papper om hur förslaget kommer att se ut slutligen...”

Det syntes också i en speciell och intressant detalj i hur tjänstemännen skrev de slutliga utvecklingsplanerna. Enligt intervjuerna kom det tydligt fram att ett etablerat byråkratiskt tjänstemanna-språk kunde vara en nackdel då en plan måste skrivas i en fri och tydlig form så att alla deltagarna kunde både förstå och göra val mellan de olika utvecklingsplanerna i omröstningsfasen.

När det gällde deltagandet i Asukasbudgeten 2020 som en helhet upplevde tjänstemännen att det lyckades något så bra. Det som upplevdes svårt var hur de kunde nå de olika befolkningsgrupperna de önskade att skulle delta. Det påpekades att speciellt de unga blev utanför projektet. Enligt intervjuerna upplevde tjänstemännen att de skulle ha återigen kunnat nå bättre de unga och fått dem aktiverade om inte pandemin skulle ha ändrat på planerna. Enligt tjänstemännen skulle möten och

samlingar i ungdomsgårdar samt skolor ha hjälpt en hel del. Likaså påverkade de ändrade planerna även de äldre deltagarna, speciellt de som förlitade sig på pappers media, och blev därmed utanför de online lösningarna som projektet genomfördes med.

Däremot när projektet kom till utvecklingsfasen upplevde tjänstemännen att det var väldigt bra att medborgarna själv fick välja hur de deltog i projektet. I praktiken betydde det främst hur de blev kontaktade för utvecklingsmötet. Det här ledde till en lägre tröskel för fortsatt deltagande, för att medborgaren inte tvingades att använda till exempel datorprogram som hen inte var van vid. Medborgaren kunde således delta också via mer traditionella kontaktformer, som till exempel telefonsamtal.

När det kom till distansmöten, upplevdes det att nackdelen var den stora skillnaden i att förmedla information mellan live- och virtuella möten. Det vill säga en del av det som tjänstemännen önskade förmedla åt medborgarna var inte lika lätt virtuellt, som det skulle ha varit i livemöten. Likaså kunde medborgarna inte heller komma lika lätt fram med sina idéer i de virtuella omständigheterna. Det här ledde till att vissa idéer och tankar möjligtvis blev osagda eller förlorade på grund av nya formatet.

”...när människorna inte träffas i riktiga livet, så får man inte heller ett liknande bemötande och kontakt till varandra som man skulle få om man träffades”

Eller mer konkret kom det fram i en annan kommentar:

”...vanligtvis för specialisterna talan i de här situationerna och medborgarna kan komma med sina idéer, och frågorna diskuteras tillsammans... samtidigt kan specialisterna reagera direkt och berätta genast om vissa idéer är möjliga eller inte... de gäller speciellt bakgrundsinformationen, som i andra fall kanske faller bort, som till exempel om staden skall bygga en parkbänk så behöver den en soptunna i närheten... saker en kan veta endast om en har jobbat med liknande saker ...det är precis den här kunskapen som föll bort när vi kunde inte träffa varandra... att vi kunde inte hjälpa medborgarna med de här helhetsbilderna redan från början...”

Slutligen ansåg tjänstemännen ändå att deltagande budgeteringen var ett effektivt och snabbt sätt att påverka i stadsplaneringen, samt att den passade in i Åbo stads andra verksamhetsmodeller trots allt. Själva projektet gav många nya insikter till utveckling av gamla verksamhetsmodeller. Tjänstemännen insåg också att problemen med deltagande budgeteringen uppstod på grund av att det var för första gången som något sådant här genomfördes i Åbo, och de ansågs som något som lätt kan åtgärdas och göras på ett annat sätt när världen normaliseras efter pandemin.

Det kan också konstateras att det generellt fanns ett genuint intresse hos både medborgarna och tjänstemännen till deltagandet och kommunikationen i de olika faserna. I utvecklingssituationerna ansåg många av tjänstemännen att de var jämlika med medborgarna. De konstaterade att både kommunikationen och samarbetet framskred genom projektet naturligt och bra. Utbytet av idéer och förslag ansågs som en berikande process trots att den var utmanande tidvis. Det var dessutom i de flesta fallen de förändrade omständigheterna som skapade fler problem i kommunikationen, än själva bemötandet av medborgarna.

Utöver allt det som konstaterats tidigare måste det ännu understrykas hur starkt Covid-19 pandemin påverkade genomförandet av ett projekt som redan kämpade med en knapp tidsram. De involverade behövde således lära sig vad de olika faserna krävde och problemlösa samtidigt som projektet framskred. Det här betydde att tjänstemännen måste samtidigt både arbeta enligt nya verksamhetsmodeller och utveckla webbplatsen för projektet i de olika faserna. Speciellt med det senare uppstod stora problem på grund av tidsbrist och kommunikationssvårigheter mellan tjänstemännen. Detta tärde i sin tur på hela projektets trovärdighet. Efteråt kunde enligt intervjuerna konstateras att det skulle ha varit en bra sak att provköra idén av deltagande budgetering först i en mindre skala. Nu lämnade projektet en känsla av att:

”...projektet var för stort för oss, och därför tycker jag att vi inte fick allt ut av den som vi skulle ha kunnat få, om vi skulle ha fått öva först på det.”

6. Diskussion och resultat

I diskussionskapitlet kommer jag att jämföra mina resultat från analysen med den teoretiska bakgrunden jag har lagt upp tidigare. Jag diskuterar således projektet som helhet och söker svar, samt

ser hur den förhöll sig, till mina forskningsfrågor med hjälp av jämförelsen. Diskussionen kommer att ge en helhetsuppfattning om hela Asukasbudgetti 2020 och om hur den lyckades.

Min huvudsakliga forskningsfråga sökte svar till på vilket sätt deltagande budgetering aktiverar medborgarna till samhällsdeltagande och hur deltagande budgetering kan ändra uppfattningen om samhällsdeltagande. Jag ställde dessutom fyra specificerande frågor som gäller specifikt Åbos fall. För det första analyserade jag hur Åbo klarade sig i genomförandet av deltagande budgeteringen trots den globala pandemin. För det andra frågade jag om medborgarna och tjänstemännen kommunicerade på ett jämlikt plan i deltagande budgeteringen. Speciellt intressant blev det att analysera hur de kommunicerade när pandemin uteslöt livemöten. I den tredje frågan sökte jag svar till om det uppstod en diskussion mellan deltagarna för att hitta de bästa gemensamma lösningarna, eller förblev förslagen separata förbättringsönskemål till staden? I den fjärde och sista frågan analyserade jag om det förekom tävling mellan de olika förslagen.

Avhandlingens teoretiska bakgrund bestod i fyra synvinklar, som visade hur deltagande budgetering utvecklats från de teoretiska tankeströmmarna. Min avsikt var inte att hitta vilken av teorierna som skulle vara den mest relevanta, eller den bästa eller sämsta för deltagande budgetering, utan främst önskade jag se de olika maktförhållandena som teorierna beskriver och på vilket sätt som de förekommer i beslutsfattandet där tjänstemän och medborgare samarbetar. Att få medborgarna aktiverade till samhällsdeltagande är en av de mest väsentliga uppgifter deltagande budgetering har.

Var och en av de fyra teoretiska synvinklarna utgick från samma grundtanke, det vill säga att samhällsdeltagandet och samhällsdiskursen är något eftersträvansvärt. Att skapa förutsättningar för alla medborgare att kunna delta i beslutsprocesserna borde enligt dem vara en viktig målsättning för varje samhälle. I teorierna ansågs det också att deltagande och kommunikation är grundelement för att uppnå de demokratiska löften av rättvisa, och samtidigt förstärka tilliten mellan staten och medborgaren. Deltagande budgetering stöder sig således på den kommunikativa grundtanken för att förstärka medborgarnas känsla av samhällspåverkan. (Bäcklund et al., 2017; Cabannes, 2015; Ganuza & Francés, 2012; Reese-Schäfer, 1995, 19-20).

Intressant nog kom detta fram även i mina intervjuer, där det konstaterades att samhällsdeltagande redan generellt borde anses som en ”grundrättighet och en självklar sak inom staden”. Således kan vi konstatera att det finns ett intresse att åtminstone sträva till att möjliggöra medborgarnas delaktighet i stadens beslutsfattande inom Åbo stad. I vissa fall påpekades det till och med att i ett idealt fall skulle medborgarnas samhällsdeltagande vara så normaliserat, att vi inte skulle behöva några speciella projekt för att förverkliga det. Men i och för sig om vi påminner oss om vad Foucault sade

om “att fördela makt” och om “att expandera makt”, kan vi inte se att Åbos beslutsfattande ännu skulle sträva till att expandera makten, utan att staden främst fördelar makt åt medborgarna i valda situationer. Trots det kunde det också argumenteras att den alltjämt växande medborgaraktivismen och kraven på mer inkluderande samhällsdeltagande kan ha motiverat kommunen till att initiera den här typen av projekt. Det kunde i sin tur räknas som en strävan till att ”expandera makten”. Medborgarna har uttryckt allt oftare att de önskar bli inkluderade i planeringen av och beslutsfattningen kring sina egna bostadsområden (Bäcklund et al., 2017; Bäcklund & Mäntysalo, 2010; Mashhadi Moghadam & Rafieian, 2019; Rodríguez, 2011).

När jag analyserade hur Åbo stad genomförde sitt projekt av deltagande budgetering generellt, visade det sig att implementeringen av deltagande budgetering som en samhällsaktiverande modell i stadsplaneringen slutligen var problematisk och svår, oberoende av de gällande omständigheterna i världen. Ursprungligen önskade projektledarna att de skulle ha fått provköra hela konceptet i en mindre skala först, innan den skulle ha genomförts på den skalan den nu gjordes. Från provkörningen skulle tjänstemännen ha kunnat dra slutsatser om vilka aspekter som specifikt i Åbos fall torde tas i beaktan.

Orsaken till att staden ändå valde att genomföra projektet direkt i sin helhet hittade jag inte, men beslutet fick slutligen både ris och rosor. Bra med beslutet var att det tvingade stadens tjänstemän i en ny situation där de måste bryta gamla vanor och hitta nya sätt att samarbeta med olika deltagare. Det dåliga var däremot att projektledarna tvingades göra projektet med alltför knapp tidtabell och med ingen förhandskunskap. Det ledde till att tiden för informationsfördelning till både medborgare och tjänstemän i de olika stads-sektorerna blev ytterst minimal. Pandemin som bröt ut och orsakade omfattande karantänprocesser inträffade dessutom mellan mitten av mars och mitten av juni, det vill säga precis då projektet skulle marknadsföras till publiken och tjänstemännen. Man hamnade således lära sig vad de olika faserna krävde och problemlösa samtidigt medan projektet framskred. Det i sin tur tärde på trovärdigheten av hela projektet. Om Åbos deltagande budgetering jämförs med till exempel Belo Horizontes modell, blir den största skillnaden att man i Belo Horizonte lade extra mycket tid på att aktivt sprida information om projektet så att medborgarna redan innan projektets början var medvetna om vad som görs och hur.

Min andra och tredje specificerade forskningsfråga sökte svar på huruvida medborgarna och tjänstemännen kommunicerade på en jämlik plan, samt huruvida det uppstod en diskussion mellan deltagarna för att hitta de bästa gemensamma lösningarna, eller förblev förslagen separata förbättringsönskemål till staden. Båda frågorna kan kopplas ihop med den ideala kommunikationssituationen som Habermas diskuterade, men i den första sökte jag specifikt svar till

om alla deltagarna kunde i en jämställd diskurs komma fram till de bästa resultaten, det vill säga det som Habermas förespråkade som resultat från sin deliberationsteori. I den andra frågan kan även Healeys teori om det kommunikativa planerandet tydas, på grund av att där sökte jag svar till om det framkom sådan information bland förslagen som i andra fall inte skulle ha kommit fram.

När jag analyserade förslagen som ställdes i förslagsfasen och såg hur de utvecklades vidare till färdiga projektförslag till omröstningsfasen, såg jag att i de flesta fallen var förslagen separerade från varandra och uttryckte endast en medborgares önskemål om förbättringar på ett bostadsområde. Det vill säga en deliberation, som Habermas beskrev den, existerade inte mellan medborgarna och tjänstemännen i Asukasbudgeten 2020. Det enda stället där något sådant kunde ha förekommit var under utvecklingsdiskussionerna som genomfördes privat. I sådana fall där jag kunde tyda att det hade funnits flera deltagare med i utvecklingsdiskussionen, och därmed skulle det ha funnits en möjlighet till deliberation, måste jag konstatera att diskussionerna har blivit till endast samtal där idéer som liknande varandra eller var exakt likadana slogs ihop. Det här såg jag utav de projektförslag som kom från utvecklingsdiskussionerna.

När jag däremot analyserade den diskussionen som förekom på webbplatsen när förslagen samlades in, såg jag att det existerade mest stödande kommunikation, vilket förstärkte de idéerna som fick kommentarer, men hade ingen funktion i att utveckla dem vidare. Det betyder att i relation till teorierna kan jag inte se den här typen av kommunikation som någon diskussion där deltagarna skulle söka fram det bästa alternativet i förslagen, utan främst som ett sätt att visa intresse för det specifika förslaget. Således kan det konstateras att det fanns ingen deliberation av idéer i kommentarerna heller.

I online omständigheterna skapades knappast diskussion om förslagen överhuvudtaget. Dessutom visade det sig att den kommunikationen i kommentarerna alltid var en diskussion där endast medborgarna eller representanter för någon förening diskuterade med varandra. Något diskussionsutbyte mellan tjänsteman och medborgare förekom inte på webbplatsen. Tjänstemännens inlägg på webbplatsen förblev således endast bedömningen av förslaget, det vill säga var det ett förslag som kom vidare i projektet eller blev den avböjd. I det senare fallet kommenterade tjänstemännen varför förslaget avböjdes. Den här typen av kommentering från tjänstemännen var envägskommunikation och den kunde inte vidare kommenteras på.

Väsentligen är deltagande budgetering ett projekt starkt kopplat till den offentliga förvaltningen. Det betyder att maktförhållandena inom projektet är klart riktade från topp till botten. Men på grund av att idén med projektet är att aktivera medborgarna till samhällsdeltagande blir dialogen mellan stadens tjänstemän och medborgarna i en nyckelposition. I dialogen försöker deltagarna dessutom

hämta de båda världarna närmare varandra för att kunna upptäcka nya synvinklar och lösningar. I deltagande budgetering eftersträvas öppen samhällsdiskussion via förbättringsförslag, där medborgarna kan påverka via givna kriterier besluten om sitt bostadsområde på ett mer konkret sätt. Den här typen av diskurs kan hjälpa speciellt tjänstemännen att hitta de förbättringsförslagen som i andra fall kunde ha blivit i skuggan av en statisk och byråkratisk process, såsom stadsplanering i värsta fall kan vara (se Healey, 2003). Dialogen öppnar också möjligheten av konflikt, men på grund av att deltagande budgetering är väsentligen en tävling mellan olika åsikter och förslag ger konflikterna endast kraft till själva projektet (Bäcklund et al., 2017; Cabannes, 2015; Ganuza & Francés, 2012; Ahonen & Rask, 2019).

Kriterierna som lades upp för deltagande budgeteringen i Åbo kom i form av två instruktionshäften, en till medborgarna och en till tjänstemännen. Instruktionerna var skapade av Åbo stad och gav därmed den konkreta strukturen till hur den deltagande budgeteringen skulle genomföras. Det här följde ett vanligt från topp till botten ledande, där staden hade all makt att välja vad de godkänner till projektet och vad som blir utanför. Såsom jag tidigare nämnt, förväntades det att tjänstemännen tar en ledarroll i projektet, där de samlar ihop och utvecklar vidare alla förslag tillsammans med medborgarna. I min analys kom det klart fram att både deltagandet och kommunikationen mellan tjänstemännen och medborgarna lyckades i projektet så bra den kunde, med tanke på de gällande omständigheterna. Efter de initiala svårigheterna med justerandet av beslutsfattandet och förståelsen av vad deltagande budgetering innebär, speciellt bland tjänstemännen, fortsatte kommunikationen på ett så att säga förutsägbart sätt. De få problemen som förekom i kommunikationen mellan medborgarna och tjänstemännen handlade i de flesta fallen om vad som räknas som väsentlig information och hur de nya idéerna bemöttes av de olika experterna. Det ledde till att vissa tjänstemän upplevde att medborgarnas insats kanske inte var så väsentlig, jämfört med den etablerade planeringskulturen. Å andra sidan upplevde många av tjänstemännen att de är jämlika med medborgarna samt att kommunikationen och samarbetet med dem framskred naturligt och bra. De mest påtagande problemen ansågs slutligen ha skapats av de förändrade omständigheterna under projektets gång, än via själva bemötandet i kommunikationen.

Däremot verkade det som att de största kommunikativa problemen uppstod mellan tjänstemännen själva. I analysen verkade det som att de största problemen låg i att de olika stads-sektorerna var separerade från varandra på ett sådant sätt att samarbetet var svårt. Problemet sträckte sig till och med till språket där vissa termer uppfattades på helt olika sätt beroende på vilken tjänsteman som tolkade det.

Healeys teori om det kommunikativa planerandet är användbar för en beskrivning av kommunikationen mellan tjänstemännen och medborgarna. Medborgarna ansågs hämta mervärde till beslutsfattandet och inneha en unik lokalkunskap som hjälpte planerarna att hitta nya synvinklar på stadsplanerandet. Såsom hennes teori hävdar, sitter makten ännu starkt hos specialistgrupperna inom planeringen, men nu ställdes det kommunikativa krav på dem. Tjänstemännen måste involvera sig i samhällsdiskussionen utanför deras vanliga planeringskretsar. Här kan vi se att specifikt den dynamiska interaktionen och samarbetet mellan alla deltagarna berikar de slutliga planeringsresultaten, så som Healeys modell hävdade (Healey, 2003).

Om vi däremot ser på den offentliga kommunikationen i projektet från den kritiska synvinkeln som Foucault lyfte fram, kan vi se att kommunikationen fungerade precis enligt de gällande maktstrukturerna i Asukasbudgeten 2020. Det vill säga tjänstemännen och experterna behöll sin position som makthavande i beslutsfattandet. Det som skilde sig från det konventionella beslutsfattandet, var att de förslag som kom från medborgarna måste tas på allvar och utvecklas vidare på ett meningsfullt sätt. Det vill säga, trots vissa protester i början, var de olika stads-sektorerna tvungna att behandla och godkänna de möjliga projektförslagen. Protesterna som kom från tjänstemännen i början gällde deltagande budgeteringens avvikande från den sedvanliga förvaltningen.

Ett problem med att integrera medborgarnas röster i en offentlig planerings- och utvecklingsdiskurs är att det är otydligt vem som ska höras i de specifika frågorna. Intresset för stadsutveckling och planering begränsar sig inte alltid till det specifika planeringsområdets invånare. Å andra sidan är det inte så lätt att komma med i en offentlig diskussion. Det blir lätt så att några individer på ett bostadsområde kan plocka åt sig en roll som företrädare för alla och blir således vad Staffans kallade för ”superaktiva” medborgare (Staffans i Bäcklund et al., 2002; Staffans, 2004). I min analys hittade jag några individer som passade in i den här rollen, men speciellt en som var aktiv i S:t Marie och Patis storområdet. Hen samlade och skrev sammanlagt 25 förslag och agerade aktivt i kommentarsfälten under hela projektets gång. Det kom även fram i intervjuerna att på grund av att livemöten föll bort, misstänkte tjänstemännen att aktiva medborgare möjligtvis har tagit en större roll i att samla in förslag av andra medborgare på egen hand.

Från tjänstemännens synvinkel blir det också utmanande att avgöra medborgarnas rösters ”kvalitet”. Orsaken till det är oftast medborgarnas varierande bakgrund och variationen i hur sakfrågorna representeras i kommunikationen. Medan en högt utbildad, i Finland född medborgare, som bor i en stad med stabila inkomster har det lätt att delta och uttrycka sina åsikter i samhälleliga frågor, har inte en ungdom med invandrarbakgrund, som är lågt utbildad med låga inkomster och bor på landsbygden,

samma utgångsläge och möjlighet att delta i samhällsdiskussionen (Kallio & Häkli i Bäcklund et al., 2017, 219–220). I mina intervjuer kom frågan om ojämlikhet bland medborgarna främst fram som en oro hos tjänstemännen för att kunna nå och garantera deltagandet för alla intresserade medborgare. Frågan var således mer hur de skulle kunna garantera att medborgarna hittar projektet, än hur bra deras röster kommer fram. Den här oron kom speciellt fram när projektet omvandlades så att medborgarna endast kunde delta via webbplatsen. Oron var att projektet blir både osynligt för dom som är väldigt vana vid internet, och otillgänglig för dom som inte använder eller har tillgång till internet. Frågan huruvida dessa farhågor egentligen förverkligades förblev obesvarat i min analys. Tjänstemännen hänvisade ändå till mängden av förslag som de fick och ansåg, att projektet var lyckat enligt deltagarantalet.

Invandrarbakgrund eller ekonomiskt läge hade ingen anmärkningsvärd skillnad då jag analyserade förslagen och kommunikationen på webbplatsen. Utöver det som jag kunde analysera från webbplatsen, förblev den här typen av problematik osynlig. Men av det jag kunde analysera och det som kom fram i intervjuerna, så hade medborgarna hittat Asukasbudgetti 2020 överraskande bra och deltog aktivt oberoende av deras etniska eller socio-ekonomiska bakgrund.

Ett annat problem som kan uppstå i en samhälls- eller planeringsdiskurs är frågan om expertkunskap i frågorna. För att undvika oinformerade och förhastade beslut, är expertkunskap nödvändig. Men expertis innebär också makt. För det första kan experterna välja använda ett vetenskapligt tekniskt språk som gör det svårt för medborgarna att förstå vad det talas om. För det andra kan experterna lyfta fram svåra och komplicerade frågor, som begränsar de mindre insatta deltagarna från att delta i diskussionen helt och hållet. I deltagande budgetering kan det till exempel handla om att ett förslag blir avböjt på grund av orsaker som medborgaren omöjligt kunde ha vetat i förväg (Ganuza & Francés, 2012, 285–286; Ahonen & Rask, 2019, 4).

I min analys blev sådana här situationer rent teoretiska. Det fanns inga bevis på att tjänstemännen skulle ha krånglat till deltagandet på avsikt, eller utav någon form av direkt maktutövande. Tvärtom ställde sig de flesta tjänstemännen positivt till medborgarnas delaktighet. Problemen av den här naturen existerade främst mellan de olika stads-sektorens tjänstemän, där det i några fall krävdes en avancerad förklaring och försäkring om vad det är som egentligen görs i Asukasbudgetti 2020. De byråkratiskt etablerade beteendemönstren, och den etablerade beslutsfattningen, hade svårt att böja sig i så snabb takt till nya innovationer.

Slutligen i min fjärde specifika forskningsfråga närmade jag samhällsdeltagandet från en tävlingsinriktad synvinkel. Jag sökte svar i min analys på huruvida det uppstår tävling mellan de olika

förslagen. Frågan om tävling mellan åsikter och förslag tar modell av den agonistiska teorin och är en viktig del av deltagande budgetering. Tävlning mellan påståenden och argument är alltid involverad i beslutsfattandet och således blir kommunikationen alltid en fråga om vem som argumenterar fram de bästa lösningarna. Det leder till en naturlig tävling mellan argumenten och idéerna (Bäcklund & Mäntysalo, 2010, 342–343; Laclau & Mouffe, 2001, xvii–xviii).

I Asukasbudgeten 2020 önskades att medborgarna till och med skulle föra kampanj för sina idéer och förslag. Några instruktioner till hur de skulle göra det gavs inte, utan det lämnades åt medborgarna att självständigt välja hur de ville marknadsföra sin idé (Åbo Stad, 2020, *Kaupunkilaisen käsikirja - Turun osallistuvaan budjetointiin*). I min analys hittade jag inga större bevis på att några marknadsföringskampanjer skulle ha ordnats, inte i alla fall på webbplatsen. Utgående endast från det som stod på webbplatsen, förblev diskussionen oftast till det redan tidigare nämnda ”Tummen upp”, ”Gillar din idé” eller motsvarande kommentering.

Anmärkningsvärt i den här frågan var att det enda stället på webbplatsen där medborgarna kunde föra någon form av kampanj var kommentarfälten under de specifika förslagen. Om det skulle till exempel ha funnits ett öppet allmänforum på webbplatsen, kunde situationen ha varit en annan, på grund av att då skulle en sann tävling mellan idéerna kunnat uppstå genom öppna diskussionskedjor. Eftersom något sådant inte fanns, förblev den enda tävlingen på webbplatsen den tävling som fördes under omröstningsfasen genom ett traditionellt demokratiskt val. Det vill säga då var de avgörande tävlingselementen endast den grundinformation som gavs åt medborgarna i valet. Den informationen bestod av; ”vad var det som föreslogs?”, ”vart det skulle komma eller i vilket storområde det gällde?” och ”hur mycket kostar det?”.

Om vi jämför medborgarnas deltagande i Asukasbudgeten 2020 till Arnsteins stege, skulle det kunna ses landa mellan ”partnerskap” och ”delegerad makt”. Enligt Arnstein beskriver ”partnerskap” väsentligen det att medborgarna räknas med i en samhällsdiskussion, och främst ett beslutsfattande, som jämlika deltagare (Arnstein, 1969, 216–224). I Asukasbudgeten 2020 kan det här anses ha hänt då det gäller förslagen och utvecklandet av dem. Medborgarna hade dock inget att säga till hur själva projektet genomfördes eller vad som inkluderades till det. Till exempel uteslutandet av Åbo centrumområde från projektet åstadkom en hel del respons till staden, till och med i form av några protestförslag.

I Arnsteins beskrivning av ”delegerad makt” påpekas att makten är fördelat jämlikt mellan tjänstemännen och medborgarna (Arnstein, 1969, 216–224). Det här kan anses ha blivit uppfyllt i Asukasbudgeten 2020, som en summa av två delar. För det första, av vad jag kunde tolka från min

analys, hanterades varje förslag jämställt och rättvist genom hela projektet, men det var tjänstemännen som slutligen, med de kriterier staden lagt upp, beslöt vilka förslag som gick vidare och vilka som måste avböjas. Men för det andra var staden och de olika stads-sektorerna förpliktade av röstningsresultaten att genomföra de valda projekten. Efter valet hade tjänstemännen således inte rätt att överklaga medborgarnas val.

Om vi ännu ser på de enskilda förslagen och vad de kunde visa oss ur en generell och teoretisk synvinkel, såg vi att de förslag som hörde till analyskategorierna *Sport* och *Infrastruktur* var de främsta som stack fram i analysen. I teorierna var det både Cabannes (Cabannes, 2015) och Ahonen och Rask (Ahonen & Rask, 2019) som lyfte fram att socio-ekonomiska problem i olika bostadsområden kunde styra medborgarnas önskan från ”lyxprodukter” till ”infrastrukturellt nödvändiga” önskemål. I min analys av Asukasbudgetti 2020 hittade jag inget som skulle tyda på att någon av de involverade storområden skulle ha varit i ett sämre utgångsläge än något annat. Det syntes i bland annat att endast i ett av de storområden som fick en större budget fanns det mer förslag till infrastrukturella förbättringar än till sportrelaterade förslag.

Om vi jämför det här med det som Anthony Giddens lyfter fram i sin teori om institutionalism (Giddens, 1984), kan vi se att förslagen som hörde till Sport-kategorin definierade bättre den livssituation medborgarna levde i då projektet genomfördes. Det här kom även fram i intervjuerna som spekulativa tolkningar, där tjänstemännen ansåg att de omständigheter som den globala Covid-19 pandemin orsakat, ledde till att medborgarna önskade mer aktivt komma ut till den friska luften, än de skulle i andra fall ha gjort. Förhållandet mellan kontexten, det vill säga den globala pandemin som orsakade en nationsvidd karantän, och de medvetna val som medborgarna gjorde i sina förslag, det vill säga den starka viljan att uppleva frihet istället för att vara instängd i sitt hem, korrelerar bra med det som Alasuutari påpekade var det väsentligaste i att ”lösa gåtan” i kvalitativ forskning (Alasuutari, 1994).

Ett annat problem som framstod i projektet var de olika elektroniska lösningar och främst webbplatsens egenskaper som inte uppnådde det potential de kunde ha nått. Orsaken till det låg i den takt som beslut och förverkligande av funktionerna måste göras. Dessutom visade det sig att samarbetet mellan tjänstemännen och webbplatsens kodare inte fungerade optimalt.

Trots att det fanns oro hos tjänstemännen att Asukasbudgetti 2020 skulle falla i skuggan av pandemin, på grund av att marknadsföringen av projektet blev ytterst minimal, kan det ändå konstateras att medborgarna hittade projektet och deltog relativt aktivt. Dessutom ansågs kvaliteten på förslagen hög och välutänkt. Det kan konstateras generellt att det fanns ett genuint intresse att delta hos

medborgarna och tjänstemännen, trots att tjänstemännen behövde lite mer övertygelse inför projektet. Men efter att de insett vad den deltagande budgeteringen egentligen handlade om försvann de misstankarna som tidigare präglat tjänstemännens uppfattning om projektet i sin helhet. Utbytet av idéer och förslag ansågs som både berikande och utmanande, samt som en positiv utveckling i stadsutvecklingen. Men det kunde ha funnits ännu mer deltagande om omständigheterna skulle ha varit andra.

Oberoende av de problem som Asukasbudgetti 2020 mötte under projektets gång, verkade det ändå till slut att de huvudsakliga målsättningarna av projektet uppfylldes. Således kan vi inte se projektet som misslyckat, utan som en bra start och en lärorik upplevelse för speciellt Åbo stads interna samarbete och uppluckring av uppfattningar om hur medborgardeltagande kan berika beslutsfattandet.

7. Slutsatser och Avslutning

I min magisteravhandling analyserade jag ett projekt om deltagande budgetering som Åbo stad genomförde år 2020. De valda projektförslagen från den deltagande budgeteringen förverkligades under år 2021. I min analys gick jag detaljerat igenom hur deltagandet i projektet lyckades och hur kommunikationen mellan medborgarna och tjänstemännen framskred. Min motivering till att studera ett fall var att ta reda på hur samarbetet och kommunikationen kan lyckas mellan medborgare och tjänstemän. Mitt intresse var att undersöka om samarbetet kan förstärka och öka samhällsdeltagandet generellt och om ett sådant här fall, som Asukasbudgetti 2020 var, kan ändra på de generella uppfattningarna om samhällsdeltagandet överlag.

I min analys strävade jag således till att svara på forskningsfrågan: *”På vilket sätt aktiverar deltagande budgetering medborgarna till samhällsdeltagande och hur ändrar den på uppfattningen om samhällsdeltagande?”*. Jag närmade mig frågan med fyra specificerande frågor som belyste hur Åbo stad klarade sig i projektet, på vilket sätt deltagandet och kommunikationen framkom samt framkom det någon tävling mellan medborgarna.

Den egentliga studien följde ett enkelt linjärt format, det vill säga till en början skapade jag det teoretiska ramverket jag sedan använde mig av i jämförandet av analysresultaten. Mitt teoretiska ramverk bestod av välkända teoretiker som diskuterat tidigare om hur samhällsdeltagandet och

speciellt hur kommunikationen mellan de olika deltagarna skulle ordnas för att få det bästa resultatet fram i diskussionerna. Jag använde mig av Jürgen Habermas och Patsy Healeys teorier för att beskriva en positiv syn på hur vi via kommunikation kan nå mycket bättre resultat i samhällsplaneringen och hur kommunikationen är en central del av att nå samhörighet, jämlikhet och rättvisa i beslutsfattandet. Som en motvikt till den här synen lyfte jag fram Michel Foucaults maktteorier och bland annat Chantal Mouffes teori om den agonistiska demokratin. Båda påpekade att maktförhållandena i samhället kommer alltid att påverka både kommunikationen och beslutsfattandet. Det är således väsentligt att alltid se till att vi vet i vilken kontext vilka beslut görs. Samtidigt hävdades i den agonistiska teorin att samhällsdeltagande och kommunikation är väsentligen en tävling av argument, vilket gör att kompromisslösningar alltid är sämre än överenskommelse om att något specifikt argument är starkare än det andra.

Den egentliga analysen gick ut på att se på mitt valda fall från två olika helheter. I den första helheten analyserade jag enbart deltagandet i projektet och i den andra helheten analyserade jag hur kommunikationen framskred genomgående hela projektet. I båda helheterna gick jag igenom varje processkede som ordnades i Asukasbudgetti 2020 skilt och såg på hur både deltagandet och kommunikationen utvecklades medan projektet framskred. Det här gav mig en klar helhetsbild om hur hela projektet lyckades och hur den mottogs av både tjänstemännen och medborgarna. Jag använde mig av både skrivet material, som kunde hittas från Asukasbudgetti 2020 webbplats, samt intervjumaterial i analysen.

De specificerande forskningsfrågorna, vilka skulle leda oss närmare svaret till den egentliga forskningsfrågan, fungerade bra i analysen. De gav tillräckligt informativa svar för att vi kunde se hur deltagande budgetering fungerade i Åbo och vilka tankar den väckte. Första av frågorna var:

Hur klarade sig Åbo i genomförandet av deltagande budgeteringen trots den globala pandemin?

Från min analys och teoriram kunde jag allmänt säga att trots att implementeringen av deltagande budgetering som ett nytt format i stadsplaneringen i Åbo i början visade sig som problematisk och svår, ledde den ändå slutligen till en positiv upplevelse av att få medborgarna med i beslutsfattande. Deltagande budgeteringen ansågs således som en i stort sett positiv upplevelse, även som ett lyckat projekt, men problemen som projektet mötte lämnade ändå en känsla av misslyckande och lämnade

mycket till förbättring. Speciellt projektets elektroniska lösningar, närmast hemsidan och dess egenskaper, uppnådde inte det potential den kunde ha haft. Från medborgarnas syn blev stadens uppdelning av projektet, specifikt vilka stadsdelar som räknades med i projektet, en av de mest problematiska frågorna. Utöver det upplevdes projektet generellt som positivt genom att få medborgarna mer involverade i stadsbeslutsfattningen.

Det som påverkade allra mest i hela Asukasbudgeten 2020 projektet var den globala pandemin Covid-19. Pandemin ändrade naturen av hela projektet. Bland annat var det på grund av pandemin som deltagande budgeteringen måste ändras från en delvis elektronisk till ett helt och hållet elektroniskt projekt. Det här var en direkt orsak till att webbplatsen för projektet fick problem. Övergången från en version till en annan hade inte helt enkelt tillräckligt med tid för att lyckas bra. Men med tanke på hur allvarlig Covid-19 pandemin var och hur projektet klarade av den situationen, måste det anses att projektet var, trots sina svaga delar, ett otroligt lyckat första försök. Resultaten från det här projektet är dock inte direkt jämförbara med sedvanliga fall där projektet skulle kunna genomföras utan speciella omständigheter.

I den andra och tredje specificerade forskningsfrågan sökte jag svar till både:

Kommunicerade medborgarna och tjänstemännen på en jämlik plan i deltagande budgeteringen, speciellt i online omständigheter?

och

Uppstod det en diskussion mellan deltagarna för att hitta de bästa gemensamma lösningarna, eller förblev förslagen separata förbättringsönskemål till staden?

I analysen och intervjuerna kom det fram att kommunikationen mellan medborgarna och tjänstemännen fungerade så bra som den kunde under de rådande omständigheterna. Kommunikationen som skedde kan dock inte direkt räknas som någon Habermasisk deliberation, utan den var mer två-vägs-kommunikation mellan tjänsteman och medborgare. Det ledde till att största delen av vilken som helst av diskussion eller kommunikation i projektet var för det mesta en-vägs eller två-vägs-kommunikation. Det vill säga förslagen förblev i de flesta fallen endast separata förbättringsönskemål till staden.

Det framkom inga större problem i kommunikationen då deltagarna diskuterade och utvecklade förslagen. De största kommunikativa problemen visade sig existera i kommunikationen mellan de olika tjänstemännen. I de flesta fallen handlade om misstolkningar eller missuppfattningar av olika termer eller innebörden av uppgifter. Ett annat stort problem i kommunikationen ställdes av själva webbplatsens plattform, vilket gav inte en möjlighet till någon öppen större diskussion. Förslagen kunde diskuteras endast via kommentarfälten under varje förslag. Det betydde i praktiken att om en medborgare eller tjänsteman önskade se diskussionen måste de öppna förslagets egen webbsida för att se den. Det här försvårade bland annat marknadsföringen av förslagen till en större publik på grund av att publiken måste hitta först förslaget innan de såg diskussionen.

Den fjärde och sista specificerande forskningsfrågan var:

Uppstod det tävling mellan de olika förslagen?

Tävling mellan förslag var en av de väsentligaste punkterna som den agonistiska teorin lyfte fram. Dessutom var Asukasbudgetti 2020 planerat på ett sätt där de olika förslagen skulle slutligen tävla i en omröstningsfas, där de slutliga vinnande förslagen skulle väljas. Hela den planerade processen förverkligades, trots att det förekom vissa problem i genomförandet. Speciellt i omröstningsfasen steg vissa praktiska problem fram i användningen av webbplatsens inloggnings- och identifikationsprotokoll, men utöver det genomfördes projektet enligt planen. Det som påverkade stort den egentliga tävlingen nämnde jag redan i förra frågan, nämligen när medborgarna inte kunde föra någon speciellt effektiv marknadsföring om sina egna förslag, förblev även tävlingen mellan förslagen ytterst minimal. De främsta aspekterna som tävlade i omröstningsfasen var hur mycket förslaget skulle kosta och var det skulle förverkligas.

Slutligen, efter att vi sett på de fyra specificerande forskningsfrågorna, kan vi se på den egentliga forskningsfrågan:

På vilket sätt aktiverar deltagande budgetering medborgarna till samhällsdeltagande och hur ändrar den på uppfattningen om samhällsdeltagande?

Sammanfattningsvis visade analysen att deltagande budgetering ger medborgarna ett nytt sätt att delta i det samhälleliga beslutsfattandet. Både från tjänstemännens och medborgarnas synvinkel var det här mycket välkommet och det kunde läsas även från de förslag som ställdes i projektet. Ytterst få medborgare uttryckte sig negativt om den deltagande budgeteringen. De flesta upplevde det som ett bra sätt att på ett konkret sätt påverka besluten i sina egna bostadsområden. För tjänstemännen representerade deltagande budgetering ett nytt och effektivt sätt att nå medborgarna, men också i att få verkliga förbättringsförslag. Det gav en bättre bild på vad som är det väsentligaste för medborgarna i de specifika områdena.

Från min studie kan jag konstatera att deltagande budgetering kan ändra på uppfattningen av samhällsdeltagande mot ett mer konkret och verkligt deltagande. Om deltagande budgeteringen genomförs på ett sätt som uppvisar transparens och jämställdhet mellan förslagen, kan den verkligen etableras som en återkommande funktion i stadens beslutsfattning. Vi måste dock komma ihåg att deltagande budgetering är endast ett sätt att delta i samhället. Vad den kan åstadkomma är att upplevelsen av deltagandet för medborgaren förstärks genom konkret genomförande av projekten.

Som en avslutning kan jag konstatera att min studie av Asukasbudgeten 2020 skulle ha sett helt annorlunda ut om inte en pandemi skulle ha brutit ut. Nu förblir den ett exempel på hur snabba förändringar påverkar ett projekt inom staden.

Litteratur

- Ahonen V., Rask M. (2019). Osallistuvan budjetoinnin mallit ja trendit Suomessa. *Kuntaliiton julkaisusarja 2/2019*. Helsingin Yliopiston Kuluttajatutkimuskeskus.
- Alasuutari, Pertti (1994). *Laadullinen tutkimus*. Tampere: Vastapaino. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.
- Andersen, S. C., & Loftager, J. (2014). Deliberative Democratic Governance. *Administrative Theory & Praxis*, 36(4), 510–529. <https://doi.org/10.2753/atp1084-1806360404>
- Arnstein, S. (1969) A ladder of citizen participation. *Journal of the American Planning Association*, 35(4), 216–224.
- Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) (2002) *Osalliset ja Osaajat - Kansalaiset kaupungin suunnittelussa*. Helsinki: Gaudeamus Kirja.
- Bäcklund, Pia, Jouni Häkli & Harry Schulman (2002) Osallisuuden jäljillä. Teoksessa Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) *Osalliset ja osaajat. Kansalaiset kaupungin suunnittelussa*. Helsinki: Gaudeamus Oy, 7–17.
- Bäcklund, P., & Mäntysalo, R. (2010). Agonism and institutional ambiguity: Ideas on democracy and the role of participation in the development of planning theory and practice - the case of finland. *Planning Theory*, 9(4), 333–350. <https://doi.org/10.1177/1473095210373684>
- Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) (2017). *Kansalaiset kaupunkia kehittämässä*. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print.
- Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (2017). Lukijalle: kansalaisosallistumisen muuttuva kenttä. Teoksessa Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) (2017). *Kansalaiset kaupunkia kehittämässä*. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print.
- Barros, S. A. R., & Sampaio, R. C. (2016). Do Citizens Trust Electronic Participatory Budgeting? Public Expression in Online Forums as an Evaluation Method in Belo Horizonte. *Policy and Internet*, 8(3), 292–312. <https://doi.org/10.1002/poi3.125>
- Cabannes, Y. (2015). The impact of participatory budgeting on basic services: municipal practices and evidence from the field. *Environment and Urbanization*, 27(1), 257–284. <https://doi.org/10.1177/0956247815572297>
- Dias, N. (red.) (2014). *Hope For Democracy – 25 Years Of Participatory Budgeting Worldwide*. São Brás De Alportel: In Loco Association.
- Ertiö, T., Kukkonen, I., & Räsänen, P. (2020). Social media activities in Finland: A population-level comparison. *Convergence*, 26(1), 193–209. <https://doi.org/10.1177/1354856518780463>
- Foucault, Michel (1995). *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*. London: Penguin, 1991.
- Foucault, Michel (1980). *Power/Knowledge*. New York; London: Harvester Wheatsheaf.
- Ganuzza, E., & Francés, F. (2012). The deliberative turn in participation: The problem of inclusion and deliberative opportunities in participatory budgeting. *European Political Science Review*, 4(2), 283–302. <https://doi.org/10.1017/S1755773911000270>
- Giddens, Anthony 1984. *The Constitution of Society*. Cambridge, U.K.: Polity Press
- Habermas, Jürgen (1995). *Diskurs, rätt och demokrati*. Översättning Lindén T., Molander A. och Ramsay A. Göteborg: Bokförlaget Daidalos AB.
- Healey, P. (1999). Institutional analysis, communicative planning, and shaping places. *Journal of Planning Education and Research*, 19(2), 111–121. <https://doi.org/10.1177/0739456X9901900201>

- Healey, P. (2002). On Creating the 'City' as a Collective Resource. *Urban Studies*, 39 (10), 1777–1792. <https://doi.org/10.1080/004209802200000295>
- Hurme, J. (2017). Osallistuva budjetointi. Vasa universitet, fakulteten för filosofi. Avhandling pro gradu.
- Häkli, Jouni (2002). Kansalaisosallistuminen ja kaupunkisuunnittelun tiedonpolitiikka. Teoksessa Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) *Osalliset ja osajat. Kansalaiset kaupungin suunnittelussa*. Helsinki: Gaudeamus Oy, 110–124.
- Kahila-Tani, Maarit ja Marketta Kyttä (2017). Laajapohjaisella vuorovaikutuksella kohti vaikuttavaa osallistumista. Teoksessa Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) (2017). *Kansalaiset kaupunkia kehittämässä*. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print.
- Kallio, Kirsi Pauliina ja Jouni Häkli (2017). Meluisa osallistuminen kamppailuna kaupunkitilasta – tapaus Kiikelinpuisto. Teoksessa Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) (2017). *Kansalaiset kaupunkia kehittämässä*. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print.
- Kanninen Vesa ja Pia Bäcklund (2017). Kansalaisosallistumisen institutionaaliset rajat? Teoksessa Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) (2017). *Kansalaiset kaupunkia kehittämässä*. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print.
- Kuusimäki, Aino (2017). Moderaattorit ja verkosto-osallisuus yhdyskuntasuunnittelussa – tapaukset Berliinissä ja Helsingissä. Teoksessa Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) (2017). *Kansalaiset kaupunkia kehittämässä*. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print.
- Laclau, Ernesto & Chantal Mouffe (1985/2001): *Hegemony and Socialist Strategy. Towards a radical democratic politics*. Second edition. London & New York: Verso.
- Larsen, Ann Kristin (2009). *Metod helt enkelt – En introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. PrePress Litho Montage AB, Dalby.
- Lindblom, C. (1959). The Science of "Muddling Through". *Public Administration Review*, 19(2), 79-88.
- Lybeck, R. (2018). Mobile Participation in Urban Planning; Exploring a Typology of Engagement. *Planning Practice and Research*, 33(5), 523–539. <https://doi.org/10.1080/02697459.2018.1534579>
- Mashhadi Moghadam, S. N., & Rafieian, M. (2019). If Foucault were an urban planner: An epistemology of power in planning theories. *Cogent Arts and Humanities*, 6(1). <https://doi.org/10.1080/23311983.2019.1592065>
- Miller, S. A., Hildreth, R. W., & Stewart, L. S. M. (2019). The Modes of Participation: A Revised Frame for Identifying and Analyzing Participatory Budgeting Practices. *Administration and Society*, 51(8), 1254–1281. <https://doi.org/10.1177/0095399717718325>
- Mäenpää, Pasi, Maija Faehnle ja Harry Schulman (2017). Kaupunkiaktivismi, jakamistalous ja neljäs sektori. Teoksessa Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) (2017). *Kansalaiset kaupunkia kehittämässä*. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print.
- Nabatchi, T. (2014). Deliberative Civic Engagement in Public Administration and Policy. *Journal of Public Deliberation*, 10(1), 411–455.
- Perote-Penã, J., & Piggins, A. (2015). A model of deliberative and aggregative democracy. *Economics and Philosophy*, 31(1), 93–121. <https://doi.org/10.1017/S0266267114000418>
- Pozzebon, M., Cunha, M. A., & Coelho, T. R. (2016). Making sense to decreasing citizen eParticipation through a social representation lens. *Information and Organization*, 26(3), 84–99. <https://doi.org/10.1016/j.infoandorg.2016.07.002>
- Rahman, S. (2014). *Case Study of E-Participatory Budgeting Case Study of E-Participatory Budgeting. February*. <https://doi.org/10.13140/2.1.3469.0889>

- Rask, M., Ertiö, T., Ahonen, V., Vase, S., & Tuominen, Pe. (2019). Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin väliarviointi - OmaStadi 2018 - 2019. *BIBU-hankeen julkaisuja*. Helsingfors Universitet.
- Rask, M., Ertiö, T., Tuominen, P. & Ahonen, V. (2020). Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin loppuarviointi - OmaStadi 2018-2020. *Kansalaisuuden kuulut ja kuplat 5/2020*. Helsingfors Universitet. ISSN 2669-8927 (nätpublikation).
- Reese-Schäfer, Walter (1995). *Habermas - En introduktion*. Översättning Lindén T. Göteborg: Bokförlaget Daidalos AB.
- Repstad, Pål (2012). *Närhet och distans – Kvalitativa metoder i samhällsvetenskap*. Fjärde upplagan. Holmbergs i Malmö AB, Malmö.
- Rodríguez, J. (2011). Foucault with Habermas: toward a complementary critical reading of modernity. *Revista Enfoques: Ciencia Política y Administración Pública*, 9(14), 139–151.
- Sillanpää, Laura (2013). Deliberating Service Delivery: Survey on the outcomes and challenges of participatory budgeting in the UK. Finnish Institute in London.
- Sintomer, Y., Herzberg, C., & Röcke, A. (2008). Participatory budgeting in Europe: Potentials and challenges. *International Journal of Urban and Regional Research*, 32(1), 164–178. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2427.2008.00777.x>
- Staffans, Aija (2002). Kilpailu tiedosta kiristyy. Supertyypit eletyn kaupungin tulkkeina. Teoksessa Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) *Osalliset ja osajat. Kansalaiset kaupungin suunnittelussa*. Helsinki: Gaudeamus Oy, 180– 199.
- Staffans, Aija (2004) *Vaikuttavat Aukkaat - Vuorovaikutus ja paikallinen tieto kaupunkisuunnittelun haasteina*. Teknillinen korkeakoulu - Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus väitöskirja. Yliopistopaino Oy Helsinki.
- Tuomi, Jouni ja Anneli Sarajärvi (2002). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.
- Tuurnas, Sanna ja Arto Haveri (2017). Kuulemisesta kumppanuuteen? Palvelujen yhteistuotanto asuinalueen kehittämisessä. Teoksessa Bäcklund, Pia, Jouni Häkli, Harry Schulman (red.) (2017). *Kansalaiset kaupunkia kehittämässä*. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print.
- Wampler, B. & Touchton, M. (2019). Designing institutions to improve well-being: Participation, deliberation and institutionalization. *European Journal of Political Research* 58, 915–937. Doi: 10.1111/1475-6765.12313
- Wilkinson, C., Briggs, J., Salt, K., Vines, J., & Flynn, E. (2019). In participatory budgeting we trust? Fairness, tactics and (in)accessibility in participatory governance. *Local Government Studies*, 45(6), 1001–1020. <https://doi.org/10.1080/03003930.2019.1606798>

Finska lagen

1§, Markanvändnings- och bygglag (132/1999).

Beslutsprotokoll

Åbo Stads Koncernförvaltning, beslutsprotokoll §262, 04.11.2020.

Internetkällor:

UN Habitat II

<https://pb.unhabitat.org/> [Hämtat 24.11.2021]

Asukasbudjetti 2020 webbplats

<https://asukasbudjetti.turku.fi/processes/budjetti-2020> [Hämtat 23.11.2021]

Instruktionshäften

Åbo Stad (2020), *Asukasbudjetti – Fasilitoijan ja Asiantuntijan käsikirja.*

<https://asukasbudjetti.turku.fi/processes/budjetti-2020?locale=fi> [Hämtat 24.11.2021]

Åbo Stad (2020), *Kaupunkilaisen käsikirja - Turun osallistuvaan budjetointiin.*

<https://asukasbudjetti.turku.fi/processes/budjetti-2020?locale=fi> [Hämtat 24.11.2021]

Bilaga 1

Kysymykset asiantuntijoille, jotka olivat mukana projektissa: Turun Asukasbudjetti 2020

Kyselyn tarkoituksena on kerätä tietoa asiantuntijoiden näkemyksistä Turun Asukasbudjetti 2020-projektiin liittyen, sekä yleisesti asukasbudjetista osallistamisen muotona. Aineisto käytetään turun kaupunkitutkimusohjelman rahoittamaan sosiologian pro gradu tutkielmaan, jossa tarkastellaan erityisesti viestintää osallistamisprojekteissa. Tuloksista raportoidaan kaupungille, jotta niitä voi hyödyntää tulevien projektien suunnittelussa. Kattavat ja selkeät vastaukset ovat tutkimuksen näkökulmasta toivottuja. Työhön mahdollisesti poimituissa sitaateissa ei mainita lähdettä nimeltä.

Vastaukset voitte kirjoittaa suoraan sähköpostiin kysymysten alle tai liitteenä tulevaan word-dokumenttiin, ja lähettää ne takaisin lähettäjälle osoitteeseen [skribentens e-postadress].

Kiitos jo etukäteen vastauksistanne!

Ottakaa yhteyttä, mikäli teillä on kysyttävää tutkimuksen liittyen.

Tatu Teräväinen
[skribentens telefonnummer].

Taustatietoja ja yleistä Asukasbudjetista

1. Missä tehtävässä olet toiminut Asukasbudjetti 2020-projektissa?
2. Mitä mieltä olet asukasbudjetista, etenkin Turun omasta Asukasbudjetti 2020-projektista, osallistamisen muotona?
3. Miten kommentoisit lyhyesti Turun Asukasbudjetti 2020-projektin kehittymistä ideasta käytäntöön?

Osallistuminen

4. Oliko kansalaisten osallistuminen ja ehdotusten esittäminen odotusten mukainen, vai erosiko se niistä joillain tavalla?
5. Oliko virkamiesten ja asiantuntijoiden roolit projektissa odotusten mukaiset, vai erosivatko ne niistä joillain tavalla? Miten rooleja voisi muuttaa/kehittää, etenkin virkamiesten roolia kansalaisten ehdotusten kehittäjinä?
6. Oliko osallistuminen Asukasbudjetti 2020 projektiin helppoa ja sujuvaa, vai vaikeaa ja hankalaa? Miksi?
7. Olisiko osallistumista voitu kehittää vielä jotenkin muuten?

Vuorovaikutus, viestintä ja kommunikaatio

8. Miten koitte viestinnän Asukasbudjetti 2020-projektissa sujuvan yleisesti? (Mieti erityisesti sisäistä viestintää sekä virkamiesten ja kansalaisten välistä kommunikaatiota)
9. Millä tavalla viestintä ja keskustelu eri tahojen välillä suunniteltiin ja miten se toteutui?

10. Asukasbudjetti perustuu kansalaisten ja eri toimihenkilöiden yhdessä kehittämiin ehdotuksiin, jossa kansalaisilta tuleva idea on lähtökohtana. Miten näit tämän asetelman onnistuvan? Ymmärsivätkö eri tahot toisiaan, ja oliko keskustelu kaikille osapuolille toimivaa?
11. Koitko että yhteistyö virkamiesten ja kansalaisten välillä oli toimivaa?
12. Millainen kielenkäyttö oli kansalaisten kanssa keskustellessa? Oliko vaikeuksia sovittaa ”asiantuntijakielen” arkikieleen, tai toisinpäin?
13. Miten kommentoisit kansalaisten esittämiä ehdotuksia ennen niiden työstämistä virkamiesten kanssa?
14. Miten koit eri osapuolten (kansalaiset, virkamiehet, asiantuntijat) aktiivisuutta projektin eri vaiheissa?
15. Syntikö eri ehdotusten välille kilpailua? Pystyikö niitä hyvin yhdistämään?

Covid-19 ja Asukasbudjetti 2020

16. Asukasbudjetti suoritetaan yleensä ”ideavaihe – kehittämisvaihe – äänestys – toteutus”- mallilla. Toteutuiko tämä malli Turun Asukasbudjetti 2020 projektissa? Kuvaile millä tavalla.
17. Vuosi 2020 on poikkeuksellinen vuosi, koska maailmaa kohtasi Covid-19 pandemia. Tämä aiheutti myös muutoksia suunniteltuun Asukasbudjetti 2020 projektiin. Minkälaisia muutoksia tehtiin, ja miten se vaikutti itse projektiin?
18. Suunniteltu kehittämisvaihe, jossa kaikki ehdotukset käsitellään yhdessä kansalaisten ja toimihenkilöiden kanssa, suoritettiin virtuaalisesti. Miten tämä yhteistyöhön ja yhteiskehittämiseen tarkoitettu vaihe onnistui? Miten kommunikaatio eri tahojen välillä onnistui? Sujuiko keskustelu luontevasti ja tasapuolisesti?

Bilaga 2

Hirvensalo–Kakskerta	Kostnad	Röster
22 förslag, Budget 100 000€	Summa €	Sammanlagt per förslag
1. Kakskertatalon energiaremontti	17000	79
2. Merellinen puistoalue Hirvensaloon. Julkinen ranta-alue hirvensaloon.	80000	79
3. Kuntoportaatt Hirvensalon rinteeseen	100000	74
4. Eväspaikkoja ja jäteastioita Friskalanlahteen	5000	74
5. Laitsalmenkujan ranta-alueen kunnostus	20000	49
6. Uusia julkisia kalastuspaikkoja	6000	48
7. Veneenlaskupaikka Hirvensalo-Kakskerta-alueelle	35000	45
8. Seniorikeinuja Hirvensalon leikkipaikkoihin	9000	43
9. Streetlibrary eli Katukirjasto	1000	37
10. Turun Taidehallin hanketyöryhmän Pop up -taidetyöpajat	1000	32
11. Maastopyöräilyrata	100000	27
12. Kävely- ja pyöräily-yhteys Kaupparinkujalta Meri-Haarlantielle	24000	25
13. Ulkokuntosali ja lasten tekniikka- ja tasapainorata	100000	22
14. Avoimia taidepintoja Hirvensalo-Kakskertaan	20000	20
15. Turku Moventures – liikeilmaisun työpajat	4500	18
16. Parkour-puisto Hirvensaloon kaikenikäisille	100000	17
17. Hirvensalon skeittiolosuhteiden kehittäminen	100000	14
18. Ulkokuntosali Hirvensalo-Kakskertaan	100000	13
19. Tenniskenttä Haarlaan	100000	6
20. Perinteinen juosiammuntarata	100000	5
21. Aluetulkki yhteistyön edistäjäksi	60000	2
22. Kyyrlänkujan jalkakäytävän päällystäminen	30000	1
Sammanlagt	4st, 99 000€	730

Västra Centrum	Kostnad	Röster
19 förslag, Budget 100 000€	Summa €	Sammanlagt per förslag
1. Kuntoportaatt Länsikeskuksen Kalmasvuoreen	100000	43
2. Länsi-Turun terveystioski	45000	43
3. Roska-astioiden lisääminen Kuninkojan luonnonsuojelualueelle	10000	39
4. Penkkejä länsikeskusen alueelle	15000	37
5. Toiminnallinen ulkokuntosali Teräsratelankentän läheisyyteen Länsikeskukseen	100000	33
6. Kaupunkipuro Kuninkoja tutuksi ja kuntoon asukkaille	27000	28
7. Länsikeskuksen torialueen ehostus ja ajanmukaistus	100000	24
8. Länsikeskuksen kohtaamispaikka	30000	24

9.	Turun Taidehallin hanketyöryhmän Pop up -taidetyöpajat	1000	24
10.	Avoimia taidepintoja Länsikeskukseen	20000	23
11.	Suikkilan ulkokuntosalin peruskorjaaminen ja kunnostaminen	100000	23
12.	Kävelypolku tenniskentältä Suikkilan kuntoradalle	30000	15
13.	Suikkilan koripallokentän peruskorjaaminen	50000	14
14.	Suikkilan kuntoradan ulkokuntosalin peruskorjaaminen ja kehittäminen	100000	12
15.	Saukonojan puroalueen kunnostus asukkaiden lähivirkistykseen	95000	11
16.	Turku Moventures – liikeilmaisun työpajat	4500	9
17.	Uusia ulkokuntoiluvälineitä ja pöytiä Teräsrautelanpuistoon	100000	9
18.	Nuppulanpuiston kentän aitaaminen	50000	7
19.	Aluetulkki yhteistyön edistäjäksi	60000	0
	Sammanlagt	1st, 100 000€	418

S:t Marie–Patis		Kostnad	Röster
74 förslag, Budget 100 000€		Summa €	Sammanlagt per förslag
1.	Perustetaan Kylätalo Maariaan	60000	58
2.	Työpajoja nuorille	1000	52
3.	Paattisten luontopolut	7500	43
4.	Vakiniitunmetsään kuntopolku	15000	41
5.	Laavu Moision kuntoradan läheisyyteen	10000	37
6.	Valaistus Yli-Maariaan	15000	30
7.	Ajoliikenteen hidasteet Yli-Maariaan	6000	30
8.	Jäkärän urheilukentän peruskorjaaminen ja toimintojen monipuolistaminen	100000	28
9.	Frisbeegolfrata Moision kuntoradan läheisyyteen	100000	27
10.	Katukirjastolaatikoita muutamille vilkkaimmille bussipysäkeille	1000	25
11.	Puutarhapalstoja asukkaille Jäkärään	7000	25
12.	Turun Taidehallin hanketyöryhmän Pop up -taidetyöpajat	1000	24
13.	Paattisten urheilukentän peruskorjaaminen ja nykyaikaistaminen	100000	24
14.	AA-luokitteinen frisbeegolfrata Moision kuntoradan läheisyyteen	100000	24
15.	Roska-astian asennus Paattisille	1000	23
16.	Kerhotila kokoontumiseen Paattisille	5000	23
17.	Pulkkamäki Yli-Maaria-Moision alueelle	50000	20
18.	Jäkärän vanhan kansakoulun paikka puistiksi	12000	18
19.	Yli-Maariaan Frisbeegolf-rata	100000	18
20.	Jäkärään koirapuistoon valaistus	25000	16
21.	Avoimia taidepintoja Maria-Paattisiin	20000	15
22.	Mittumaarintie/Mikkelinkuja suojatien turvallisuus	10000	15
23.	Laituri Marian altaalle	30000	15
24.	Istuinpenkkejä ja roska-astioita	17000	13
25.	Valokuvanäyttely vanhasta Maariasta	6350	13

26. Turku Moventures – liikeilmaisun työpajat	4500	12
27. Puiston penkkejä	30000	12
28. Puutarhakeinuja Paattisille	6000	11
29. Ulkokuntosali Jäkärään	100000	11
30. Ulkokuntosali Tortinmäen kuntoradalle	100000	10
31. Ulkokuntosali Paattisille	100000	10
32. Ulkosalibandykentän rakentaminen Yli-maariaan	100000	9
33. Jääkiekkokaukalo Paattisten koulun kentälle	50000	9
34. Kuntoportaat Paattisille	100000	9
35. Moottoritien alittavat tunnelit Yli-Maariassa kuntoon	40000	9
36. Pieni MTB- sekä frisbeegolfrata Jäkärään	100000	9
37. Kuntoportaat Moisio kuntosalon viereen	100000	9
38. Frisbeegolfrata Maariaan	100000	8
39. Bussipysäkin katos, pyöräparkki ja näyttötaulu Mikkelin kirkolle	24000	8
40. Mopon tuunaustila nuorille	60000	7
41. Tenniskenttä Yli-Maariaan	100000	7
42. Valaistus Yli-Maarian Pääsiäispuistoon	70000	7
43. Ulkokuntosali Jäkärään	100000	6
44. Pyhän Marian siltaa tulee kaunistaa	18000	6
45. Lintutorni Maarian altaan padon parkkipaikalle Ävik'iin	60000	6
46. Koripallokenttä tai koripallokorit Moisioon	50000	5
47. Ulkokuntosali Yli-maarian Vakiniitun alueelle	100000	5
48. Kuntoportaat Moisioon	100000	5
49. Videotyöskentelytila Paattisten aluetalolle	10000	5
50. Kävelytie meluvallin päälle	97000	4
51. Sankarintien päässä olevan alikulkutunnelin valaistus ja kunnossapito	30000	4
52. Näkötorni/lintutorni Auvaismäkeen	60000	4
53. Jäkärään skeittiolosuhteiden kehittäminen	100000	4
54. Frisbeegolfrata Paattisille	100000	4
55. Yli-Maariaan virkistysalue/-puisto	100000	3
56. Paattisten kotiseutumuseon kunnostus ja esineistön digitointi	51100	3
57. Monitoimikenttä Suotorpankujalle	100000	3
58. Ulkosalibandykentän rakentaminen Jäkärään	100000	2
59. Paattisten skeittiolosuhteiden kehittäminen	100000	2
60. Näkötorni Paimalan Kukonmäkeen (Paimalan vanhan koulun takana oleva metsäalue)	65000	2
61. Valokuvanäyttely itsenäisen Maarian aikaisista suvuista ja heidän elämästään	28200	2
62. Muraali Paattisten kouluun ja patsas lähistölle	55000	1
63. Yli-Maarian skeittiolosuhteiden kehittäminen	100000	1
64. Skeittielementtejä Yli-Maaria-Moisio alueelle	100000	1
65. Monitoimikenttä Paimalan Vanhan koulun kentälle	100000	1
66. Leuanvetotangot Moisio kuntosalon radalle	50000	1
67. Koskennurmen Ylitalon rakennusten kivijalat paremmin esille -hanke	15000	1
68. Myllyojan sillan kunnan tarkastus ja korjaus	86000	1

69. Street workout -telineet Paattisille	100000	1
70. Moision ulkokuntosalin peruskorjaus ja pururadan kunnostus	100000	0
71. Ulkokuntosali Maaria-Paattisille	100000	0
72. Street workout -telineitä Tyytikipesän leikkipaikalle	100000	0
73. Aluetulkki yhteistyön edistäjäksi	60000	0
74. Rantalentopallokentän rakentaminen Jäkärilään	50000	0
Sammanlagt	6st, 99 500€	897

Nummisbacken–Hallis	Kostnad	Röster
33 förslag, Budget 150 000€	Summa €	Sammanlagt per förslag
1. Kaupungin reuna-alueiden kedotus	5000	174
2. Koroistenniemi virkistyskäyttöön	70000	117
3. Nummen keskuspuisto	10000	107
4. Retki- ja näköalapaikka Virnamäellä	10000	106
5. Vesipiste yo-kylän viljelypalstoille	15000	97
6. Frisbeegolfrata Halisiin	100000	90
7. Turun Taidehallin hanketyöryhmän Pop up -taidetyöpajat	1000	76
8. Infokyltti Halistenkosken alapuolisen laiturin alueelle	3000	76
9. Luontopolku Jaaninojan varteen	42000	72
10. Vapaa-ajantoimintaa nuorille miehille Halisissa	10000	59
11. Tammitien ja Vanhan hämeentien puistoon shakki/tammi pelipöydät	8000	59
12. Loukut ja pillit soikoon! -yhteisöllisten talkootapahtumien sarja	5800	55
13. Avoimia taidepintoja Nummi-Halisiin	20000	54
14. Halifest - koko perheen monen taiteen työpaja- ja tapahtumapäivät	10400	49
15. Kuntoportaat Kohmon pulkkamäen viereen	150000	44
16. Mylly-Matinpuiston kehittämistä	8000	43
17. Melontalaiturit Aurajoelle Koroisiin ja Kuralansillan kupeeseen	50000	39
18. Kuuvuoren kentän ulkokuntosalin peruskorjaaminen ja kehittäminen toiminnallisemmaksi	100000	35
19. Halisten hiekkakentän muuttaminen tekonurmikentäksi	150000	31
20. Ja kansaa puiden alla karkeloi, kun pelit pelasi ja Turunharju Soi !	10000	30
21. Turku Moventures – liikeilmaisun työpajat	9000	26
22. Ulkokuntosali ja leikkipaikka Paimenpuistoon	80000	23
23. Aurajokirannan ulkoreitillä sijaitsevan Koroisten ulkokuntosalin peruskorjaaminen ja kehittäminen	100000	22
24. Pump track -radan rakentaminen Hannunniittuun	150000	21
25. Sähköinen ilmoitustaulu Halistenkoskelle	40000	21
26. Hannunniittuun ulkokuntosalin peruskorjaaminen ja kehittäminen	100000	18
27. Ulkokuntosali Itäharjulle	100000	18
28. Ulkokuntosali Nummeen	100000	17
29. Valaistuksen lisäys Halisten koskelle	145000	13
30. Lauri Viljasen puiston kehittäminen	100000	13

31. Elinanpuiston kunnostaminen	80000	12
32. Aluetulkki yhteistyön edistäjäksi	60000	7
33. Näyttämö, retki- ja ulkoluokkatila Halisiin	100000	6
Sammanlagt	11st, 148 200€	1630

Pansio–Jyrkkälä	Kostnad	Röster
16 förslag, Budget 150 000€	Summa €	Sammanlagt per förslag
1. Maisemointia ja siistimistä	1000	36
2. Yhteisöllisiä kirpputori ja/tai piknik-tapahtumia	2000	35
3. Maksutonta harrastustoimintaa ja aikuisen läsnäoloa lapsille Metalolla	24300	29
4. Ulkoliikunnan ryhmiä Pansio-Jyrkkälän alueella	5000	28
5. Penkki Pernontielle Laivanrakentajanpuiston koira-aitauksen luo	2500	28
6. Vienolantien ja Mällikkälänkadun välinen kävelyreitti	4000	24
7. Turun Taidehallin hanketyöryhmän Pop up -taidetyöpajat	1000	23
8. Ulkokuntosalin kehittäminen ja leikkipaikka Perno-Pansioon	130000	22
9. ”Metsäolkkari” sisätiloihin	60000	22
10. Turku Moventures – liikeilmaisun työpajat	9000	20
11. Retkikassa Pansio-Perno-alueen asukkaille	10000	20
12. Kuntoportaat Perno-Pansion alueelle	150000	17
13. Avoimia taidepintoja Pansio-Jyrkkälään	20000	15
14. Rantalentopallokentän ja matonpesupaikan rakentaminen Pansio-Jyrkkälään	134000	14
15. Aluetulkki yhteistyön edistäjäksi	60000	11
16. Pansion skeittiolosuhteiden kehittäminen	150000	5
Sammanlagt	11st, 138 800€	349

Runosbacken–Raunistula	Kostnad	Röster
15 förslag, Budget 150 000€	Summa €	Sammanlagt per förslag
1. Retkeilyreitistöjen parannus ja kunnostus	20000	93
2. Luonnonkukkien niitty	3000	90
3. Leafin ulkoilualue	50000	89
4. Runosmäen entisen koulun kentän muuttaminen tekonurmikentäksi	150000	68
5. Turun Taidehallin hanketyöryhmän Pop up -taidetyöpajat	1000	62
6. Avoimia taidepintoja Runosmäki-Raunistulaan	20000	51
7. Kärsämäen Urheilupuiston juoksusuoran kunnostaminen	50000	37

8.	Turku Moventures – liikeilmaisun työpajat	9000	33
9.	Runosrock-festari	26000	33
10.	Kuntoportaatt Impivaaraan	150000	26
11.	Taidetta Runosmäkeen keskeiselle paikalle	26000	26
12.	Vessat kaikkiin leikkipuistoihin	80000	22
13.	Valaisimia Runosmäen Veteraanipuistoon	60000	21
14.	Aluetulkki yhteistyön edistäjäksi	60000	20
15.	Arkeologian muistomerkki Kärsämäkeen	45000	19
Sammanlagt		6st, 144 000€	690

Skansen-Uittamo		Kostnad	Röster
29 förslag, Budget 100 000€		Summa €	Sammanlagt per förslag
1.	Roskiksia Haritun ulkoilureitille	5000	51
2.	Luonnonkukkaniitty Vasaramäkeen	10000	49
3.	Kuntoportaatt Ispoisten uimarannan läheisyyteen	100000	41
4.	Nuotio- ja grillipaikkoja Ispoisten rantaan	50000	40
5.	Frisbeegolfrata Skanssi-Uittamoon	100000	37
6.	Turun Taidehallin hanketyöryhmän Pop up -taidetyöpajat	1000	34
7.	Turku Moventures – liikeilmaisun työpajat	6000	31
8.	Uittamon lumenkaatopaikan kehittäminen kaikkia turkulaisia ja Uittamon ihmisiä palvelevaksi ympäristökeitaaksi	25000	29
9.	Avoimia taidepintoja Skanssi-Uittamoon	20000	28
10.	Ulkokuntosali Uittamolle	100000	24
11.	Valaistus Skanssin ja Piispanristin väliselle ulkoilutielle	80000	22
12.	Luontoretkeilyohjeistus sekä lisää penkkejä, roskiksia Uittamon alueelle	50000	20
13.	Kirsikkapuisto myös meille Harittuun	100000	20
14.	Sastamalan kentän jalkapallomaalien huoltaminen ja/ tai uusiminen	20000	14
15.	Pulkkamäki Vasaramäkeen	50000	13
16.	Tapahtumamökki ja esiintymislavan katos Vasaramäen Maailmanpuutarhaan	30000	12
17.	Skeittipuisto Ilpoisiin	100000	11
18.	Kuntoportaatt Vasaramäkeen	100000	11
19.	Ulkokuntosali Täähkäpuistoon	100000	10
20.	Kuntopoluille pehmeä pinta ja penkkejä	100000	9
21.	Hyvinvoiva Skanssi-Uittamo	72000	9
22.	Skanssin skeittiolosuhteiden kehittäminen	100000	8
23.	Ulkokuntosali Vasaramäkeen	100000	8
24.	Koivula-Haritun ulkokuntosalin peruskorjaaminen ja kehittäminen	100000	8
25.	Polkupyörien liityntäpysäköintipaikka Fölin pysäkille	48000	6
26.	Aluetulkki yhteistyön edistäjäksi	60000	4
27.	Rosan puiston kokonaisvaltainen kehittäminen	80000	4
28.	Koko alueelle yhteinen "laulava talonmies"	60000	4

29. Ulkokuntosali ja penkkejä Ilpoisiin	100000	2
Sammanlagt	6st, 97 000€	559

Kråkkärret–Laustis	Kostnad	Röster
19 förslag, Budget 150 000€	Summa €	Sammanlagt per förslag
1. Kirjastoon lainattavaksi/käytettäväksi ompelukoneita	3000	51
2. Tietouden lisääminen maahanmuuttajataustaisille päihde- ja mielenterveysomaisuudesta	7000	45
3. Emäntä/isäntä Lausteen Lähiötuvalle	65000	40
4. Alppiruusu puisto Varissuolle	20000	39
5. Turun Taidehallin hanketyöryhmän Pop up -taidetyöpajat	1000	35
6. Avoimia taidepintoja Varissuo-Lausteelle	20000	30
7. Penkkejä Varissuolle	20000	28
8. Kaupunkiverstas	80000	26
9. Ulkokuntosalin rakentaminen Pääskylvuorenrinteen ulkoilualueelle	100000	22
10. Kuntoportaat Pääskylvuorenrinteeseen	150000	22
11. Aluetulkki yhteistyön edistäjäksi	60000	22
12. Valaistus Mansinpuistoon	70000	21
13. Turku Moventures – liikeilmaisun työpajat	9000	21
14. Lausteen purunradan opaskylttien kunnostus	50000	21
15. Lyöntiverkko Pääskylvuoren kentälle Tilhenkadulle	25000	20
16. Itä-Turun Yhdessä-nettiradio	79600	18
17. Veskun multisports/skills Park Varissuolle: Kiipeily-, ulkovoimailu-, ketteryys- ja kuntorata	150000	17
18. Ulkokuntosali Huhkola	100000	9
19. Rummunlyöjänpuiston kentän kunnostaminen ja valaistuksen uusiminen	100000	2
Sammanlagt	7st, 136 000€	489